

ADLESICI
20 XII 63 13

Študijska knjižnica
„Miran Jarc“,
Novo mesto

OB LETOŠNJEM PRAZNOVANJU 22. DECEMBRA — DNEVU JLA

Obramba države je pravica in dolžnost vsakega občana

— NEODTUJLJIVA PRAVICA in dolžnost narodov Jugoslavije je varovati in braniti neodvisnost in teritorialno neokrnjenost Socialistične federativne republike Jugoslavije.

— OBRAMBA DRŽAVE je pravica in dolžnost vsakega občana, delovne in druge organizacije ter federacije, republike, občine in drugih družbeno-političnih skupnosti.

— VOJASKA OBVEZNOST občanov je splošna.

— NIHCE NIMA pravice podpisati ali priznati v imenu Socialistične federativne republike Jugoslavije kapitulacijo ali okupacijo države. Takšen akt je protustaven in po zakonu kazniv.

— IZDAJA DRŽAVE je zločin proti ljudstvu in se kaznuje kot hud kazniv dejanje.

— JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA je glavna oborožena sila narodne obrambe Jugoslavije. — Jugoslovanska ljudska armada varuje neodvisnost, ustavni red ter nedotakljivost in neokrnjenost ozemlja Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tako govori o narodni obrambi in Jugoslovanski ljudski armadi Ustava SFRJ. Z zgoščenimi besedami je v teh odstavkih strnjeno vse, kar nam je pomenila in kar nam pomeni naša ljudska vojska, naša Jugoslovanska ljudska armada, katere praznik bomo te dni spet slavili. Letošnje praznovanje dneva JLA sovpada s slavnim dvajseto obletnico I. zasedanja AVNOJ. Eno je z drugim tesno prepleteno in za vedno povezano v usodno zgodovinsko resnico: brez naše ljudske vojske ne bi ustvarili, ne dobili in ne imeli naše nove domovine, zvezne države prostovoljno združenih in enakopravnih narodov. Ne bi imeli socialistične demokratične skupnosti, ki temelji na oblasti delovnega ljudstva in na samoupravljanju, kakor tudi ne bi doživeli novih odnosov med ljudmi, ki temelje na načelih, da kot svobodni in enakopravni proizvajalci in ustvarjalci le z delom skrbimo za zadovoljevanje naših osebnih in skupnih potreb. Ne bi imeli in ne bi poznali socialističnih družbenih odnosov in varstva našega družbenega sistema: ne bi bili nacionalno svobodni in neodvisni, ne bi ustvarili bratstva in enotnosti

narodov in solidarnosti delovnih ljudi, prikrajšani bi bili za vsestranski razvoj človeške osebnosti in za vse, kar smo si priborili med vojno, v obnovi in v letih načrtne izgradnje. Skratka: v vsem delu, uspehih in snovanju naših narodov je naša ljudska armada zdaj in za vedno nerazdružno povezana z vsakim izmed nas in z našo veliko skupnostjo: z zvezno republiko svobodnih in enakopravnih narodov nove Jugoslavije.

Zato, ker je Jugoslovanska ljudska armada glavna oborožena sila naše narodne obrambe, jo ljubimo in spoštujemo — nič manj, kot smo ljubili in spoštovali njene prve začetke: čete, bataljone in brigade partizanov. Dobro se zavedamo, kako dragocena je varnost, katere glavni stebel je naša JLA; kot punčico očesa varujemo neodvisnost, ustavni red in nedotakljivost naše domovine, pri čemer se naši narodi lahko zanašajo na čvrstost in neodvisnost svoje ljudske vojske.

Dobro vemo vse to, zato iz vsega srca čestitamo našim borcem, podoficirjem, vojakom in generalom JLA za letošnji 22. december — dan JLA! Dan jugoslovanske ljudske armade je praznik vseh jugoslovanskih delovnih ljudi, ki smo bili in bomo vedno neločljivi, sestavni del naših obrambnih sil — kot je naša ljudska vojska za zmeraj neločljiva od svojega ljudstva, iz katerega je izšla, za katere

ga živi in je zanj pripravljena braniti vse pridobitve naše revolucije.

NAJ ZIVI JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA — NAS ČVRSTI POROK MIRU IN SREČNE GRADITVE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE!

Jutri tretji del seminarja za vodstva SZDL

Okrajni odbor SZDL v Ljubljani bo priredil jutri v Domu družbenih organizacij v Ljubljani III. del seminarja za vodstva občinskih odborov SZDL. Tokrat bodo predsedniki in sekretarji občinskih odborov Socialistične zveze obravnavali organizacijska in kadrovska vprašanja v SZDL. Na seminar so povabili tudi predstavnike organizacijsko-kadrovskih komisij pri ObLO SZDL. Kakor navadno bo tudi tokrat težišče seminarja na razpravi.

POSVETOVANJE ZVEZNIH IN REPUBLIŠKIH POSLANCEV CELJSKEGA OKRAJA

Izhodišče za delo poslancev naj bo v občini

V Celju so se v soboto sestali zvezni in republiški poslanci z območja celjskega okraja, da bi se pogovorili o vsebini in sistemu svojega dela ter o

nekaterih aktualnih gospodarskih vprašanjih okraja. Posvetovanje je na željo poslancev sklical okrajni odbor SZDL, vodili pa so ga predsednik okrajnega odbora SZDL Jože Marolt, poslanec zveznega kulturno-prosvetnega zbora Milena Vrtnik-Stifter in poslanec zveznega organizacijsko-političnega zbora Zvone Dragan.

V prvem delu posvetovanja so razpravljali o tem, kako bi poslanci zastavili svoje delo, da bi bili kos zahtevnim nalogam in da bi lahko uspešneje sodelovali v skupščinski dejavnosti. V razpravi so izhajali iz ugotovitve, da morajo biti soustvarjalci zvezne in republiške politike v našem gospodarskem in družbeno-političnem življenju, vendar skozi prakso svojega območja, sicer tako, da pri tem ne bi zastopali kakršnih koli lokalističnih težej. Za-

radi tega so menili, da bi se morali seznanjati z gradivom okrajne skupščine in občinskih skupščin, o posameznih problemih pa naj bi sklicevali občasne sestanke z vsemi poslanci in občasne razgovore s poslanci posameznih odborov. Določeno gradivo naj bi za poslance pripravljale tudi ustrezne strokovne službe, po potrebi pa bi poslanci sklicevali še razgovore s strokovnjaki z določenega področja gospodarskega in družbeno-političnega življenja. Da bi to delo v okviru okraja in občin bilo organizirano in da bi poslanci dobili več pomoči, so na posvetovanju ustanovili okrajni aktiv poslancev, katerega delo bo usklajeval 7-članski sekretariat. Ta bo zlasti pripravljala s poslanci razprave o tistih vprašanjih, ki so na dnevnem redu skupščin ali se pojavljajo na terenu. Za sekretarja sekretariata so izvolili poslanca zveznega organiza-

cijsko-političnega zbora Zvoneta Dragan.

Poslanci so v razpravi poudarili, da morajo poznati probleme svojega volivnega območja. V ta namen naj bi jim okrajna skupščina in občinske skupščine, družbene službe in družbeno-politične organizacije pošiljale gradivo in vabila za svoje seje. Vseh se se seveda ne bodo mogli (Nadaljevanje na 11. strani)

VREME

OD 19. DO 29. DECEMBRA

Okrog 20. decembra prehodno topleje z močnimi, prehodno snežnimi padavinami, a okrog 23. decembra zopet močna ohladitev s snegom in z burjo. Nekako od 25. do 27. decembra izboljšanje do jasnega vremena, hkrati oster mraz, nato topleje in zopet sneg.

Dr. V. M.

BRALCEM „NOVIC“

Z današnjo številko se vam predstavlja DOLENJSKI LIST, medobčinsko glasilo Socialistične zveze Dolenjske in Spod. Posavja. S 1. januarjem 1964 se bosta namreč tednika NOVICE in DOLENJSKI LIST združila v skupno medobčinsko glasilo SZDL, ki ga boste prejeli redno vsak teden kot doslej svoje NOVICE. Prosimo vas, preglejte naše strani — morda boste že danes lahko spoznali, o čem, kako in koliko pišemo o življenju delovnih ljudi naših občin. Se bolje pa boste to spoznali prihodnji teden, ko vam bomo poslali novoletno številko. V njej boste našli tudi že sebe, svoje kraje, znance in prijatelje, Dolenjska in Spod. Posavje pa bosta tako hkrati spoznala vašo zanimivo in lepo pokrajino — deželico ob Rinži, starodavno Ribnico in razvijajoče se Kočevje.

Prosimo, ne vrnite današnje številke — počakajte še teden dni in dobro preberite našo novoletno številko! V njej boste dobili odgovor na vse, kar vas morda že danes zanima. Že danes pa vas vabimo: ostanite zvesti NOVICAM, ki bodo nadaljevale svoje delo v združenem DOLENJSKEM LISTU, ki bo po 1. januarju 1964 tudi vaš medobčinski glasnik Socialistične zveze!

Lepo vas pozdravljata

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Novoletna številka

bo izšla v ponedeljek, 30. decembra 1964, v povečanem obsegu. Zato prihodnji četrtek ne bo našega lista!

UREDNIŠTVO

IZKORISTITE 5-ODST. NOVOLETNI POPUST!

V vseh prodajalnah trgovskega podjetja

„ŽELEZNINA“ V NOVEM MESTU IN V VIDMU-KRŠKEM

bodo potrošniki lahko kupovali vse vrste blaga z izrednim 5-odstotnim novoletnim popustom. Popust lahko dobi vsak, kdor kupi za več kot 500 din blaga. Pri nakupu mopeda in koles velja le 2-odstotni popust. — Z izrednim popustom bomo prodajali blago od 23. do 31. decembra v vseh poslovalnicah, ki bodo odprte nepretrgoma od 7. do 18. ure.

Potrošniki, izkoristite izredno priložnost za nakup blaga v prodajalnah ŽELEZNINE, NOVO MESTO!

Vsem odjemalcem želimo srečno in uspešno polno novo leto!

„ŽELEZNINA“ — NOVO MESTO

Večja produktivnost - večji osebni dohodki

V ta namen so vsi državni organi, organi družbenega samoupravljanja, organizacije in občani neposredno poklicani, da z vso svojo dejavnostjo širijo in krepijo materialno osnovo družbe in življenja posameznikov, s tem da razvijajo produktivne sile, večajo produktivnost dela in nenehno pospešujejo socialistične družbene odnose.

(Iz Ustave SFRJ)

Podpredsednik izvršnega sveta Janko Smole je na nedavnem plenumu glavnega odbora SZDL Slovenije navedel v svojem referatu med drugim tudi podatek, da imamo v Sloveniji posamezne skupine delovnih organizacij z izredno majhnimi povprečnimi dohodki. Od skupnega števila zaposlenih jih še vedno odpade približno 9,6 odstotka na kategorije osebnih mesečnih dohodkov do 20.000 din, ena četrтина vseh zaposlenih pa prejema dohodke do 25.000 din.

Tudi v dolenjskih občinah je še precejšnje število zaposlenih, katerih mesečni dohodki ne presegajo 20.000 dinarjev. Res je, da so med temi tudi člani majhnih kolektivov v podeželskih krajih, kjer je dvojna zaposlitev — doma na zemlji in v tovarnici — dokaj pogost pojav. Če pa gledamo perspektivno in če vemo, da so take dvojne zaposlitve le prehodni pojav, ki bo izginal vzporedno s prizadevanji za večanje produktivnosti dela, nas taki osebni dohodki ne smejo zadovoljiti. Predvsem pa se z njimi ne smejo pomiriti sami kolektivi. Kolektiv, ki se zadovolji s povprečnimi osebnimi dohodki do 20.000 dinarjev, se s tem zapisuje usodnemu životarjenju, jutri pa lahko tudi nevarnosti ukinitve podjetja, ker ne bo vzdržal pogojev ekonomskega računa.

Kaj tedaj storiti? Osebnih dohodkov seveda ni mogoče povečati iz nič. Začeti jesti družbena sredstva, s katerimi upravlja kolektiv, tudi ni mogoče, ker pač tega družba ne bi dovolila in ker od tega tudi ne bi mogli dolgo živeti.

Izhod je torej samo v povečevanju produktivnosti dela, v smotrni delitvi dela, specializaciji, skratka v ukrepih, ki bi omogočili sodobnejšo, kvalitetnejšo in cenejšo proizvodnjo. Majhni osebni dohodki so občutljiv pokazovalec, ki nas opozarja, da v podjetju nekaj ni v redu — da je proizvodnja občutljiva na kritični točki, s katere je treba iti navzgor, ker bo sicer sledil padec.

Referent je na plenumu izredno jasno povedal, da majhni osebni dohodki — do 20.000 dinarjev — ne morejo predstavljati nikakršne produktivnosti in da ne omogočajo širšega vključevanja delavcev v samoupravljanje in v vsesplošni napredek. Z njimi se ne moremo pomiriti, ker bi to pomenilo sankcionirati zaostalo, malo produktivno dejavnost, ki životari iz dneva v dan in ki ne odpira nikakršnih perspektiv razvoja. Skrajni čas je, da tudi na vrata teh podjetij potrkajo večji osebni dohodki kot posledica novih procesov in sil, ki naj čimprej izvrše prepotrebno rekonstrukcijo proizvodnje in načina gospodarjenja.

Znanka, ki v nekem podjetju na Dolenskem zasluži celo samo nekaj nad 10.000 dinarjev mesečno, me je nedolgo tega vprašala, ali bodo kmalu zvečali plače. Pri tem ni mislila na činitelje v svojem podjetju, marveč na nekoga zgoraj, ki bo pač moral nekaj ukreniti, da se bodo osebni dohodki pomaknili navzgor. Ko sem ji nato dopovedoval, da je treba iskati rešitev v samem podjetju in da je za to odgovoren predvsem kolektiv sam, je dejala, da bolj pridna ne more biti, saj njenja vse sile, da bi bil njen učinek na delovnem mestu čim večji. Svojo vlogo upravljavke torej pojmuje zelo ozko, le v luči fizičnega naprezanja na delovnem mestu. To pa je odločno premalo. Upravljalci morajo »pokukati« predvsem tja, kjer so resnične rezerve in od česar je zares odvisna večja produktivnost dela. To ni zmeraj le delovna disciplina. Tudi ne vedno fizični napor delavcev.

Čedalje bolj se množijo glasovi, ki napovedujejo srečanje med novim predsednikom ZDA Johnsonom in sovjetskim premierom Hruščovom. V Združenih narodih ga napovedujejo za prvo polovico prihodnjega leta. Ze te napovedi kažejo, da vlada v svetu zmernen optimizem glede nadaljnega zblizevanja med Vzhodom in Zahodom.

Toda preden pride do tega srečanja, bodo morali biti izpolnjeni določeni pogoji. Predvsem je spodbudno to, da je predsednik Johnson doslej — v prvem mesecu po Kennedyjevi smrti — pokazal, da želi in hoče nadaljevati v glavnih črtah politiko svojega prednika. Čutili je, da v Moskvi to cenijo. Na obeh straneh se varujejo storišča karkoli, kar bi utegnulo poslabšati položaj. Prav zdaj se odnosi med Vzhodom in Zahodom v občutljivem obdobju prilagajanja dejstvu, da je v Washingtonu prišel na krmilo nov človek. In četudi ta človek še tako poudarja, da bo nadaljeval politiko svojega prednika, je vendarle nov človek. Treba ga je spoznati — tudi po »dejanjih«, kakor pravi sovjetski komentator.

V Zenevi se bodo kmalu nadaljevali razorožitveni razgovori in takrat bo priložnost za »merjenje temperature« oziroma ocenjevanje stopnje, do katere je v sedanjem trenutku mogoče zblizanje. Napredek bi bil že, če bi moskovskemu sporazumu o delni prepovedi atomskih poskusov dodali še sporazum o prepovedi podzemnih poskusov. Toda s tem še niso izčrpane vse možnosti za zboljšanje »vzdušja«. Lahko bi sklenili sporazum o preprečitvi

nenadnega napada, nenapadalnega pogodbo med NATO in Varšavskim paktom, sporazum o sistemu opazovalcev za nadzorovanje izvajanja sporazuma o prepovedi atomskih poskusov itd.

Na tem poprišču je mogoče pričakovati napredek, ki bi znatno prispeval k uspešnemu srečanju med Hruščovom

jetu, daje odgovor na to vprašanje. Predlog daje poudarek široki potrošnji, stanovanjski izgradnji in prosveti, hkrati pa določa zmanjšanje vojaških izdatkov za 600 milijonov rubljev v primerjavi z letom 1963.

Politično to pomeni: sovjetsko vodstvo pričakuje, da se bo mednarodni položaj nadalje izboljšal. Za tem pa tihi upanje, da bo v novem vzdušju Zahod pokazal razumevanje in bo začel dodeljevati dolgoročne kredite ZSSR celo v milijardnih dolarskih zneskih. To bi silno pospešilo dvig življenjske ravni v Sovjetski zvezi, poživilo mednarodno trgovino in ustvarilo zaupanje, brez katerega ni trdnega miru.

Na drugi strani dosti govorijo o teh novih možnostih. »New York Times« v komentarju razmišlja o najnovejših gospodarskih načrtih ZSSR in med drugim pravi: »Kredite, ki jih ima menda v mislih premier Hruščov, bi utegnili dati Zahod, toda to bi se dalo izvesti samo takrat, če bi prišlo do resničnega napredka glede razorožitve. Spremenjena sovjetska politika bi lahko dosti prispevala, da bi se zmanjšali vojaški izdatki v proračunih vzhodnih in zahodnih držav. Tako bi se sprostil sredstva za koristnejše namene, med njimi prav verjetno tudi za tovarne umetnih gnojil, ki si jih želi premier Hruščov.«

Vsekakor razumna misel, le da zveni nekoliko enostransko. Casopis pravi: »spremenjena sovjetska politika«. To bi bilo treba dopolniti s »spremenjeno ameriško politiko«, zakaj eno je

Nov vrh?

in Johnsonom. Ta napredek pa bi bil že delno jamstvo, da bo srečanje uspešno.

Da voditelji Sovjetske zveze računajo na nadaljnje zboljšanje svetovnega položaja, dokazuje nedavni plenum CK KP Sovjetske zveze, ki je bil v glavnem posvečen »kemizaciji« sovjetskega narodnega gospodarstva. Hruščov je zelo obširno govoril o obsežnem planu razvoja in povečanja kemijske industrije, ki naj bi se predvsem lotila proizvodnje umetnih gnojil. Ta proizvodnja naj bi se dvignila z 20 milijonov ton letos na 108 milijonov ton leta 1970. S tem naj bi se povečal pridelek, da ne bi bilo treba več stiskati pasu in kupovati pšenice v tujini. Letos bo namreč ZSSR po izredno slabi letini kupila na Zahodu kakih 11 milijonov ton pšenice.

Takoj se vsiljuje vprašanje, od kod denar za tako velikanske investicije? Nekatje bo treba odzvati, da bi lahko druge dodali. Predlog proračuna, ki so ga zdaj predložili Vrhovnemu sov-

Morda ima prav znanka, ko pravi, da njenja vse sile in da večjega fizičnega napora ne bi zmogla. Toda organi samoupravljanja morajo misliti na druge činitelje, od katerih je odvisno povečevanje produktivnosti dela. Uvajati je treba novo tehnologijo in moderna proizvodna sredstva. Mislimi je treba na sodobnejšo organizacijo dela. Razvijati je treba zahtevnejša tržišča in se jim prilagajati z boljše in boljše kvaliteto, s zmanjševanjem stroškov in drugače.

Prisrčni pozdravi iz Vranja

Alojz Šoštar, Aleksander Žužek in Alojz Bevc, ki služijo vojaški rok v Vranju, pošiljajo za praznik JLA čestitke vsem vojakom slavne jugoslovanske armade, hkrati pa pozdravljajo svoje in sorodnike.

Poziv dolžnikom!

Ponovno prosimo vodstva gospodarskih organizacij, občinskih skupščin, ustanov, zavodov in druge dolžnike, ki še niso poravnali računov za objavljene oglase, reklame, uradne razpise, obvestila in pogodbene dotacije, da nam čimprej nakažejo dolžni denar. Tiskarna v Ljubljani nam grozi s tožbo zaradi neporavnanih obveznosti, dolžniki pa nam dolgujejo danes nekaj nad 4.500.000 din.

Ne delajte nam nepotrebnih težav s tem, da zavlačujete plačilo zapadlih računov — že brez tega imamo preveč skrbi in dela! Prosimo za vaše takojšnje nakazilo denarja!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Potem, ko so odbori zvezne in republiške skupščine začeli obravnavati predlog družbenega plana za leto 1964, se je sestel tudi organizacijsko-politični zbor, ki je razpravljal o nekaterih vprašanjih organizacije in dela občinske uprave. Taka razprava je bila potrebna zato, ker je javnost v ustavni razpravi dala vrsto kritičnih pripomb na delo javne uprave.

Referent in razpravljalec so ugotovili, da je javna uprava v zadnjem času bistveno napredovala, vendar pa je v njenem delu še kar precej pomanjkljivosti, ki jih je treba kritično pretresti in odstraniti. Več skrbi je treba posvetiti predvsem spoštovanju zakonitosti, zakaj še se dogajajo primeri kršitev predpisov — bodisi v škodo posameznikov, bodisi v škodo skupnosti. V postopku uslužbenci pogosto ne store vsega, da bi ugotovili materialno resnico. Nova ustava namreč nalaga organom javne uprave, da v postopku pomagajo občanom pri uresničevanju njihovih pravic.

V razpravi so tudi poudarili, da je delo javne uprave že precej ekspeditivnejše kot je bilo pred leti, kljub temu pa se še marsikdaj dogaja, da posamezni uradi prepočasno rešujejo vloge občanov. Najpogostejši vzrok je premajhna strokovnost uslužbencev. Poslanci so kritizirali tudi nepotrebno uvajanje zmeraj novih potrdil, ki jih v postopku terjajo od občanov — pogosto brez prave potrebe. Še hitreje bo treba dalje razvijati službe za informacije, se pravi sprejemne pisarne in druge oblike, ki strankam znatno olajša urejanje njihovih zadev.

V kratkem času bo na dnevnem redu zvezne skupščine nekaj novih zakonov. Ta

ko bodo sprejeli novi temeljni zakon o prekrških, po katerem bodo znatno poostrene kazni za prekrške zoper javni red in mir. Sedanje mandatne kazni, ki znašajo 500 din, bi se zvišale na 5000 din, dosedanja najvišja bneja 20.000 din pa na 50.000 din. — Priljavljajo tudi nov zakon o pomilostitvah in amnestijah. Za hujše kazni bo lahko dajal

DELO JAVNE UPRAVE NA REŠETU

amnestijo predsednik republike, za manjše kazni do pet let strogega zopora pa bi dajali amnestijo republiški organi, določeni z republiško ustavo ali zakonom. — Pristojni organi pripravljajo prav tako zakon o zasebni obrti, ki bo bržčas rešil tudi status zasebnih gostišč.

Zvezni odbor SZDL Jugoslavije je naslovil na vsa vodstva organizacij Socialistične zveze pismo, v katerem jih opozarja, da je treba posvečati stalno skrb zbiranju sredstev in varčevanju. V pismu je tudi sugestija, naj bi postalo pobiranje članarine sestavni del organizacijsko-politične dejavnosti. Uporaba sredstev naj bi bila prepuščena kolektivnim odločitvam. Stalno je treba skrbeti za bolj smotrno uporabo sredstev.

Na plenumu glavnega odbora SZDL Slovenije, o katerem poročamo tudi v ustavnem komentarju, so razpravljali o problemih nadaljnega gospodarskega in družbenega razvoja. V referatu, ki ga je pre-

bral podpredsednik izvršnega sveta Janko Smole, in v živahni, plodni razpravi, v kateri je sodelovala dobra polovica vseh udeležencev plenuma, je bil poudarek na potrebi po stalni, sistematični skrbi za kadre. Poudarjeno je bilo, da se je treba odločno usmeriti k programiranju kadrov in tehničnega napredka.

Izvršni svet je na svoji zadnji seji predlagal ukinitve republiškega investicijskega sklada. To je potrebno predvsem zato, ker postavlja ustava kot osnovne nosilce razširjene reprodukcije delovne organizacije same. Ukinitve družbenega investicijskega sklada — v zvezi in republiki — je povezana tudi z utrjevanjem poslovnosti bank. To pomeni nadaljnji korak v smeri uveljavljanja poslovnih bank kot tudi bančnih kriterijev pri financiranju investicij. — Nedolgo tega je dal predlog za ukinitve zveznega družbenega investicijskega sklada predsednik komisije zveznega izvršnega sveta za splošno gospodarska vprašanja Boris Kraigher — in sicer z enako oziroma podobno utemeljitvijo.

Bržčas bodo še letos slovesno izročili letalskemu prometu novo letališče v Brniku. Velik reaktivni orjak bi moral pristati na pristajalni stezi že prejšnje dni, vendar mu je slabo vreme nakano preprečilo. Prva manjša letala pa že pristajajo na 2000 metrov dolgi in 45 metrov široki pristajalni betonski stezi. Dogradili in montirali so že razne objekte in naprave. Skratka: novo slovensko letališče, ki bo, ko bo docela dograjeno, ustrezalo zahtevam najsodobnejših mednarodnih letališč, je nareč za pristanek reaktivnih velikanov.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Brazilski predsednik Goulart sestavlja vlado »levega centra«. To ne bo samo zamenjava osebnosti, ampak bo tudi sprememba v politiki, predvsem notranji.

V Parizu se je začelo leto zasjedanje sveta ministrov NATO, ki se ga udeležuje tudi ameriški zunanji minister Rusk. Razpoloženje na letošnjem zasjedanju je v glavnem v prid popuščanju napetosti med Vzhodom in Zahodom.

Sedanja pot Ču En Laja in Cen Jija po Afriki je nekakšna politična ofenziva, ki ima za cilj pridobiti afriške države za kitajska stališča.

V nekdanji portugalski koloniji v Indiji — Goa — so bile volitve v parlament tega področja. Izmed 30 sedežev je dobila indijska Kongresna stranka samo en sedež. Goa je zdaj edina indijska pokrajina, kjer je Kongresna stranka tako šibka.

Ameriško obrambno ministrstvo bo s 25 do 30 umetnimi sateliti povežalo svoje strateške sile, ki so razpuste po vsem svetu.

Blizu kolumbijskega mesta Dos Quebradas, 100 km severno od glavnega mesta Bogote, so neznanec vrtil v krajevni avtobus ročno bombo. 14 oseb je bilo ubitih, deset pa hudo ranjenih. V Kolumbiji so se precej razpuli razbojniki.

Dvanajstega decembra je Kenija dočakala svojo neodvisnost. Po dolgem boju za neodvisnost bo novo državo v Vzhodni Afriki vodil Jomo Kenjata, ki ne bo imel lahke naloge. Dežela potrebuje kreditov in sposobnih ljudi.

Podpredsednik grške vlade Venizelos je izrazil pripravljenost Grčije, da zboljša politične, gospodarske in kulturne odnose s vzhodnimi državami, zlasti s balkanskimi.

Po vsej Evropi je zavladala prava zima s hudimi snežnimi meteli. Nekaj dni so bila celo zaprti številna letališča. Temperatura je padla povsod in poročajo tudi o zelo zgodnji zaleditvi na Donavi in reki Tisi na Madžarskem.

Malo kupcev in nižje cene

Ponedeljkov živinski sejem za prašiče v Novem mestu ni bil živahen, ker so zaradi neprestanega sneženja le malo kateri prodajalci pripeljali prašičke na trg. Odkupljenih je bilo le 289 pujskov od 412. Za pujske so zahtevali 6000 do 9.000 din.

Nova stavba Cestnega podjetja

Ko zapustiš avtomobilsko cesto Ljubljana-Zagreb in pri Karteljevem kreneš proti Novemu mestu, doseješ do Bučne vasi. Tu raste zdaj precej obsežna prtilična stavba, ki jo gradi novomeško gradbeno podjetje Pionir. V Bučni vasi ima Cestno podjetje Novo mesto svoje stranske obrate, delavnice in popravilnice, v novi hali pa bo shranjena motorizacija, garaže in skladišča.

Nova stavba pritegne s svojo razsežnostjo vsakogar, ki pride mimo. Dolga je 78 m, široka pa 18 m. Dodelana bo do zime. Je prva v celotnem delovnem načrtu, po katerem ji bo sledilo še več podobnih objektov. Letošnja dela so veljala okrog 100 milijonov dinarjev,

dokončna dograditev stranskih obratov Cestnega podjetja pa bo veljala nekajkrat več.

Cestno podjetje se je v zadnjem času močno razvilo in je med najboljše organizirani in opremljeni podjetji te vrste v Sloveniji. Taka podjetja so še v Ljubljani in Kopru pa v Novi Gorici in Mariboru ter Celju. Vsa, z novomeškim vred, zaposlujejo okrog 5000 delavcev, kar dokazuje, da je postala ta panoga pomemben čimbenik v našem javnem življenju in da oblast posveča gradnji in vzdrževanju cestnega omrežja vso pozornost. Dobre, sodobno zgrajene in stalno vzdrževane ceste so pogoj naprednega turizma.

Med cestnimi podjetji, ki imajo največje delovno področje, je Cestno podjetje v Mariboru. Skrbni za ceste okrog Maribora tja do Murske Sobote in sega s koroškimi predelom od avstrijske do madžarske meje.

Cestno podjetje v Novem mestu ima okrog 900 stalno zaposlenih oseb, v času glavne gradbene sezone pa še precej več. Letos je gradilo cesto iz Novega mesta čez Gorjance v Metliko ter pomagalo pri gradnji kočevske ceste in na več drugih sektorjih na ozemlju bivšega novomeškega okraja. V prihodnjem letu bodo gradili in asfaltirali cesto iz Metlike do Črnomlja in Vinice, kar pomeni, da bo asfaltna cesta popeljala motorizirane izletnike v prav vse zanimive predelne na Gorjancih, v Metliki in tja do v Črnomelj, kjer bo prihodnje leto proslava ob 20-letnici SNOS. Asfaltna cesta bo popeljala izletnika pozneje tudi do rojstnega kraja pesnika Otona Zupaniča, do Vinice ob Kolpi.

Cestno podjetje v Novem mestu bo sčasoma uredilo v Bučni vasi svojo stalno opremljeno bazo. Ze zdaj ima precej modernih gradbenih strojev, tako kompresorje, bludožerje, drobilce, vibromaxe, valjarje, finižerje, gredarje in

druge. Poslej bo skrbelo tudi za redni prevoz po novi cesti prek Gorjancev in bosta Dolenjska in Bela krajina povezani z redno vzdrževano cesto tudi v času najhujših zimskih padavin. V ta namen jim bo služil moderen motorni plug. Slovenska cestna podjetja so bila doslej slabo opremljena z motornimi snežnimi plugi. Na Gorjanskem imajo doslej motorni snežni plug »Peter«, ki je švicarskega izvora.

Cestno podjetje v Novem mestu

Jože Zupanič

Garaže in delavnice Cestnega podjetja v Bučni vasi pri Novem mestu

Navzlic težavam odlični uspehi v Industriji obutve

Delovni kolektiv novomeške Industrije obutve je konec novembra izpolnil letni plan, ki si ga je zastavil: 500 milijonov dinarjev. Marsikdo je s nezaupanjem gledal na to dokaj visoko številko, izkazalo pa se je, da jo je bilo moč ob povečanih naporih vseh zaposlenih le doseči.

Kolektiv šteje 227 ljudi in dela v eni izmeni, razen šivalnice, ki je letos julija uvedla tudi drugo delovno izmeno. S pomočjo Zavoda za zaposlovanje so pridobili 20 delavk, kar se je v proizvodnji močno poznalo. Da bi lahko izpolnili številna naročila, so uvedli tudi delo na domu.

Novomeški čevljarji delajo največ v kooperaciji s priznanimi tovarnami Peško-Tržič, Alpina-Ziri in Lilet-Maribor, za katere izdelujejo vrhne dele čevljev. Mimo tega so izdelali več tisoč parov specialnih čevljev za rudarje, gozdarje in železničarje. Vsem ni bilo mogoče ustreči, ker je do maja 1964 vsa proizvodnja že pogodbeno vezana.

Letos so izdelali tudi prvih 550 parov vzorčnih čevljev za inozemski trg. Kupec v Zahodni Nemčiji je bil zadovoljen, vendar večjega naročila čevljev posebne izdelave niso mogli sprejeti, ker nimajo primernih strojev.

Kolektiv razmišlja o najetju investicijskega kredita, s katerim bi lahko take stroje kupil in je že v dogovoru za iz-

delavo potrebnih elaboratov. Razen tega podjetje nujno potrebuje strokovnjaka za organizacijo proizvodnje in pravno delo. Strokovnjaka pa je težko dobiti, če pa le na-

Marolt najboljši traktorist trebanjske občine

Društvo kmetijskih strojnikov trebanjske občine je nedavno priredilo v Mokronogu že tretje tekmovanje. Tokrat so kmetijski strojniki tekmovali v oranju, spretnostni vožnji in teoretičnem znanju. Skupaj je tekmovalo 10 članov in 4 pionirji. Na tekmovalju te vrste, ki je bilo v trebanjski občini letos prvič izvedeno, so posamezniki pokazali dobro znanje. Med člani je postal občinski prvak mokronožski traktorist German Marolt, drugo mesto je zasedel Ivan Vintar z Mirne, tretje mesto pa prav tako Mokronožan Lado Abina. Za poklicnimi traktoristi niso skoraj nič zaostajali pionirji. Za razred boljši je bil Alojz Pate iz Male Loke. Prvi trije tekmovalci iz vsake skupine so bili nagrajeni, zmagovalna trojka iz Mokronoga Marolt - Abina - Kastelic pa je prejela prehodni občinski pokal. Pokrovitelj tekmovanja je bil direktor KZ Trebnje inž. Branko Voljč. J. I.

lete na koga, ki je pripravljen priti v Novo mesto, zahteva stanovanje, ki ga podjetje nima.

V drugi polovici prihodnjega leta si obetajo vsestranskih izboljšav. Do takrat bodo najbrž že imeli nove stroje, medtem bodo skušali dobiti strokovnjaka, šolanje pa bodo končali tudi nekateri ljudje, ki jih podjetje štipendira.

Direktor Industrije obutve Rudi Berger je mnenja, da so najhujši časi za podjetje že minili in da si spričo doseženih rezultatov lahko kolektiv in družba obetata še večjih uspehov. R.

KMETIJSKI STROKOVNJAKI O 7-LETNEM PROGRAMU KMETIJSTVA

Pred kratkim je bil ob nezadovoljivi udeležbi sestanek društva kmetijskih inženirjev in tehnikov občine Novo mesto. Glavna točka dnevnega reda je bila razprava o sedemletnem programu razvoja kmetijstva v občini Novo mesto. Po uvodnih besedah, v katerih so bile opisane glavne smernice razvoja kmetijstva v občini na osnovi sedemletnega programa razvoja kmetijstva v okraju Ljubljana, se je razvila živahna razprava, iz katere je mogoče povzeti naslednje:

- Kmetijstvo predstavlja v občini eno od glavnih gospodarskih panog (po družbenem bruto produktu je na drugem mestu) ter je potrebno, da dobi v sedemletnem programu razvoja gospodarstva v občini poseben poudarek.

- Obstoječe stanje, pogoji proizvodnje, proizvodne naloge, smotrno investiranje in rentabilnost kmetijske proizvodnje zahtevajo, da se s sedemletnim programom zagotovi specializacija kmetijske proizvodnje.

- Glavni poudarek je treba dati živinorejski proizvodnji, za katero so dani najboljši proizvodni pogoji (podnebje, konfiguracija zemljišč, mehanizacija, delovne izkušnje, zemljiške kapacitete, tržišče idr.).

- Razvoj turizma in lokalno tržišče zahtevata, da dobijo svoje mesto v programu tudi ostale kmetijske panoge, kot so sadjarstvo, vrtnarstvo in vinogradništvo. Pravilno usmerjen razvoj teh kmetijskih panog (koncentracija in specializacija) bi v določenem obdobju odpravil kritičen položaj na novomeškem trgu.

- Povečanje zemljišč v družbenem sektorju je eden izmed osnovnih pogojev za zagotovitev rentabilnosti živinorejske proizvodnje (zagotovitev lastne krmsne osnove, smotrno izkoriščanje mehanizacije in strokovnih kadrov, povečanje produktivnosti idr. Prizadevanja za podružbljanje zemljišč morajo biti usmerjena na področja, vezana neposredno na živinorejske objekte.

- Sedanje stanje, predvsem pa nadaljnji razvoj kmetijstva, zahteva, da se poveča mehanizacija v kmetijstvu. Osnovna orientacija pri tem mora biti v popolni (kompleksni) mehanizaciji proizvodnega procesa določene kmetijske kulture oziroma proizvoda.

- Kooperacijski odnosi bodo še nadalje ena izmed glavnih dejavnosti kmetijskih organizacij. Sloneti bodo morali na dolgoročno ekonomsko sodelovanje in pogodbenih obveznostih ter se podrediti interesom specializirane kmetijske proizvodnje, ki je v končni fazi najbolj stimulaturna za oba pogodbenika. Franc Beg

Televizor
mopede
kolesa
ure
in še obilo
drugega

KOŽO NOTER...

Nagradno žrebanje za proizvajalce svinjskih kož s 4000 nagradami priredi v sezoni 1963-64 Koteks-Tobus in predelovalci svinjskih kož

Odrite vse prašiče in shranite potrdila za oddane svinjske kože, ki Vam dajejo pravico do udeležbe pri nagradnem žrebanju

ŽREBANJE:

15. decembra 1963, 15. februarja 1964, 15. aprila 1964

...TOLE VEN

STARČEK

Sonce, veliko kot pogača in še sramežljivo pokrnto z jutranjo meglico, je ravnokar pokukalo iz za nazobčanega roba borove hoste. Tišina in dostojanstveno sarnoto planine je le tu pa tam zmotilo povele s čela kolčne, zamolčki udarec slabo pritrjene čutare ali kamenček, ki se je odtrikjal po strmi poti.

V koloni »modrih« je zardelega obraza pa mokre in potne brade capljaj debeli Dule ali, kakor so mu v četi rekli na kratko, »DD«.

— Kaj mislite, ali čakajo? — je vprašal glasno.

— Seveda čakajo, saj to je njihova naloga. Naša pa: da jih presenetimo...

— Neumnost! — je odgovoril DD. — Prava neumnost. Saj vemo, da nas čakajo, mi pa jih hočemo presenetiti, špansko! Če bi mene kdo vprašal, e, drugače bi jaz to uredil, tako kakor v vojni...

— Mar tole niso približno taki pogoji kot v vojni? — ga vpraša nekdo.

Dule odmahne z roko in tleskne z jezikom. Znamenje, da je razpravljanje zanj končano. Nihče niti poskusil ni spreminiti te njegove navade, in kolona je molče prišla do prvih hiš gorske vasi.

Duleta so se s tremi vojaki in deseterjem prve čete odredili za predhodnico z nedvomno nalogo: neopaženo morajo priti skozi vas do zadnjih hiš in ugotoviti, če se morda na holmu nad vasjo skrivajo sovražniki.

Sklonjeni, z orožjem pripravljeno za strel, so se tiho pomikali mimo oken hiš, v katerih je vse spalo, vsaj tako je bilo videti. Na holmu pa jih je čakalo presenečenje: nikjer žive duše! Nobene sledi, da je tod kdo šel ali se ustavil. Vseokrog tišina, gosta, da bi jo z nožem rezal.

DD je vrge puško na rame: No, zdaj pa imate tisto vaše »saj veš, da čakajo, to je njihova naloga! E, modrijani! No, dajte, presenetite jih, prosim!

— Morda pa »rdeči« sploh niso prišli sem ali pa so zaradi kakšne nepredvidene stvari morali prekiniti vajo, — je rekel desetar.

— Seveda, seveda, brčkone zaradi »približno takih pogojev kot v vojni.« — je še naprej zbadal Dule. — Samo če pomislim, da smo za prazen nič ležali v ta prekleti hrib,

bi... bi najraje eksplodirali! Kaj so hoteli? Morali so se vrniti in povedati ostalim.

x x x

Vrata hiše, mimo katere so šli, so zavrlila v tečajih, se počasi odprla in na prag je stopil sivolas starček. Izpod belih košatih obrvi so preiskujoče zrlle živahne oči, na zagorelem in nagubanem gorjančevem obrazu pa je trpolet skrivnostni nasmeh.

— Zdravo, fantje! Kakšna sreča vas je prinesla k nam?

— Prišli smo tako... po opravkih, stari, — je odgovoril eden.

— Coprnice podimo! — je pristavil DD.

— He, he! Ne bo držalo, fantje! — se je zasmejal starček. — Pa menda ne iščete slučajno neke vojake? Tiste, ki so pred vami prišli v vas?

— Ko je videl, da se vojaki zmedeno spogledujejo, je stopil k njim in jim rekel nekako strogo zaupno:

— Kajpak, fantje, res so bili tukaj, pa so spet šli! Šlišal pa sem, ko so se pogovarjali, da bodo zgoraj pri Studencu postavili nekakšno zasedo. Tamle zgoraj, lejte, — je pokazal z roko proti slemenu gore. — Se dva kilometra ni do tja...

— E, lepega zlodja so pogruntali! — mu je Dule segel v besedo. — Čast, komur čast! Jaz sem pa že mislil... Ampak to vso situacijo popolnoma spremenil!

— Seveda jo spremenil. Obvestiti moramo ostale. Le brž naprej!

Starček je nekaj trenutkov gledal za njimi, nato pa urno stopil v hišo in zaprl vrata.

Kmalu je dolga vijugasta kolona naglo korakala skozi vas.

Eksplodira »bomba«, regljanje mitraljezov in pokanje pušk — vse je prišlo tako nenadajano, da nihče ni vedel, kam bi se skrili. In napad je voljal prav njim, ki bi bili sami morali napasti in presenetiti sovražnika! DD je ležal na robu ceste in godrnjal:

— O ti hudiči, da so nas tako naplahtali! Ampak mi smo pa tudi pravi bedaki! Hujš kot otroci... In tisti sivolasi dedec! E, strašansko rad bi ga zdajle vprašal, kako daleč je do njegovega »Studenca«!

Sklonjene postave »rdečih« so se pojavljale iz za oglov hiš, iz kašč in hlevov in zevale že takoj dovolj dobro

organiziran krog, iz katerega ni bilo izhoda.

x x x

Na holmu nad vasjo stoje v vrstah »rdeči« in »modri« ter čakajo povelje za odhod.

— E, tisti sivori! — potihno pravi Dule. — To ti je pravi bolovaj. Vso vas je organiziral proti nam, nazadnje nas je pa še za nos potegnil!

Kolona se pomika skozi vas. Iz vseh oken mahajo roke v pozdrav. Otroci sčajejo pred kolono in oponašajo vojake.

Na pragu svoje bajte stoji starček in s pogledom nekoga išče.

— O, zdravo, starina! — ga pozdravi Dule. — Prav pošteno si nas pretental!

Starčku je zasijal pogled, pomenljivo je usločil obrvi in rekel:

— E, moj dečko, zakaj si pa šel na moje limanice? Kaj ni res mislil, da ti bom po pravici povedal in da bom sodeloval s teboj, napadalci, a?

Starčkove besede so bile prijazne in hkrati karajoče, iz njih je zvenela malone otroška iskrenost pa tudi resnoba nasmejanega, s skrivni lasmi ovenčanega prikupnega obraza.

IVAN ČEHIĆ

V naši ljudski armadi borci in starešine veliko bero; razgledanost v domačih in svetovnih dogodkih sodi med dolžnosti, katerih je vsakdo vesel

NEPOSREDNA POMOČ LJUDSTVU

Samo v 7 povojnih letih so vojaki in oficirji JLA prispevali 76.396 litrov krvi v nešteti krvodajalskih akcijah.

V 17 letih se je v vojaških zdravstvenih ustanovah zdravilo že 5 in pol milijona prebivalcev.

Skupna vrednost pomoči, ki so jo nudili pripadniki JLA kmetijstvu, je dosegla samo v zadnjih 4 letih vsoto nad 685 milijonov dinarjev.

Lani in predlanskim so pripadniki JLA pogozdili več tisoč hektarov površin in opravili pri tem nad 414.000 prostovoljnih delovnih ur.

Vedno znova pomagajo pripadniki JLA tudi pri reševanju ljudi in premoženja ob naravnih nesrečah; samo lani in predlanskim so pri takem delu požrtvovalno opravili nad 430.260 delovnih ur.

VOJAŠKE OKROGLE

KJE JE OSEBEK

»No, Jovo, povej, kje je osebek v temle stavku: Vojaka Alekso so dobili v mestu, čeprav ni imel dovoljenja za izhod.«

»Osebek je v zaporu, tovariš predavatelj!«

LAHKA STVAR

»Veste, tovariši rekruti, odvaditi se kajenja, to je najlažja stvar na svetu,« razlaga desetar učencem.

»Kako to?« vprašajo začudeno v en glas.

»Poglejte mene: dvanaestkrat sem že opustil kajenje!«

VAJA

»Tovariš desetar, dovolite, da vas vprašam!«

»Samo izvoli, Miloš! In kaj bi rad?«

»Nič, tovariš desetar. Le treniram svoje vedenje do starešin.«

POGOSTITEV

Vojaka Tone in Pajo sta šla prvič v mesto. Ustavila sta se pred kavarno, oba precej vsuhas.

»Pajo, če greva noter, kaj bi ti popil?«

»Kdo plača?« vpraša Pajo.

»Til!«

»Jaz bi popil deci kisle vode.«

»Dobro,« odgovori Tone, »tukaj bom plačeval jaz, v drugi kavarni pa ti.«

NEPOZABNO DOŽIVETJE V GABROVKI NAD LITJO

V borbi z Nemci izgubil oči

Gabrovka je majhna vas v osrčju Dolenjske. Deset hiš obkraj ceste, ki je bila nekoč glavna prometna zveza za Ljubljano. Tipična podobna slovenske vasi. Tiha in mirna.

Na bližnjem stolpu je odbila ura šest popoldne, ko smo prišli k hiši ob cesti, potrkali in stopili v dom Franca Kožamejca. Sedli smo za mizo in hitro je stekel pogovor. Kožamej je nosilec spomenice iz leta 1941, eden prvih prebivalcev tega kraja, ki je že v prvih mesecih 1941 začel boj s sovražnikom. Pogovarjali smo se z borcem, ki je v spopadih z Nemci izgubil obe očesi.

Franco Kožamej se je rodil pred štirimi desetletji tukaj v Gabrovki. Odrasel je v domači vasi in v nji tudi ostal. Sprejel nas je veder, nasmejan. Marsikaj nas je zanimalo.

»Dobro se spominjam naše prve akcije,« je začel svojo zgodbo z malce tihim glasom. »V naši vasi je bilo petnajst partizanov. Nekdo nas je ovadil Italijanom. Prišlo je do spopada in hkrati smo dosegli svojo prvo zmago. Zgodilo se je tamle,« je pokazal proti Moravski gori. »Borba se je začela okrog ene popoldne in trajala dve uri. Nam sta padla dva, italijanski vojakov pa nekaj več. To je bilo 14. novembra 1941.«

»Kdaj ste začeli aktivno sodelovati v osvobodilnem gibanju?« je bilo naše drugo vprašanje.

»Že takoj na začetku sem spoznal prave okupatorjeve namene. Toda treba je bilo povezati prebivalce tega kraja. Julija 1941 sta prišla v Gabrovko Sergej Krašgher in Stane Rozman. Imela sta nekaj sestankov in poučila ljudi o stanju v naši deželi. Treba jo je bilo braniti. Septembra sem že bil v naših osvobodilnih vrstah. Najprej kot kurir, potlej pa z dolžnostjo na dolžnost. Bil sem borec Gubčeve brigade.«

»Ali se spominjate pokola Gabrovčanov proti koncu leta 1943?«

»Kakor da se je zgodilo včeraj,« je odgovoril tovariš Kožamej. »Ob svitu so v vas pridruživli Nemci. Takoj so pobrali maloštevilne vaščane in jih pometali v jamo. Nato je prišlo najhujše: nanje so vrgli ducat bomb. Bilo je grozno! Štirje so bili takoj mrtvi, drugi, ki so preživeli, pa so za zmeraj ostali pohabljeni. Kaj takega človek težko pozabi.«

Zanimala nas je razporeditev sovražnikovih sil v tem delu Dolenjske, kakor tudi psihoza med prebivalci. Franc nam je lepo pojasnil: »Vedoč, da je to področje precej »vroče«, se Nemci in Italijani tukaj niso preveč zadrževali. Pri nas je namreč potekala nemško-italijanska meja. V spopadih s partizani je bil sovražnik zmeraj premagan, zato je imel svojo najbližjo postojanko šele v Trebnjem, kjer je bilo nekoliko bolj mirno.

Prebivalci tega področja so v glavnem stopili v part-

zanske vrste, razen manjšega števila iz okoliš vasi Moravče, ki so podpirali belogardiste. Iz našega kraja je v vojni padlo okrog 30 borcev in še 6 ljudi — starcev, žena in otrok.«

Kazalec na uri se je že bil-žul čsmi. Kar težko se je bilo poslovliti od tega človeka, ki je pripovedoval tako pretresljive stvari. Zlasti na koncu:

»Prvo oko, levo, sem izgubil v borbi z Nemci na progi Karlovec—Zagreb. To se je zgodilo 9. februarja 1943. Ze za časa pokoja v Gabrovki sem imel samo eno, vendar mi to ni vzelo poguma. Znova sem šel v ofenzivo in se 15 mesecev kasneje spet znašel z Nemci iz oči v oči. Tokrat v Trebnjem, 29. maja 1944. Ena svinčenka je bila usodna in ostal sem tudi brez drugega očesa,« je končal svojo zgodbo Franco Kožamej.

EDO PEZZI

Pomoč armade pri izgradnji države

Dostikrat ne vemo, da pomaga naša ljudska armada socialistični družbi na različne načine. Ena takih oblik je tudi proizvodnja v vojaških tovarnah, ki pa je namenjena za široko potrošnjo. Tako je znašala vrednost proizvodnje vojne industrije za civilne potrošnike leta 1961 110 milijard dinarjev, lani že 128 milijard in bo letos dosegla vrednost približno 150 milijard dinarjev.

V 17 povojnih letih je sodelovala armada pri izgradnji 1430 km sodobnih cest širom po naši domovini.

V zadnjih 17 letih so postavili vojaki JLA 238 mostov v skupni dolžini 6.634 metrov, prebili pa so 109 preporov, dolgih skupno 7.985 m. — V teh letih je armada zgradila za po-

trebe svojih uslužbencev tudi 59.401 stanovanj.

Vrednost komunalnih objektov, ki jih je zgradila v tem času armada, presega 3 milijarde dinarjev.

PRISPEVEK GOSPODARSTVU DRŽAVE

V 17 povojnih letih se je v vrstah JLA usposobilo 101.907 fantov za mlinerje in vodje kompresorjev, iz enot JLA pa je prišlo kar 166.277 vozni- kov motornih vozil. Armada je v istem času izučila 122.832 radiotelegrafistov in telefonistov, 46.587 mehanikov, 12.008 motoristov, 7.207 brodarjev, 79.840 kuharjev in pekov in nad 64.670 prometnikov, električarjev, strojnikov-kurjačev, veterinarskih bolničarjev, bolničarjev itd.

Desetar Miloš Gak se pogovarja s svojimi vojaki med oddihom; največ ucinih ur preživijo borci na prostem, kjer spoznavajo sodobno orožje in pogoje, v kakršnih bi bilo treba braniti domovino, če bi jo kdo ogrožal

Vsakoletni rekrutski refren: „Na svidenje — čez dve leti!“

Konec marca, julija, septembra in novembra je vedo tako: salve smeja, potoki solz in rekrutski pesmi se zlivajo po ulicah naših mest — proti železniškim postajam. Sprevedo so po zastavi kaj pesni: nasmejani, razjokani in brijavci — vse obenem. Z njimi ali pred njimi silovzeleni leseni vojaški korčki.

Spreddaj poje rekrut, objel s prijatelji. To so prijatelji iz njegovega detinstva, s katerimi je še pred leti preskakoval pločevine tujih vrtov, se z njimi igral skrivališče in druge otroške igre, se z njimi zresnil in postal odrasel, prel mladenič.

A sedaj — je zrel že za vojsko!

V teh rekrutskih običajih, ki se prenašajo iz rodu v rod, je nekakšen moški ponos, ustvarjen v stoletjih med ljudmi, ki so bili večkrat prisiljeni prijemati za puško. Zato je tudi pesem, ki doni iz fantovskih grl, glasna.

Oglejmo si pisani spreved. Ta golobradi mladenič še niti prav ni bil, ali je žalosten ali vesel, ker se ločuje od svojih. Oči so solzne in nasmejane obenem... Oni tam je resen. Zaveda se, da je moški, in noče pokazati solz, čeprav ga ob slovesu od dekleta stiska v prsih.

Za njimi gredo matere, zaskrb-

ljene za svoje vojake. Tudi očetje so zamišljeni. A dekleta? V mestih vsaka ulica spremlja svojega rekruta. Okna se odpirajo drugo za drugim:

»Mar je že zrel za vojsko? Res gre čas hitro naprej! Srečno! Srečno! Poznam ga še od takrat, ko je prvokrat šel v solo, a sedaj... Srečno...!»

Spreved odhaja. Harmonika, netežnja spremljevalka rekrutov, se smeje in preliva na soncu v živih barvah. »Delaj, delaj, deklet pušljice...« se sliši pesem.

Dekle sramežljivo pogleda svojega vojaka. Neka steklenica izgubi svojo obliko. V trenutku zavleže oster duh po domači silovki. Ničče jim danes ne zameri. Samo enkrat greš prvič k vojakom! To je njihov dan. Dan njihove ločitve...

Osamelca ostaja hiša, v kateri je naš rekrut rasel. Vrata, na katerih je meril svojo višino, so izpisana z datumi. Osamljeno ostaja tudi drevo, pod katerim se je kot deček prvokrat sestel s tovariši, kasneje pa večkrat s svojim dekletom. Same ostajajo stare kolke klopč, igrišča, na katerih je kot športnik doživel prvi aplavz. Sami ostajata dve srci in imeni, vrezani v staro lipo. Kdo ve, če jih bo maličar kdaj prepisal v svojo knjigo, čeprav se ob slovesu

pogosto uporabljata besedi »večnos in »svednos«. Dve leti sta kar dolgo obdobje, nekatera dekleta pa so dandanes tako neučakana. Zelo težko prenašajo osamelost, dolgočasje...

Sivo zeleni kovčki se zlivajo k postaji. Vedno več jih je. Postaja se koplje v soncu kot nekakšna razkošna jahta. Tu se rekruti počasi spoznavajo: »Danes se še ne poznamo, a jutri... Morda bomo skupaj dan in noč — dve leti?«

»Da nisi česa pozabil?« zaskrbnjeno vprašuje mati svojega edince. »Nisem!« »Krtičo za obleko?« »Nisem!« »Pribor...«

Dekle navadno ne govori dosti. Samo gleda. Oči govorijo. Te povedo vse. »Dve leti! Je to mogoče?« vprašujejo oči. On jo hrabri z nasmehom, s stiskom roke. V prsih ga stiska...

Prijatelji so spremenili vsebino razgovorov. Vedno se med njimi najde nekdo, ki je že bil v vojski. Vmeša se. Ponaša se, kot da je končal vojno akademijo. Ali pa kot da je v osebnih opremljenih za pasom — nosil atomsko bombo!

»Torej za nogavice in »suferece« ne skrbi,« reče važno, »to ti pripada enako kot »popara« vsako ponedeljkovo jutro.« Rekrut se ne ve, kaj so to »suferece« in kakšna jed je osvožena »popara«. Tudi

maršalkateri drug vojaški izraz, ki ga sliši iz ust znanca, mu je španška vas. Se bo že naučil. Imel bo dovolj časa... Dve leti...!

In tako teče slovo. Kazalci na uri hitijo in vsi se vedejo kot šahisti v hudi časovni stiski. Toda lokomotive niso sentimentalne — vlak hoče naprej...

Vlak mora naprej! In sedaj — slovo. Poslednji pozdravi, objemi, poljubi. Poslednji pogledi.

»Na svidenje! Na svidenje — čez dve leti (če medtem ne bo skrajšan vojaški rok)?!«

FRANC MIKEC,
V. p. 3945/29, Sarajevo

Humor v uniformi

NA IZREDNEM DOPUSTU: — Jožek, nocoj boš tñ mlajši dežurni, mama bo dežurni kuhar, oče pa ima še naprej strogi počitek in ne sme iz sobe!

— No, prijateljček, ni kaj v redu?

— Ti počasi se začnem bati za Stanka! Že devetlet je zdajle prosil za kozarec vode...

— Miha, od danes naprej se ne bom več bril v kasarni!

Asociacija mladega očka

(Karikature: Ivica Čehić-Ico)

PARTIJA ŠAHA V KASARNI

Vlado nas je začel priganjati, da bi organizirali šahovski turnir.

Dobro. Njegovo zamisel smo sprejeli.

Narisali smo tabelo, vpisali tekmovalce. Vlada na prvo, častno mesto, Šahovske garniture, ki so jim manjkale posamezne figure, smo dopolnili s praznimi škatlicami vžigalic, z neuporabnim vžigalnikom (lastjo debelega Milana), kasneje ugotovljeno izginitve enega črnega konja pa je nekdo nadomestil z debelim orehom.

»operativna« figuri: lovca in konja (ozitoma oreh).

— Phe! — je rekel Vlado.

— Konj naj kar gre. Vzemil!

Rajf je mirno vzel oreh, ga stri in počasi začel gristi je drca.

— Tale Rajf pa res malo pretirava! — je pripomnil kibic. — Kdo je pa že videl, objektivno rečeno, meni nič, tebi nič pokreti mrhovino?

— Saj ga ne bomo več potreboval. Turnir je v glavnem zaključen — je odgovoril Rajf.

— Kako to misliš: »v glavnem«? — se je užel Vlado.

— Tako, kot sem rekel. To je zadnja partijska turnirja in konja ne bomo več potrebovali...

— Seveda ne, jasno — je zasikal Vlado in premaknil svojo levo trdnjavo, tuda že v istem trenutku jo je urno potegnil nazaj.

— To ne velja — je rekel Rajf. — To je turnir in ne sme biti nikakšnih cigul migul!

— Kaj ne sme biti?

— Ciguli miguli, da figuro prestaviš, potlej pa potegneš nazaj!

— Prosim, prcivim, če je tako! Izvoli, žri, lakotnik!

— Jaz tvoje artilerije ne žrem, jaz jo pobijam, — je rekel Rajf in s svojo kraljico hladnokrvno »počrla« nesrečno trdnjavo.

V naslednjih potezih se je Vlado moral umikati, potem pa mu je padel še en kmet...

— Kaj pa je? Kaj tako zjate? — je Vlado nahunil gledalce.

— No, no, zakaj se pa tako repentiš zavoljo enega kmeta?

— Raje pazi na kralja in

kraljico! — mu je svetoval eden.

— Ojej, kakšno modrost si bleknil! Tako: zaradi kmeta naj se ne sekiram, kralja in kraljico pa moram varovati, kajne? Torej naj varujem te... te propadte monarhiščne simbole, a? Lepa reč! In kaj, vraga, se sploh mučim s tem Rajfom? Da ga premagam, zakaj, s kom? No, povejke zdaj, zakaj naj ga premagam? Zato, da zmaga nekaj črn kralj, kajne? V njegovem imenu! E, iz te moke ne bo kruha, proč kralji, uh! in njegova roka je v hitu pomedla vse figure z deske.

Turnir je bil končan.

Rajf je znova pogledal v odprto pest, v kateri je bilo še nekaj zadnjih, bednih ostankov Vladove konfenice...

I. Č.

Mlečnozobec

Vsa stvar se je bila začela že precej davno — v vlaku, tedaj, ko smo se cincali k vojakom.

— Kaj misliš, tovariš, ali nas bodo vtaknili med strelce ali med topničarje? je vprašal Djoka našega spremljevalca, črnolasega desetarja.

— Vse je odvisno od...

— Na kaj misliš s tem »vse« je odvisno od?

— Od okoliščin!

— Kakšnih okoliščin? Zakaj? Kako to?

Pred poplavo Djokovih vprašanj je desetar ušel v sosednji kupe.

Drugače je že prvi dan vse poteklo, kakor je prav: srečanje z novimi tovariši, striženje, razkuževanje, kovanje, sprejem obleke in orožja... Dodelili so nas v artilerijo.

Toda Djoka — izprašuje, samo izprašuje: so lašje lahko dolgi za štiri prste, zakaj ravno toliko diditja, kako to, da vsi govoriijo samo »na desno ravna sek«, zakaj to pa zakaj ono...

Z uniformo je pa sploh pretiraval: »Tovariš vodnik, bi lahko dobil malo daljše hlače, glejte — toliko! Pa bluzo, vsaj majčkreno, vsaj za spoznanje širšo! Pa tile čevlji! Ali nimam kot artilerist pravico do čevljev z gumastimi podplati?«

Seveda je vse to pomagalo, da tudi »sinoidenta« na vlaku ni bil pozabljen. V četi smo že slišali prve komentarje:

— Manin ljubček je tale Djoka! — je ugotovil Franc.

— Fantje, verjamite mi, da svoj živi dan še nisem slišal človeka, ki bi v isti sapi spraševal toliko reči! — je pripomnil Negotinec Boris.

— Dreznja in dreznja kot potokval — se je jezil Matevž.

— Veste, kaj je tale Djoka? Mlečnozobec! — je ugotovil Pera iz Čacka.

No, govorilo se je, pa tudi pozabilo, nekaj je pa vendar ostalo. Ali je bil Djoka sam kriv ali ne, pustimo, toda prišlo se ga je ime »Mlečnozobec«. Djoka Mlečnozobec. Vidite, tako je bilo...

Djoka je bil prvič določen za redarja hodnika, univalnice in še »nekega« mesta. Vrtel se je in vrtel, iskal zdaj krtičo, zdaj ounj, spraševal za vedro, zaradi metle pa je prebrskal vse kote, preiskal spalnice in še komandirjevo pisarno. No, nazadnje je našel vse; zdaj je bilo treba samo še pjuniti v roke in delati.

— Poslušaj, — je Djoka vprašal požarnega, — tole ribanje spada v mojo redno dolžnost, ne?

— Redno!

— Po komandi?

— Jasno!

— Torej vojaška naloga?

— Točno, vojaška...

— Aha, aha... No, samo še tole mi povej: ali moram za izvršitev te svoje naloge nataktni glednjake in oprte?

Vsi, ki so na hodniku poslušali ta dogovor, so bruhali v kroh.

— Kaj se režite? Kaj pa je v tem smešnega? Če vprašam, zato še nisem mlečnozobec! — se je brez uspeha branil Djoka.

— I seveda si, kaj pa drugo?! — se je eden oglašil med smehom.

— Ho, ho, ho!... Ste ga slišali? Pravi, da ni mlečnozobec! Mleč-no-zo-beč! — je grmelo po hodniku, odmevalo v spalnicah in na dvorišče. — Djoka mlečnozobec!

Vidite, takole približno se je dogodilo. Zato se nikakor ne čudite, če pridete v našo četo in boste namesto odgovora na svoje vprašanje slišali takde komentar: »Fantje, da ni tudi tale nekakšen Djoka — mlečnozobec?«

In čeprav niste Djoka, raje premislite, preden postavite naslednje vprašanje, na primer: »Je to moja dolžnost, vse spodobiti ali ne?« naj nataktnem glednjake?...»

N. Č.

Ali bomo res prikrajšani za naš domači list?

Tovariš urednik!

V zadnji številki Dolenjskega lista sem bral, da boste s 1. januarjem 1963 odpovedali vaš list vsem naročnikom s področja občine Videm-Krško, ker le-ta noče obnoviti pogodbe o letni dotaciji, medtem ko je ostalih šest občin dolenjskega in spodnjeposavskega področja tako pogodbo obnovilo. Članek me je zelo prizadel in morda tudi mnogo naročnikov vašega lista s področja naše občine. Področje občine Videm-Krško se razprostira prek Krškega polja na vrh Gorjancev ter tako loči občini Novo mesto in Brežice, ki pa sta pogodbo podpisali. Tako bodo imeli Brežičani, ki jih loči ozemlje naše občine od novomeškega središča, še naprej svoj časopis, ki je pre mnogim prava duševna hrana, hkrati pa izvedo iz njega mnogo praktičnega ter za gospodarstvo in sploh življenje koristnega. Odenem pa skoraj 3000 naročnikov s področja občine Videm-Krško po vašem obvestilu Dolenjskega lista ne bi več dobivalo. Razmišljam (in menda tudi mnogi naročniki s tega področja), ali je občina Videm-Krško finančno res tako šibka, da bi te dotacije ne zmogla, ko pa ima mnogo več gospodarskih podjetij in industrije kakor npr. brežiška občina.

Znano mi je že nekaj tednov, da namerava videmskokrška občina izdati svoj časopis. Mislim, da bo to neke vrste mesečni bilten, ki bo občane obveščal o dogajanjih v občini, toda po članku v vašem listu sodim, da bo izdajala časnik-mesečnik. Dobra je zamisel občine Videm-Krško, da bo obveščala občane o dogajanjih v občini, vendar mislim, (in morda še mnogi drugi), da ta list ne bo mogel nadomestiti Dolenjskega lista. Občinski list bo informiral občane le o dogajanjih in gospodarskem napredku v okviru občine Videm-Krško, medtem ko je Dolenjski list prinašal probleme iz gospodarstva, prosede, kulture, športa itd., vse pa s področja, na katerem je gospodarska in kulturna struktura približno enaka. Za občane videmskokrške občine pa bo s 1. januarjem 1964 postavljen medvedanje občine tega področja kitajski zid in vedel bomo le za dogodke, ki se bodo dogajali v najbližji okolici, za druge dogodke pa bomo morali hoditi po novice k sosedom Brežičanom ali k Novomeščanom ali pa k Sevnčanom.

Najbolj bo seveda prizadet naš kmet, ki je izobraževanja in nasvetov najbolj potreben. Kmet nima naročenih dnevnikov; Dolenjski list mu je bil edino razvedrilo in hkrati informator ter svetovalec. Tako bo ostal še bolj za dregoma (kakor se radi izražajo nekateri "inteligenti"), in to spet ne po lastni krivdi.

S tem da je odklonila podpis pogodbe o dotaciji Dolenjskemu listu, občina Videm-Krško kmečkemu prebivalstvu v občini ni napravila usluge, ampak prav nasprotno. Mislim, da so takega mnjenja vsi naročniki Dolenjskega lista z našega področja.

12. decembra 1963.
JOZE SKETA,
Podbočje 68

Na pismo tov. Jožeta Šketa iz Podbočja sporočamo njemu in mnogim drugim naročnikom naše ga tednika, da uredništvo in uprava Dolenjskega lista nač nista kriva, če Občinski odbor SZDL Videm-Krško ne bo podaljšal pogodbenega solastniš-

tva z Dolenjskim listom za leto 1964. Da bo tak ukrep prizadel predvsem 3.000 naših naročnikov in več kot 12.000 bralcev našega tednika v tej občini, dobro vemo, a smo brez moči — brez denarja tiskarna doslej še ne tiska nobenega časnika, zato tudi našega tednika ne moremo razpošiljati brez dotacije solastnikov in izdajateljev lista. Prav tako smo prepričani, da se je naš domači pokrajinski tednik kot medobčinsko glasilo SZDL resnično priljubil množici naših prebivalcev; ljudje so se ga navadili in zvedo iz njega skoraj vse, kar se v domačih krajih dogaja in kar je treba vsak teden sproti zvedeti, če hočemo sodelovati v našem samoupravljaju. Da smo razumeli potrebo po združevanju takega tiska, nedvomno kaže skorajšnja spojitev časnika NOVICE iz Kočevja z našim tednikom. Upamo, da smo tudi sicer vedno pokazali dobro voljo, kadar je šlo za to, da bi nudili prebivalcem na področju Krškega polja kar najbolj zanimive in sveže novice. Če po 1. januarju 1964 takih novic, člankov in poročil iz krške občine v našem medobčinskem tedniku ne bo več, to v nobenem primeru ne bo krivda uredništva in uprave našega tednika! Res je, da smo sposobni s pomočjo lastnikov in izdajateljev lista izdati list pester in zanimiv pokrajinski časnik, toda — brez denarja ga vendarle še ne znamo tiskati. Blagajna pa v tem primeru nikakor ni v naših rokah! Medtem ko prinaša pogodba o solastništvu obojestranske pravice in dolžnosti (od katerih imajo največjo korist predvsem vsi naši naročniki, bralci in sodelavci!), pa pomeni prekinitve pogodbe hkrati seveda tudi konec teh dolžnosti in pravic.

Točno pa je, kar pravi tov. Šketa, da so druge občine (med njimi tudi mnogo revnejše kot je krška!) bolj razumele pomen medobčinskega sodelovanja in združevanja vseh naših sil!

UREDNIŠTVO
DOLENJSKEGA LISTA

Šoferjev odgovor

Tovariš urednik!

5. decembra ste objavili pismo Toneta Debeveca iz Ravne 2 pri Trzinu. V imenu družbe, katero sem vozil z avtomobilom NM 23-89 pri Gorenji vasi, moram resnici na ljubo povedati, da smo stali z našim avtomobilom na vaški poti in ne na prometni cesti. Ob našem avtomobilu je bilo dovolj prostora, da bi lahko ob njem zvožil tudi manjši kamion, kaj šele Debevec avtomobil. Verjetno pa se je njemu in njegovi družbi tako zelo mudilo v zidanico, da ni opazil, da na drugi strani ceste sploh ni bilo nobenega prepada, kot ga zdaj omenja.

Izjavljam, da nisem prav z ničemer kršil tovarišstva na cesti!

Šofer avtomobila NM 23-89

Previdnosti naj se pridruži še obzirnost! V vaše dobro bo, če olajšate promet. To pa boste dosegli, če boste mislili tudi na druge.

Pred posvetom o mladinskem prestopništvu

Po nekaterih podatkih se odstotek mladinskih prestopkov v črnomaljski občini iz leta v leto povečuje, namesto da bi se manjšal. O problemu je zadnje čase začelo razpravljati več organov, ki so predvsem ugotavljali vzroke tega negativnega družbenega pojava. Vrsta raznih ugotovitev in sklepov s teh posvetovanj je naposled zahtevala organiziran pomenek za skupno mizo, zato bo ob koncu tega meseca v Črnomlju posvetovanje o mladinskem prestopništvu. Pričakujejo, da se bodo posvetovanja udeležili predstavniki vseh družbenih in političnih činiteljev, ki so dolžni usmerjati mladino na pot boljšega življenja in ji pri tem pomagati. Organizator posveta je pri tem mislil zlasti na predstavnike šol, TNZ, socialnega varstva in političnih ter družbenih organizacij. Namen tega posveta bo zato večstranski, izluščili pa bodo zlasti probleme na tistih področjih, kjer je mladinsko prestopništvo najbolj kočljivo.

Mladinski prestopniki imajo, kakor se zdi, v črno-

maljski občini stare in globoke korenine, zato bo treba v to smer zasukati celotno razpravo napovedanega posvetovanja in vseh ustreznih obravnavanj v bodoče. Nujno moramo vedeti, da vprašanja ne bomo docela rešili, če ne bomo upoštevali tudi družbenih okoliščin, ki so omogočile, da se je mladinsko prestopništvo razpaslo

do take mere. Spričo njegove zapletenosti tudi ne smemo in ne moremo računati, da bomo z eno organizirano razpravo odpravili vse stvari. Stvar bomo pravilno zastavili le, če bomo zavrtili v vzroke prestopništva. V Črnomlju npr. menijo, da bi bilo prestopkov precej manj, če bi mladina imela primer- no razvedrilo. Pogosto ome-

njajo klub, ki je trenutno zaprt. V njem so se zbirali mladinci ob televizijskem sprejemniku. Zal je bil prostor vselej premajhen. Zelja mladine, da bi ji dodelili večji prostor, ni bila izpolnjena. Nasprotno pa se jim je kar od sebe ponudilo vseh devet črnomaljskih gostinskih lokalov, kjer točijo alkoholne pijače. Ker med njimi niti za eno mlečno restavracijo ni prostora, je bila izbira mladincev — v zadnjem času jih je med njimi veliko z dežele, kaj malj- na. Mladina torej odhaja na zabavo v gostišča — in posledice so tu!

Na posvetovanju nikakor ne bo dovolj pomeniti se samo o vzrokih in posledicah mladinskih prestopkov, pač pa bi bilo treba s temeljito razpravo načeti, kako prestopke preprečevati. Izdelati bo torej potrebno načela za pravilno usmerjanje življenja mladega občana. Tu pa bo morala reči svoje prek svojih organov tudi družbena skupnost.

I. Z.

Do novega leta bodo v Semiču odprli sodobno urejeno poslovalnico trgovskega podjetja »Potrošnik« iz Črnomlja.

Ob združitvi Novic in Dolenjskega lista

Nemara ni treba preveč napanjati spomin na tiste čase, ko je prihajal »Dolenjski list« med številne bralce takratnega kočevskega okraja. Pred začetkom izhajanja »Novice« v Kočevju je bil Dolenjski list glasilo Socialistične zveze tudi za kočevski okraj.

»Dolenjski list« nam potemtakem ni tujec. Vsi tisti, ki smo spremljali njegovo vsebino vsa leta izhajanja, vemo, da je kvaliteta lista rastla iz leta v leto. Vemo tudi za oceno, da je ta tednik med najboljšimi pokrajinskimi listi v Sloveniji.

»Dolenjski list« odlikuje predvsem domačnost. Piše o ljudeh in za ljudi, zato je povsod priljubljen in zato tudi nenehno narašča število naročnikov, kar je najboljše sprisecvalo za kvaliteto lista.

Z združitvijo »Novice« iz Kočevja z »Dolenjskim listom« se bo vsebina le-tega še popestrila. Na njegovih straneh se bodo vsak teden vrstili pri-

spevki o naših krajih in ljudeh, delovnih in družbenih organizacijah, občinskih skupščinah, skratka o vsem, kar bo vredno, da zvedo naši bralci.

Da bo list res v celoti naš, pa bo v veliki meri odvisno od nas samih. Snovi za pisanje ni težko najti, saj živimo v razgibanem času, polnem dogajanj.

Bralcem »Novic«! Priporočamo vam, da postanete na-

■ V prvih desetih mesecih letošnjega leta je bil odkup živine na Slovenskem za 6 odstotkov manjši kot v istem obdobju lani. Zlasti slab je bil odkup v oktobru.

■ Za potrebe živinoraje potrebujemo v Sloveniji letno okrog 2000 ton krmilnega kvasa, ki ga sedaj tovarne močnih krmil uvajajo. Pivski kvas izdeluje le ljubljanska pivovarna, in sicer okrog 15 t letno. V bližnji prihodnosti bo potrebe pokrila nova čistilnica pri tovarni celuloze v Vidmu-Krškem, kjer naj bi iz odpadne sulfite ne krmilnice pridobili okrog 2640 ton krmilnega kvasa. Upajmo, da ne bo ostalo le pri načrtih!

Med najpomembnejše krajevne pridobitve v zadnjem letu štejejo Žužemberčani sodobni trgovski lokal »Grad«, ki je poslovalnica trgovskega podjetja »Dolenjka« iz Novega mesta.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Matko, član kolektiva KZ Brusnice; Ana Lazar, gospodinja iz Gabrja; Albin Lazar, gospodinja iz Gabrja; Jožeta Relih, delavka iz Gabrja; Frančiška Crne, gospodinja iz Gabrja; Ana Uhernik, delavka iz Gabrja; Jožeta Kozlevar, delavka iz Gabrja; Marija Rajk, delavka iz Gabrja; Marija Kozlevar, gospodinja iz Gabrja; Marija Stravs, gospodinja iz Gabrja; Franc Lazar, upokojenec iz Gabrja; Jakob Lazar, delavec iz Jugorja; Martin Strahan, Jože Brule, člana kolektiva Pionir, Novo mesto; Franc Vovko, upokojenec iz Jugorja; Franc Gorjanc, član kolektiva Kremen, Novo mesto; Julka Kukljaj, gospodinja iz Gabrja; Jožeta Pipan, gospodinja iz Gornjega Suhadola; Alojzija Gorjanc, gospodinja iz Gornjega Suhadola; Rozalija Panček, gospodinja iz Podgorja; Franc Radeč, posestnik z Slatnika; Marija Erlih, gospodinja z Velikim Slatnikom; Pavla Penca, gospodinja z Malega Slatnika; Vida Lindš, gospodinja iz Sela; Marija Kastelic, gospodinja iz Smolenje vasi; Marija Vidrih, gospodinja iz Smolenje vasi; Jože Sušteršič, posestnik iz Smolenje vasi; Stane Felko, posestnik z Obrha; Ana Klajder, gospodinja z Malega Slatnika; Francka Slejkovec, gospodinja z Malega Slatnika.

LJUDJE MED SEBOJ

»Tekla bo kri!...«

Stana Blagojevič je pred nekaj leti kupila stavbo na Pugljevi 1 v Novem mestu. Že od prej stanuje v tej hiši s svojo materjo Antonijo Jakše v najstropnem stanovanju, v polkletnem pa že 25 let stanujeta Minka Mahorčič s sestro Viktorijo. Pod novo lastnico se je za obe najemnici kmalu začel pravi pekel. Blagojevičeva in njena mati že več kot dve leti javno izpovedujeta, da bosta Minko in njeno sestro »spravili iz hiše«. Grožnje kot: »Tekla bo kri! Moja hči je živčna, ima potrdilo! Spravite se iz hiše, dokler je čas!« se vrstijo dan za dnem in se mešajo z brezsmiselnimi trditvami, da obe najemnici rušita hišo (!), povzročata nemir (!), z obtožbami, vplijem in prizori ter fizičnimi grožnjami.

Osvetla prodajalka Minka, ki jo domala vsi Novomeščani poznajo kot prijazno in ustrezljivo prodajalko iz poslovalnice »Okras«, hodi odtlej po mestu zbegana in objokana. Njena sestra Vika, ki je močno bolna na srcu, se nemalokrat vsa prepadena zaleče k njej v prodajalno. Zaklepada se v svoje polkletno stanovanje, lastnica pa ji je protipravno izpraznila drvarnico, zmetala iz kleti njuno ozimnico in ji preovedala vstop na vrh in na podstrešje ter vodo iz hišne pipe. Osvetla Minka hodi odtlej z vedrom po vodo k sosedom, perilo, ki se nabere za žebro, pa hodi prat k znancom na Glavnem trgu. Sodišče, kjer je upala dobiti zaščito, je brez moči. Z dvema sodbama je kaznovala lastnico in njeno mater, šikaniranje pa se ponavlja in je vedno bolj nezadržno. Miličnik, ki je prišel v Pugljevo, da bi privedel Blagojevičovo na razpravo, je omeel pred ploho psokv, ki se je vsula, in se je vrnil praznih rok. Sodni izvršitelj Karel Adam, ki je prišel k lastnici zaradi izvršbe trikrat brezuspešno, je izjavil, da kaj takega v svoji dolgoletni praksi še ni doživel!

Na starost potrebuje človek predvsem malo miru in skromen kotiček. Malenkost zaščita, da je obdobje porušeno. Izpadi in šikane Stane Blagojevičeva nad svojima stanovalkama so več kot umazani. Sodimo, da »živčnost« ne more služiti kot opravičilo za izsiljevanje in zlobo, ker se je živčna lastnica, če je okolici res nevtrna, dolžna zdraviti v bolnišnici! V imenu javnosti načenjamo vprašanje: Mar sta Minka Mahorčič in njena sestra Viktorija res prepuščeni na milost in nemilost hišni lastnici? Postopek lastnice in njene matere nima nič skupnega ne s humanostjo našega časa ne s socialistično moralo. Ta primer načenjamo tako odločno, ker v stanovanjskih odnosih ni osamljen. Kako se bosta počutili Stana Blagojevič in Antonija Jakše ter ostali, njima podobni, če jih bo poklicala na zagovor javnosti, pred katero se prav gotovo ne bosta mogli izmikati?!

Prireditev dovolj, le gledalcev premalo

Venomer slišimo pripombe, zlasti s strani mladine, da je v Novem mestu premalo zabave in kulturno-prosvetnih prireditev, da mladina pravzaprav nima možnosti kulturnega izživiljanja, skratka, da vlada v našem mestu mrtvilo. Novomeške kulturno-prosvetne delavce, ki si prizadevajo, da bi postalo Novo mesto pravo kulturno žarišče, taki očitki žalijo.

Pred kratkim je imelo občni zbor DPD Svoboda »Dušan Jerab«, ki skrbi v našem mestu za kulturno življenje. V nasprotju z izjavami posameznikov, ki se pritožujejo nad mrtvilo, se je tu pokazala druga plat. Moški pevski zbor je imel v pretekli sezoni nad 100 nastopov, med temi 9 samostojnih koncertov v Novem mestu in na gostovanjih. Večino teh nastopov so si lahko ljudje ogledali, če so le hoteli.

Orkester je sodeloval skoro na vseh praznikih in drugih prireditvah, razen tega je priredil samostojen koncert in koncert s sodelovanjem moškega zbora. Škoda je, da je bila dvorana obakrat slabo zasedena!

Kot posebna sekcija društva deluje tudi mešani zbor, ki se v mestu sicer še ni javno predstavil, organiziral in priredil pa je že več gostovanj v okoliških krajih.

Dramska sekcija je ena najboljših, žal pa se ne more prav razvijati, ker nima za to ustreznih prostorov. Kljub temu je sekcija priredila v tej sezoni Shakespeareovega Othella in Millerjevo dramo Vsi moji sinovi, s katero so dosegli 3. mesto na zveznem festivalu dramskih amaterjev na Hvaru. Obe dramski deli sta bili v Novem mestu večkrat igrani in nihče ne more trditi, da ni bilo priložnosti za ogled. Razen domačih prireditev je bilo v DLP še precej gostovanj.

Po vseh naštetih prireditvah lahko rečemo, da ni dovolj kulturnega življenja za tiste, ki si vseh teh prireditev ni ogledal. Iz poročil posameznih sekcij je bilo tudi jasno razvidno, da je bila dvorana posebno pri glasbenih prireditvah skoro prazna. Ob gostovanju slovenskega kulturnega društva Triglav iz Karlovca je prišlo tako daleč, da so v zadnjem trenutku morali napolniti dvorano s šolsko mladino, kateri so nudili brezplačen ogled, samo da ne bi bilo sramote pred gosti.

Posamezne sekcije pa imajo pri svojem delu neštete težave, ki jih je res težko premostiti. Dramski sekciji manjka razen prostorov tudi novih kadrov. Več del hkrati ne morejo študirati, ker ni prostorov za vaje, do odra pa je sploh težko priti. Mimo tega manjka mladim igralcem.

Oba pevski zbora se stiskata v osnovni in glasbeni šoli, orkester in godba na pihala pa si delita majhno sobico, ki sploh ni primerna za vaje. Vse dosedanje delo društva je bilo vezano samo na osebni idealizem posamez-

nikov. Tega pa manjka tistim, ki kritizirajo, namesto da bi pomagali iz težav.

Na občnem zboru je bilo govora o tem, da se v prihodnje obetajo članom Svobode boljši časi. Javnost se zavzema za gradnjo nove kino dvorane tik doma. Če bo to uspelo, bo problem prostorov za Svobodo »Dušan Jerab« dokončno rešen. Dom bi bilo treba popolnoma izprazniti in ga dati v uporabo za kulturno dejavnost. Imeli bi lahko več iger, več gostovanj, posamezne sekcije bi imele prostor za vaje. Važno pa je tudi to, da bi pridobili klubske prostore, ki so društvu potrebni.

Na tem občnem zboru so govorili tudi o ureditvi letnega gledališča na dvorišču grmske šole, kjer bi lahko

gledali uprizoritve SNG in Mestnega gledališča iz Ljubljane, pa tudi domače igralce in druge amaterje.

Sekcije so na občnem zboru predložile svoj delovni program za sezono 1963-64. Najbogatejši je plan dramske sekcije, ki predvideva 6 premier, od tega komedijo, kriminalko, dramo (s to bodo nastopili na republiški reviji), zabavni večer, mladinsko igrano in posebnost: 18 odlomkov nekaterih najboljših iger, podanih v enem večeru. S tem bi prikazali delo te sekcije v 15 letih društvenega delovanja. Z navedenimi deli bodo igralci gostovali v Karlovcu, Dol. Toplicah, Brežicah, Jesenicah, Ormožju, Straži in Sentejnerju. Razen tega bo dramska sekcija sodelovala pri izvedbi programa za novo-

letno jelko, na Prešernovi proslavi in še nekaterih drugih slavnostih.

Moški pevski zbor bo izvedel v mestu več samostojnih koncertov, gostoval pa bo tudi v Šmarjeških in Dol. Toplicah in Metliki.

Ta sekcija bo spomladi gostovala pri slovenskih rudarjih, izseljenih v Franciji v Pas de Calaisu. Naši pevci so povabilo sprejeli. Zdaj potekajo razgovori z Izseljensko matico v Ljubljani, ki bo gostovanje organizirala.

Orkester bo izvedel vsaj en samostojen koncert, enega pa s sodelovanjem moškega pevškega zbora. Videti je, da bo kulturno življenje v novi sezoni še bolj razgibano kot doslej. Da bi lahko v bodoče še bolj uspešno delali, vablino v naše vrste tovarišice in tovariše, ki jih tako delo veseli.

Polde Cigler

Za rast in poglobitev kulture v komuni

Lepo število delegatov Svobod, prosvetnih društev in ustanov s področja občine Novo mesto se je v nedeljo dopoldne zbralo v Sentejnerju na plenumu občinskega sveta Svobod in PD. Med njimi sta bila tudi predsednik občinskega zbora SZDL Slavko Dokl in predsednik občinskega sindikalnega sveta Avgust Avbar.

Zborovanje je začel Ernest Jazbec, predsednik obč. sveta Svobod in PD, zatem pa je res dovršeno zapel tri pesmi šentejnerjski oktet prosvetnega društva. Po izvolitvi delovnega predsedstva, ki ga je vodil predsednik PD »Brata Pirkovič« tov. Gabrič, je Ernest Jazbec podal obširno poročilo ne le o delu in načrtih občinske zveze Svoboe in PD, temveč o vsej kulturni dejavnosti na področju občine Novo mesto. S tehtnimi analizami in predlogi so sodelovali v razpravi mnogi člani plenuma in gostje: predsednik obč. odbora SZDL, predsednik sindikalnega sveta in direktor novega Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu Slavko Kastelic. Delegacija zbranih članov je odnesla venec k spominski plošči padlim borcem v avli nove šentejnerjske šole.

Spricho pomembnosti tega plenuma bomo v prihodnji številki objavili razgovor s predsednikom obč. sveta Svobod in PD tov. Jazbecem.

Prihodnje leto bo minilo 20 let od pohoda XIV. divizije na Stajersko. Odbor za proslavo tega jubileja pripravlja osrednja proslava v Ljubljani 4. januarja 1964 z otvoritvijo razstave XIV. divizije in z umetniško akademijo na Gospodarskem razstavišču. 5. januarja 1964 pa bo partizansko srečanje v Beli krajini, od koder je XIV. divizija začela svoj slavni pohod.

Te proslave se bodo udeležili vsi preživeli borci pohoda XIV. divizije na Stajersko in

Poziv borcem XIV. divizije

tovariši iz Hrvatske, ki so pomagali diviziji pri pohodu prek njihovega ozemlja.

Pripravljalni odbor zbira imena udeležencev pohoda, da bi lahko vsem pravočasno poslal vabila. Zato prosimo vse udeležence pohoda XIV. divizije na Stajersko, ki so krenili 6. januarja 1944 iz Bele krajine, naj pošljejo svoj točni naslov z navedbo enote, v kateri so bili ob pohodu, in čas, ki so ga prebili v diviziji. Omenjene podatke pošljite Predsedstvu Zveze združenj borcev NOV Slovenije, Ljubljana, Beethovnova 10-I.

„Najraje grem na Silovec...“

Iz Brezic v Sromlje je 11 kilometrov. Učiteljica JOZIČA DUHANČIČ, ki ji je bilo prvo službeno mesto dodeljeno v Sromljah, gre v Brezice tudi peš. Navadno ob sobotah, ko se odloči obiskati rodno Bizeljsko.

»Avtobus pripelje sem dvakrat na teden, kar ni dovolj. Kruh, ki ga dobivamo z avtobusom iz Brezic in ga imamo tudi za šolsko malico, je po nekaj dneh star,« je pripomnila tov. Jožica, ki se je v šoli pripravljala za naslednji dan pouka. Za nekaj časa je odložila vse reči in pripovedovala.

»Malico smo v šoli uvedli šele zadnji mesec. Dobijo jo vsi otroci.«

»Kakšen vtis imate v svojem prvem letu učiteljevanja?«

»Preden sem prišla sem, sem alžala o kraju nekaj stvari, ki so me odvrčale od tega službenega mesta. Bila

sem se, da se bom prezgodaj razočarala. Zdaj, ko v Sromljah živim že nekaj časa in jih poznam, vem, da so ljudske govornice včasih precej daleč od resnice.

Učiti sem začela tretji in četrti razred. Pouk je glede na manjše število učencev kombiniran, kar me malo mo-

Kulturna dejavnost v Dol. Toplicah

Prosvetno društvo »Maks Hanigman« v Dol. Toplicah je na zadnji seji upravnega odbora razpravljalo o problemih društva ter o nalogah v tekoči sezoni.

Na predlog kino odseka bo društvo nabavilo omariče, kamor bodo nalepljali reklamne lepake za filme, ki jih bodo predvajali v prihodnjih tednih. Tako omariče naj bi dobili tudi v vasi Podturn. Poleg tega bodo vse okoliške vasi s posebnimi dopisi opozorili na delovanje ljudske knjižnice, ki bo odslej odprta ob nedeljah dopoldne med 11. in 12. uro.

Na prvi prihodnji seji bo odbor razpravljalo o ureditvi klubsko sobe in o boljšem sodelovanju z mladino. Dramatski odsek namerava v tej sezoni organizirati več prireditev ozir. gostovanj dramskih skupin iz drugih krajev, tako da Topličani ne bodo prikrajšani za kulturne prireditve. D. G.

Zanimivo povest, ki se godi v Ljubljani med okupacijo, je pod naslovom »ANDREJ IN KATJA« napisal Jože Dular, izdala pa Dolenjska založba. Dobite jo v vseh knjigarnah.

Ze imate DOLENJSKI ZBORNIK, ki ga je izdala Dolenjska založba? Cena 1500 din. Dobite ga v vseh knjigarnah.

Dolenjska založba je izdala v eni knjigi dvoje povesti Josipa Jurčiča: »KLOSTRSKI ZOLNIR« in »TIHOTAPEČ«. Ilustrirano. Lepo darilo za vsakogar!

TV-15“ po novem letu tednik

Predsedstvo Zveze združenj borcev NOV Slovenije je pretekli mesec na svoji seji razpravljalo o reorganizaciji tiska, ki izhaja pri zavodu »BOREČ«.

Zadnja leta se je knjižna, revijska in časopisna dejavnost tega zavoda silno razrasla, saj je zavod npr. samo v zadnjih petih letih izdal nad 80 knjižnih del. Njegov knjižni program je vedno bogatejši in pestrejši. Z ustanovitvijo lista »TV-15« dobiva tudi revija »Borec« nov značaj in se bo preusmerila v obdelovanje sodobnih aktualnosti v luči naših revolucionarnih pridobitev. Na seji so med drugim sklenili, da bo knjižno in revijsko dejavnost založbe usmerjal posej založniški svet, usklajoval pa glavni urednik. Posvetovalni organ založniškega sveta naj bi

bili uredniški odbori posameznih »knjižnic« pri zavodu.

Medtem ko je »TV-15« doslej izhajal kot polmesečnik (dosegel je že kar lepo naklado 50.000 izvodov!), bo po 1. januarju 1964 začel izhajati kot tednik; tako bo lahko narčneje obveščal bralce o različnih organizacijskih nalogah ZVB NOV, prav tako pa tudi o aktualnih problemih in najrazličnejših dogodkih. Letna naročnina tega priljubljenejšega glasila naših borcev bo znaša-

la prihodnje leto 800 dinarjev.

Za predsednika 11-članskega založniškega sveta je bil imenovan književnik France Bevk, za glavnega urednika knjižnorevijejske dejavnosti pa Mlako Štolfa. Uredniški odbor mladinske revije »Kurirček« bo vodil Zoran Hudales, uredniški odbor revije »Borec« Janez Hočevar, uredniški odbor časnika »TV-15« pa Jože Borštnar. Glavni urednik lista »TV-15« bo tudi naprej France Šušteršič.

„SREČNI DNEVI« v Podbočju

Po dveletnem presledku je Prosvetno društvo »Stane Kerina« 1. decembra uprizorilo francosko komedijo »Srečni dnevi«. Po tem, da je bila dvorana prosvetnega doma do kraja polna, smo presodili, da si prebivalstvo želi kulturne zabave, le da je v Podbočju premalo.

Igralci so svoje vloge dobro zaigrali, nekateri pa so bili še kar odlični. Ljudje so bili zadovoljni in si takih prireditev še želijo. Igro bodo baje v Podbočju še ponovili, nato pa bodo z njo gostovali po sosednjih odrih. Slišati je, da pripravljajo v tej sezoni še eno igrano, v kateri bodo nastopili odrasli in otroci, uprizorili pa jo bodo med polletnimi počitnicami.

Razen tega se društvo že zdaj pripravlja na 110-letnico osnovne šole v Podbočju, ki bo poletje 1964. Ob tej slovesnosti bi radi uprizorili kaj posebno kvalitetnega.

Pripominjamo, da je bilo društveno življenje v Podbočju pred zadnjo vojno zelo živahno, saj smo imeli gledališko družino, tamburaški zbor,

pevski zbor, telovadno društvo itd.; v povojnih letih pa je društveno življenje nekako zamrlo. Upajmo, da bo v bodoče boljši. Vsi bomo tega veselili. A. E.

ŠŠD Učiteljšče

Zima nas oklepa s svojimi mrazimi rokami. Igrišča ostajajo snana, na njih ni več mladostnega vrvenja in bodrilnih klicev. Delo športnega društva še ni zaspalo. Mladina se še ni umaknila mrazu. Doseženi so bili zadnji rezultati v rokometu, nogometu in košarki.

Rokomet — dekleta: II. letnik : I. letnik 3:3, I. letnik : III. letnik 1:8, II. letnik : III. letnik 7:9.

Fantje: II. letnik : I. letnik 11:2, nižji letniki : višji letniki 14:15.

Nogomet: I. letnik : II. letnik 5:0.

Košarka — dekleta: III. letnik : IV. letnik 32:10. Priznanje zaslužita igralci Marija Knez in Marjana Brudar.

Prijateljska igra v telovadnici osnovne šole je pokazala lep napredek rokometne osnovne šole.

Dekleta: Učiteljšče : Osnovna šola 18:14.

Vodstvo ŠŠD skrbi, da so v zimski sezoni redni treningi v telovadnici, organizira sodniške tečaje itd. J. P.

Za 20-letnico partijske šole v Cerknem

Organizacijski odbor za proslavo 20-letnice partijske šole za Primorsko in Gorenjsko pripravlja proslavo in komemoracijo, razstavo partijskega šolsiva, oddajo »Se pomnite, tovariši«, radiotelevizijsko oddajo, monografijo partijske šole za Primorsko in Gorenjsko. Zato poziva in naproša vse preživele tečajnike in svoje padlih tečajnikov v Cerknem ter vse druge, da pošljejo svoje naslove, spomine, fotografije, pomembne prispevke ali karkoli, kar lahko nazorno osvetli idejno delo partijskega izobraževanja ali oživlja spomin na idejno-politično delo in na tragični dan v Cerknem. Gradivo pošljite na naslov: OKRAJNI KOMITE ZKS LJUBLJANA — organizacijski odbor za proslavo 20-letnice partijske šole za Primorsko in Gorenjsko, Resljeva cesta.

Miro Kugler: Dobovsko polje (1963)

Robert Merle SMRT JE MOJ POKLIC

2

»Herr Sturmbannführer, prišel sem zaradi eksperimentalne postaje. So nekateri stvari, ki mi dajo precej misliti... Predvsem ena.«

»Ali vam smem dati celotno poročilo o delu?«
»Seveda.«
In znova si je šel z dolgo roko po plesi. »Kar zadeva psihološko pripravo, ni nič posebnega. Vendar pa, ker jim po »prbi« obljubljam vroče kavo, sem dal na svojo roko pripeljati tja star kotel...«

Drobno se je posmehnil:
»... za izpopolnitev okrasja, da tako rečem.« Pokimal sem in Setzler je nadaljeval:
»Glede plinskega postopka vam moram sporočiti, da traja včasih več kot deset minut. In sicer iz dveh razlogov: zaradi vlažnosti zraka in zaradi vlažnosti dvorane.«

»Vlažnost dvorane?«
»Ljudem iz Sonderkommando sem naročil, naj po uporabi plina trupla obhrizgajo z vodo. Pokrita so namreč z izločki. Vodo seveda potem spravijo ven, malo pa je še vedno ostane.«

Vzel sem kosček papirja in nalivno pero ter vprašal:
»In kaj predlagate?«
»Betonška ta ob robovih zvišati in vdelati odtočne žlebičke.«

Malo sem pomislil in rekel:
»Ja, ampak to še ni vse. Oskrbite je treba gretje in razen tega še vdelati močan ventilator. Ventilator bo služil tudi za odvajanje plina. Koliko časa morate zračiti dvorano po uporabi plina?«

»Prav o tem, Herr Sturmbannführer, sem se hotel pogovoriti z vami. Po vaših računih naj bi zračenje trajalo deset minut. Praksa pa je pokazala drugače. Ljudje iz Sonderkommando, ki iz dvorane vlačijo trupla, se pritožujejo, da jih boli glava in da se sploh počutijo slabo. Zato je postopek počasnejši.«
»Za zdaj naj čakajo, da se prostor dobro prezrača. Ventilatorji pa bodo že skrajšali to fazo dela.«

Setzler je zakajšal.
»Se nekaj drugega, Herr Sturmbannführer. Kristali padejo v dvorani na tla. Ko jetniki popadajo, jih seveda prekrlejo s svojimi telesi. In ker jih je zmeraj zelo veliko na kupu, se iz določenega dela kristalov plin ne more sprostiti.«

Vstal sem, otresel pepel s cigarete v pepelnik in pogledal skozi okno.
»Kaj predlagate?«
»Za zdaj nič, Herr Sturmbannführer.«
Ne da bi sedel, sem si ta pojav zapisal in Setzlerju namignil, naj nadaljuje:

»Ljudje iz Sonderkommando imajo tudi precej težav z odstranjevanjem trupel. Ker jih obhrizgamo z vodo, so trupla mokra in jim drsijo iz rok.«
Zapisal sem si in pogledal Setzlerja. Ves čas se mi je dozevalo, da mi ima sporočiti nekaj važnejšega in da nalašč odlaš. In nestrpno sem mu rekel:
»Naprej!«

Setzler je zakajšal in pogledal stran.
»Se... še neka podrobnost... Herr Sturmbannführer. Na podlagi ovadbe sem dal preiskati nekega moža iz Sonderkommando. Pri njem smo našli dvajset prstanov, ki jih je ukradel mrličem.«

»In kaj je nameraval z njimi?«
»Rekel je, da takšnega dela ne zmore brez alkohola. In prstane je nameraval pretopiti v Schnaps.«
»Pri kom?«
»Pri esesovcih. Dal sem preiskati neka SS, a ni sem nič našel. Zida smo seveda ustrelili.«

Fomislil sem in rekel:
»Odlaji naprej naj takoj po plinskem postopku pobere vse prstane. Samo po sebi umljivo, da premorenjetje jetnikov postane lažjina Reicha.«

Fremolk. Pogledal sem Setzlerja. Njegova gola lobanja je počasi zardela in spet je pogledal stran. Prišel sem hoditi po sobi gor in dol. Spotoma sem vprašal:
»Je to vse?«

»Nein, Herr Sturmbannführer,« je rekel Setzler. Spet je zakajšal. Hodil sem po sobi, ne da bi ga pogledal. Preteklo je nekaj trenutkov, njegov stol je zakrpal, znova je zakajšal in rekel sem:
»No?«

V hipu me je obšel nenaden nemir. Setzlerja vendar še nikoli nisem nahrušil; torej se ne boji mene! In od strani sem ga pogledal. Izgledal je glavo naprej in v eni sapi povedal:
»Kar zadeva celotni učinek, Herr Sturmbannführer, vam moram žal sporočiti, da ne presega učinka v Treblinku.«

Obstal sem kakor prikovan in zadržal vanj oči. S svojo dolgo roko si je šel po plesi in nadaljeval:
»Res je, da je naš obrat veliko popolnejši kakor v Treblinku. Upore smo praktično eliminirali, plinski postopek je hitrejši in zanesljiv in v naših dveh manjših dvoranah lahko za zdaj v 24 urah likvidiramo 5000 enot.«

Rezko sem se oglasil:
»Pa?«
»Potem jih pokopati ne moremo več kot 500...«
»Čisto res,« je nadaljeval, »sujati je malenkost. Največ časa nam vzame pokopavanje.«
Opazil sem, da mi roke trepetejo. Skrtil sem jih za hrbet in rekel:
»Podvojite Sonderkommando.«

»Oprostite, Herr Sturmbannführer, stvari se kljub temu ne bi izboljšale. Skozi vrata ne moremo zvlčiti več kot dvoje ali troje trupel hkrati. Tudi v jarke ne morem poslati več mož. Če tako so drug drugemu napoti.«

»Kaj pa?«
»Ker ni bil v krogu, pač pa pri tehtnici. Midva sva med tistimi, ki hodijo gledat v krog. Po navadi tudi Albert. Ta torej je imel s seboj ženo. Bila je obletnica njune poroke ali nekaj takega. To mi je omenil nekaj dni prej. Mislil si je celo kupiti ne predrag

30 nagrad za 668 rešenih križank

Do ponedeljka popoldne, ko je potekel rok za pošiljanje rešitev nagradne križanke, ki smo jo objavili v številki pred 29. novembrom, smo dobili 668 odgovorov. Popoldne tega dne je komisija iz vrst uslužbencev naše uprave pripravila žrebanje, ki se ga je v imenu naročnikov udeležila tudi naša dolgoletna naročnica in zvesta bralka tov. Marija Mora iz Dlančev ul. 1 v Novem mestu. Komisija je ugotovila, da je bila večina izžrebanih rešitev pravilna, mnoge pa so motile nekatere natančne besede, npr. cijasti, iluminacija, agrirati in pod. Komisija je izžrebal 30 razpisanih nagrad, ki jih bodo dobili:

1. prvo nagrado — 10.000 dinarjev dobi Zvonko Tkalec, V. p. 7550/16 v Beogradu (doma iz Crnomlaja);

2. nagrado — 6.000 din — prejme Alojz Lavrič iz Prečne 10 pri Novem mestu;

3. nagrado — 4.000 din — dobi Elka Grlic, Trg svobode 1, Sevnica;

4. nagrado — 2.000 din — prejme Silva Svigelj iz Boštjana št. 32;

5. nagrado — 1.000 din — pa je žreb prisodil Ivanki Verstovšek s Senovega št. 71.

DVAJSET KNJIZNIH NAGRAD PA DOBILJO:
Tinca Vesel iz Lontovča pri Sentjanu na Dol.; Marija Vetrlih iz Loke 34 pri Crnomlju; Tereza Vrhovnik iz Dvora 42 pri Žužemberku; Jože Matkovič, Dragatca 15; Vesna Sinkovec, Bistrica 5, p. Tržič na Gorenjskem; Polidka Tratar, Novo mesto, Prešernov trg 5; Anica Prime, Novo mesto, Volčičeva 15;

2. nalka, 3. trg, 4. itak, 5. Fo, 6. agrirati, 7. kranja, 8. la, 9. SFRJ, 10. Ind, 11. Elnar, 12. klasi, 13. vektor, 14. Rumanija, 15. Jud, 16. emanacija, 17. CI, 18. ena, 19. Nina, 20. ajd, 21. opereta, 22. dojemiti, 30. zaza, 31. Glendia Kizir, 32. Buz, 33. aretacija, 37. IU, 40. edina, 43. zbuženost, 46. ar, 48. viri, 49. Elizabeta, 50. on, 52. ik, 55. imitatorji, 58. povzročiti, 60. sin, 62. arak, 63. vrest, 65. leden, 68. vnuki, 69. trio, 70. povelje, 71. Avala, 72. Ren, 73. KN, 75. Aljaz, 76. Kozogon, 78. Jope, 79. ol, 81. despotice, 86. Rpa, 91. opolo, 93. vđano, 94. omele, 97. skodi, 101. As, 102. Paka, 103. KNOJ, 104. gog, 105. boka, 108. sig, 109. kal, 111. pre, 112. voj, 114. Nil, 116. sa, 118. KS, 119. AB, 122. EO, 123. IV.

NAVPIČNO: 1. akrostih, 2. nalka, 3. trg, 4. itak, 5. Fo, 6. agrirati, 7. kranja, 8. la, 9. SFRJ, 10. Ind, 11. Elnar, 12. klasi, 13. vektor, 14. Rumanija, 15. Jud, 16. emanacija, 17. CI, 18. ena, 19. Nina, 20. ajd, 21. opereta, 22. dojemiti, 30. zaza, 31. Glendia Kizir, 32. Buz, 33. aretacija, 37. IU, 40. edina, 43. zbuženost, 46. ar, 48. viri, 49. Elizabeta, 50. on, 52. ik, 55. imitatorji, 58. povzročiti, 60. sin, 62. arak, 63. vrest, 65. leden, 68. vnuki, 69. trio, 70. povelje, 71. Avala, 72. Ren, 73. KN, 75. Aljaz, 76. Kozogon, 78. Jope, 79. ol, 81. despotice, 86. Rpa, 91. opolo, 93. vđano, 94. omele, 97. skodi, 101. As, 102. Paka, 103. KNOJ, 104. gog, 105. boka, 108. sig, 109. kal, 111. pre, 112. voj, 114. Nil, 116. sa, 118. KS, 119. AB, 122. EO, 123. IV.

Kristinca v novi vlogi
Za Christine Keeler, dekle, zaradi katere je odstopil britanski vojni minister Profumo, se je pričelo novo življenje. Po njeni obsodbi na devet mesecev ječe so jo prepeljali v londonsko kaznilnico Holloway. Tam so jo vtaknili v samico.

Po prihodu so Christine najprej skopali, nato jo je pregledal zdravnik kaznilnice. Morala je zamenjati svojo razkošno obleko in dragoceni nakit z enolično obleko, ki je predpisana za kaznjence.

Naslednje jutro sta se morali Christine in njena prijateljica Paula Hamilton-Marshall, ki sta običajno spali do poldneva, navsezgodaj zglasiti pri upravnici kaznilnice, ki jima je sporočila, da bosta zaslužili pet šilingov (500 dinarjev) na dan, če bosta pri delu pridni. Christine, ki je pred kratkim prelela za svoje spomine 10.500 funtov (okoli 22 milijonov dinarjev), si bo za zdaj služila kruha z zavijanjem igrač. Razen tega jo čakajo šivanje, ribanje tal, pranje perila in podobni opravki...

Najuspešnejši mali oglaševalci v domačem tedniku!
»G. Simenon MAIGRETOV MRTVEC 29«

S tem se je položaj obeh mož precej pojasnil. Ferdinandova garaža gotovo ni bila dostikrat odprta občinstvu. Morebiti ni preprodal ukradenih avtomobilov, ker je za to potrebno zapleteno orodje, da jih prenapredni, in cela organizacija. Vrh tega — sta bila oba med tistimi, ki ne marajo tvegati preveč.

Bolj verjetno je, da za nizko ceno kupuje stara vozila, ki jih popravi, tako da dobijo kar spodoben videz, s čimer premošči lahkovernost.

V točilnicah, na dirkalnicah, v hotelskih dvoranah človek zmerom sreča največ meščane, ki prav radi izkoristijo izredno prilžnost. Včasih jih celo pregovorijo, če jim v uho šepneš, da je bil avto ukraden neki filmski zvezdi.

»Stila bila oba zadnji terek v Vincennesu?«
»Se enkrat sta se morala spogledati, ne zato, da bi se sporazumela, pač pa, da bi se spomnila.«
»Čakajte! Poslušaj, Ferdinand, ali nisi v terek zadel na kobiljo Semiramis?«
»Sem.«
»Potem sta bila tam.«
»In Albert?«
»Aha! Zdad se spominjam. To je bil tisti dan, ko je med tretjim krogom lile kot iz škafa. Albert je bil tam, opazil sem ga od daleč.«

»Nista govorila z njim?«
»Ker ni bil v krogu, pač pa pri tehtnici. Midva sva med tistimi, ki hodijo gledat v krog. Po navadi tudi Albert. Ta torej je imel s seboj ženo. Bila je obletnica njune poroke ali nekaj takega. To mi je omenil nekaj dni prej. Mislil si je celo kupiti ne predrag

'Pikapolonica' v Beli hiši

Zena Londona Johnson, novega predsednika ZDA, živi na svoji farmi v Teksasu. Na 98 hektarov veliki farmi v Johnson Cityju živi Claudija Johnson, rojena Taylor, preprosto življenje ameriške farmarke.

Nova gospodarica Bele hiše je spoznala svojega moža leta 1934 na teksiški univerzi Lyndon Baines Johnson. Kljub temu, da je pri drugem snidenju ponudil zakon. Leta 1913 rojena Claudija je privolila v zakon šele čez dva meseca, ko se je prepričala, da je siromošni Johnson resen mož, iz katerega bo še kaj.

Do leta 1941 je živel mladi par v sorazmerno skromnih okoliščinah. Tedaj je Johnson podedoval znatno vsoto denarja (okoli 65.000 dolarjev) in jo vložil v teksiško radijsko postajo. Za naložbo se je izkazala za zelo donosna, saj je Johnson postal kmalu milijonar.

Da je Johnson izbral dobro ženo, je bilo posebno vredno v letih njegovega političnega vzpona v Washingtonu. »Lady Birde (pikapolonica), kakor ji pravijo že od njenih otroških let, je svojega moža v predvolilnih kampanjah odločno podpirala v govori na zborovanjih ženskih organizacij. Med kampanjo za zadnje predsedniške volitve je slady pikapolonica organizirala v mnogih krajih tako imenovane »Kennedy-Johnson-klube« in prirejala nešteto čajank za ženske.

Claudija Johnson ima dve hčerki. Starejši je devetnajst let, mlajši pa šestnajst.

Pripravljamo vam za 1964

Marsikdo premišljuje takole pred novim letom, kaj se bo prihodnje dni bralo v njegovem domu. Mnogi pravijo: »Ah, kaj bom prebral, pri tem ostanem, česar sem navajal, drugi pa spet menijo, da bo odpovedal ta in ta časopis pa si naročil drugega. No, za branje dandanes nismo v zadregi, upamo pa hkrati vendarle, da nam bo večina naših dosedanjih naročnikov in bralcev ostala zvesta tudi v prihodnje. — Zdad, ko se nagiba leto h kraju, pa jim tudi že lahko povemo, kaj smo jim pripravili za prihodnji januar: v Dolenjskem listu bo začela izhajati že 9. januarja 1964

LEPA JURČICA POVEST: Sin kmečkega cesarja

Vse bralce bo prav gotovo zanimal tudi spis ravnatelja Dolenjskega muzeja

prof. Janka Jarca: Pred sto leti v Novem mestu

ki ga bodo delale še mikavnejšega številne tabulne podobe dolenjske metropole. Nič manj ne bo tudi zanimanja za KRONIKO 15. SLOVENSKE BRIGADE, ki jo je napisal

RUDI PUŠENJAK-URAGAN: »Belokranjska brigada«

Mlade in odrasle bralce našega časnika bo prav tako razveselila tudi

NOVA SLIKANICA Deček Dub v vesolju

Napisal jo je Zvonko Veljačić, ilustriral pa prof. Zinauer; v dobi jedrske energije nas bo popeljala v vesolje, kjer bomo z Dubom doživeli marsikaj napetega in hudo zanimivega!

Toliko za danes — pripravili pa smo vam namen naštetega še več drugih prijetnih zanimivosti, ki bodo prav gotovo ohranile Dolenjskem listu vse njegove dosedanje zveste naročnike in bralce.

Lep pozdrav vam pošiljata UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

DANAŠNJA NAKLADA 'DOLENJSKEGA LISTA' 21.076

OD TEGA STALNIH NAROČNIKOV. 20.030

Nenavadne posledice

Umor predsednika Kennedyja, ki je povzročil po Zdrženih državah veliko razburjenje, je izzval tudi vrsto na silnih dejanj in samomorov.

V Sioux Cityju (Iowa) je nekdo možki zabodel svojega tasta. Vsa družina je sedela ob televizorju, ko so med poročili povedali nekaj podrobnosti o preskavi proti Jacku Rubyju. Tedaj je napravil tast pripombo, ki njegovemu zetu ni bila všeč. Mladi mož se je tako razburil, da je tasta zabodel.

V Chicagu si je 53-letni Theodor Maraszczak pred televizorjem pogol kroglo v glavo. Zadanje besede, ki jih je izrekel svoji ženi, so bile: »Predsednik je bil ubit s kroglo v glavo, jaz bom storil enakole!«

Novica o umoru predsednika Kennedyja je povzročila pri Louisu Albertu Galvaru Perezu, blagajniku neke kolumbijske banke, živčni zlom. 27-letni samec, ki je bil zaposlen v kolumbijskem mestu Medellinu, si je v svojem uradu pogol kroglo v glavo. Predstojniki so izjavili, da je bil nesrečni mladenič vedno vzoren usluž

beneč, ki ni imel gmotnih težav, in da je Kennedyjev umor zelo vplival nanj.

»Zdravljenje« 400 let starega mostu

Stari most — simbol Mostarja — je skoraj 4 stoletja kljuboval času. Zgradil so ga leta 1566 po načrtih Hajrudina. S svojo elegantno linijo in izrednim lokom je vzbujal občudovanje potopiscev, navdahnil je mnoge umetnike in od nekaj u stavljaval popotnika. Kot ena naših največjih zanimivosti iz preteklosti se je priljubila tudi turistom.

BREŽIŠKA RAZGLEDNICA IZ TEH DNI: grad, v katerem ima svoje prostore Posavski muzej (prihodnji teden bomo objavili o njegovih zakladih daljši sestanek), je pokrila snežna odeja...

»In sta se odločila, da bosta Nino spravila na deželo.«
»Da.«
»Je daleč?«
»Čisto blizu Corbella v neki gostilni ob bregu Selne.«

»Ali ni hotela govoriti z Albertom?«
»Pregovorila sva jo. Ko sva se ponovi pripeljala nazaj na nabrežje, ni bilo okrog hiše nikogar. Izpod vrat je se zmerom svetila luč, ker ni nihče pomislil na to, da bi jo ugasnila.«
»Čemu sta truplo spravila drugam?«
»To misel je imel Ferdinand.«
»Majret se je obrnil k temu, ki je sklanjal glavo, in ponovil:«
»Čemu?«
»Ne bi vam znal razložiti. Bil sem precej razburjen. V gostilni sva malo pila, da bi si opomogla. Rekel sem si, da so pri sosedih najbrž videli avto, da so morebiti opazili naju. In potem, da bodo poiskali Nino, če se razve, da je Albert mrtvec, in da ta ne bo mogla molčati.«

»Naredila sta lažno sled.«
»Če hočete. Policija se manj vneto ukvarja s kakim zado, kadar gre za prepeški zločin, za zado, ki je videti preprosta, kadar na primer človeka zabodejo z nožem na ulici, zato da mu vzamejo denar.«
»Ali je tudi vama prišlo na misel, da sta preukljajala nepremotljiv plašč?«
»To sva pač morala. Tudi zato, da bi bilo videti, kot da so ga na ulici.«

»In da ste mu razbili obraz?«
»To je bilo neogibno. Saj ni mogel nič čutiti. Rečila sva si, da bodo zado tako brž presodili in da nisva v nobeni nevarnosti.«
»To je vse?«
»To je vse, priščez. Ni res, Jo? Drugi dan sem avto prebarval medom in zamenjal tablico.«
»Videlo se je, da hočete že vstati.«
»Trenutek. Po tistem nista nič dobila?«

»Kaj je bilo?«
»Kaj nama ni bilo jasno, častna beseda. Oba sva bila v skrbeh. Najprej ni prav nič zabavno sporočiti nekdanjo ženo. In potem sva se spraševala, ali naju je kateri tip iz tiste tople opazil.«

»Kaj je bilo?«
»Kaj nama ni bilo jasno, častna beseda. Oba sva bila v skrbeh. Najprej ni prav nič zabavno sporočiti nekdanjo ženo. In potem sva se spraševala, ali naju je kateri tip iz tiste tople opazil.«

»Kaj je bilo?«
»Kaj nama ni bilo jasno, častna beseda. Oba sva bila v skrbeh. Najprej ni prav nič zabavno sporočiti nekdanjo ženo. In potem sva se spraševala, ali naju je kateri tip iz tiste tople opazil.«

»Kaj je bilo?«
»Kaj nama ni bilo jasno, častna beseda. Oba sva bila v skrbeh. Najprej ni prav nič zabavno sporočiti nekdanjo ženo. In potem sva se spraševala, ali naju je kateri tip iz tiste tople opazil.«

Art Buchwald: ZAKON ALI BIKOBORBA

Vsakdo vidi v bikoborbi nekaj drugega. Običajno je ta borba vezana s smrtjo, toda neki naš prijatelj, s katerim smo nedavno prisostvovali bikoborbi, trdi, da je bikoborba še najbolj podobna zakonu! Tukaj moramo pristaviti, da se je naš prijatelj nedavno ločil.

»Zame,« je dejal naš prijatelj, »je bikoborba popolna zakonska drama.«
»Kako je to mogoče?« smo ga vprašali.
»Pričimno od začelka Pred sabo vidimo čudovito oblečenega matadorja — ta v našem primeru predstavlja nevesto, vitko, samozavestno, skratka popolnega gospodarja položaja. Zdad pa pozor! Bik je pravkar stopil v areno! To je ženin. Veličasten je, toda zmeden in neprijetno se počuti. Množica tuli, Zakaj? Zato, ker je to dan poroke, ljudje pa vedno tulijo, kadar se kdo ženi.«

Zdad prične bik rjoveti in napadati, toda matador — oziroma nevesta — samo maha s svojim plaščem. Igra se z bikom in mu pušča vero, da je močna žival. Kar matador počena, pa je v bistvu iskanje bikovih slabih točk.«

»Kaj pa potem?« smo ga vprašali in poizkusili odkriti bika v potezah njegovega obraza.
»Trobente naznanijo, da je svatbe konec in da se resno prične zakon. Najprej pridejo pikadorji; to so ženini sorodniki. Bik divja, pikadorji ga ne prestopajo zbadajo v vrat in hrbet, tako da bik kmalu ne more več dvigniti pogleda.«

»Vidimo, kam merite,« smo mu dejali.
»Nato pridejo banderilosi — ženine prijateljice. Tudi ti morajo prispevati svoj delež, da bi bikove mišice čim bolj oslabele in da bi se bolj izkrjavel. Zdad bik že komaj dvigne glavo.«

Nato sledi zadnje dejanje. Dobro me poslušajte! Matador — ali žena — se zdad z bikom ne igra več. Zdad se je zresnila. Dvigne svoj rdeči plašč in bik kot prvi idiot zdrti proti njemu. Pri tem pa je tako neumen, da nikoli ne napade matadorja, temveč plašč. Njegovo — bikovo — stanje je zdad seveda že precej slabo zaradi predhodne igre ženinih sorodnikov in prijateljic. Čim bolj besni, tem bolj je neumen. Čim bolj se matador iz njega norčuje, tem bolj ga občinstvo pozdravlja. Gledalci so vedno na strani slabšega.«

»Prav kot v vsakdanjem življenju,« je pripomnil nekdo.
»Pripravljani smo na zadnji trenutek tragedije. Bik ranjen, zmeden, preplašen in izmučen gleda v matadorja. Matador stopi hladnokrvno pred njim in ga prezirljivo opazuje — nato pa mu neusmiljeno porine meč v srce. Bik se nekaj časa opoteka, nato se zgrudi. Zakon je končan in matador (t. j. žena) pokaže občinstvu bikova ušesa in rep, občinstvo pa mu dvigne ploško.«

»Kaj pa predstavljajo ušesa in rep?« smo vprašali svojega prijatelja.
»Pogledal nas je z žalostnimi očmi in odgovoril:«
»Vzdrževalnica.«

»Kaj pa predstavljajo ušesa in rep?« smo vprašali svojega prijatelja.
»Pogledal nas je z žalostnimi očmi in odgovoril:«
»Vzdrževalnica.«

SMEH STOLETIJ

Po smrti kardinala Richelieuja so razširili po Parizu naslednji satirični epitaft:
»Tukaj počiva sloviti kardinal, ki je napravil več slabega kot dobrega. Dobro je napravil slabo, slabo je opravil dobro.«

V tem času je deloval znani filozof Descartes. Tega je imoviti znanec presenetil ob bogato obložen mladi. Prišlec je pomembno namignil:
»Glej, glej! Kdo bi si mislil, da so tudi učenjaki taki sladkosedežni!«
Descartes se je obrnil in mirno dejal:
»Ali morda mislite, da je narava vse stvari ustvarila samo za puhloglavce?«

Satirik in pesnik Benserade se je nekoč v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znanega pesnika Furetiere. Vpršal njega je nato prav glasno rekel:
»Zdad pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«
»Le nadaljujte!« se je oglašil Furetiere, »saj ste kar imenitno začeli!«

La Fontaine, slavni basnopisec, je slišal, kako so pomiloval tiste, ki se pečejo v peklenem ognju. Smehljaje je dejal:
»Ne skrbite zanj! Popolnoma sem prepričan, da se bodo kmalu privadili novemu okolju in se počutili kot ribe v vodi.«

Satirik in pesnik Benserade se je nekoč v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znanega pesnika Furetiere. Vpršal njega je nato prav glasno rekel:
»Zdad pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«
»Le nadaljujte!« se je oglašil Furetiere, »saj ste kar imenitno začeli!«

La Fontaine, slavni basnopisec, je slišal, kako so pomiloval tiste, ki se pečejo v peklenem ognju. Smehljaje je dejal:
»Ne skrbite zanj! Popolnoma sem prepričan, da se bodo kmalu privadili novemu okolju in se počutili kot ribe v vodi.«

Satirik in pesnik Benserade se je nekoč v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znanega pesnika Furetiere. Vpršal njega je nato prav glasno rekel:
»Zdad pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«
»Le nadaljujte!« se je oglašil Furetiere, »saj ste kar imenitno začeli!«

La Fontaine, slavni basnopisec, je slišal, kako so pomiloval tiste, ki se pečejo v peklenem ognju. Smehljaje je dejal:
»Ne skrbite zanj! Popolnoma sem prepričan, da se bodo kmalu privadili novemu okolju in se počutili kot ribe v vodi.«

Satirik in pesnik Benserade se je nekoč v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znanega pesnika Furetiere. Vpršal njega je nato prav glasno rekel:
»Zdad pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«
»Le nadaljujte!« se je oglašil Furetiere, »saj ste kar imenitno začeli!«

La Fontaine, slavni basnopisec, je slišal, kako so pomiloval tiste, ki se pečejo v peklenem ognju. Smehljaje je dejal:
»Ne skrbite zanj! Popolnoma sem prepričan, da se bodo kmalu privadili novemu okolju in se počutili kot ribe v vodi.«

Satirik in pesnik Benserade se je nekoč v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znanega pesnika Furetiere. Vpršal njega je nato prav glasno rekel:
»Zdad pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«
»Le nadaljujte!« se je oglašil Furetiere, »saj ste kar imenitno začeli!«

La Fontaine, slavni basnopisec, je slišal, kako so pomiloval tiste, ki se pečejo v peklenem ognju. Smehljaje je dejal:
»Ne skrbite zanj! Popolnoma sem prepričan, da se bodo kmalu privadili novemu okolju in se počutili kot ribe v vodi.«

Satirik in pesnik Benserade se je nekoč v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znanega pesnika Furetiere. Vpršal njega je nato prav glasno rekel:
»Zdad pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«
»Le nadaljujte!« se je oglašil Furetiere, »saj ste kar imenitno začeli!«

La Fontaine, slavni basnopisec, je slišal, kako so pomiloval tiste, ki se pečejo v peklenem ognju. Smehljaje je dejal:
»Ne skrbite zanj! Popolnoma sem prepričan, da se bodo kmalu priv

Zakaj klub še ni zaživel?

Klube si zamišljamo kot središče družbenega življenja, kjer se načrtno gojijo tudi razne oblike estetske vzgoje. Estetska vzgoja je sestavni del splošnega izobraževanja in za celovito oblikovanje socialističnega človeka nujno potrebna. Sem sodi področje filma, glasbe, likovne in gledališke umetnosti, literature in podobno. Vsebinsko, metode in oblike dela v klubih naj bi organizatorji klubskega življenja prilagajali potrebam, razmeram in interesom določenega kraja. Izhodišče kulturno - izobraževalnega dela naj bo kulturna ustvarjalnost današnje dobe. Posebno skrb bi bilo treba nameniti področju industrijskega oblikovanja in izbruševati estetski okus in odnos človeka do oblačenja, do opreme stanovanj, javnih prostorov, zgradb, nasečaj itd.

Ob vsem tem se poraja vprašanje, kdo naj bo organizator klubskega dela in kdo naj usmerja program. V Brežicah so to nalogo na tihem prepustili Zavodu za razvoj prosvete in kulture. Klub še ni zaživel. Zanj je določen prostor v prosvetnem domu, ni pa še dokončno opremljen. Začetki bi se dali tudi brez popolne opreme, vendar sta potrebna program in zagotovilo, da bo to dejavnost nekdo financiral. Za sodelovanje pri sestavljanju programa bo treba zainteresirati družbeno-politične organizacije, prosvetna in druga društva, kulturne ustanove in posamezne kulturne delavce, ki bi lahko obogatili program.

Tov. Ivan Vogrinc, upravnik Zavoda za razvoj prosvete in kulture v Brežicah, takole ocenjuje vzroke sedanjega mrtvila:

»Klubske življenje se bo pri nas lahko pričelo šele tedaj, ko bomo imeli organizatorja, morda občinski odbor za klube ali kako drugo družbeno telo. Takšen odbor bi prevzel nase odgovorne naloge in bi bil dolžan pomagati tudi vašim klubom, ki marsikje šivotarijo. Klubske prostor v

Brežicah ni povsem izkoriščen. Uporabili smo ga kolikor mogoče koristno. Največkrat ga oddajamo za seje. Odstopili smo ga tudi za nekatere razstave. Do sedaj so bile tri: filatelistična in urbanistična razstava in razstava mladinskega čtiva. Menim, da bi razstave tudi vnaprej dopolnjevale klubsko dejavnost.

BREŽIŠKE VESTI

Izjavo tovariša Vogrince dopolnjujemo še z mnenjem tov. Rada Dernača, predsednika sveta za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Brežice:

»Od ustanovitve Zavoda za razvoj prosvete in kulture je minilo leto dni. V okviru tega zavoda smo si takrat zamišljali kino, knjižnico, klub, delavsko univerzo in prosvetni servis. Zdaj je precej drugače. Ljudska knjižnica se je zaradi ugodnejših finančnih pogojev osamosvojila, delavska univerza je ostala samostojen zavod, servis se še ni razvil in zavod se ukvarja pretežno s kinematografsko dejavnostjo. Zadnje čase se mu je priključil tudi Radio Brežice.

Klubske prostor v Brežicah žal še ni zadovoljivo opremljen. Za njegovo vzdrževanje in delo bo treba planirati sredstva v občinskem skladu za prosveto in kulturo.

V naši občini imamo klube v Globokem, na Jesenicah na Dolenjskem in v Mrzlah vasi. Organizatorji so pokazali veliko volje in prizadevnosti, vendar bo pomoč bodočega kluba v Brežicah povsod zaželena. Ob koncu pripominjam, da problematiko klubov najboljše poznajo člani sosveta za klube pri občinskem svetu za prosveto in kulturo.

In zdaj še mnenje prof. Bogomirja Javornika, člana klubskega sosveta:

»Za organizirano klubsko življenje je potreben poklicni vodja, kajti noben amater si ne upa odločiti se za tako odgovorno delo. V Brežicah naj bi bil centralni klub, ki bi svojo dejavnost izžareval navzven. Tako bi poživili in popestrili delo vaških klubov. Ti načrti zahtevajo precej denarja. Potrebna finančna sredstva za klube bi morali zagotoviti v občinskem skladu za kulturo in prosveto, in to nekako uzakoniti v statutu.

Za usmerjanje programske politike pa bi bilo potrebno ustanoviti programski svet. V njem naj bi bile zastopane vse dejavnosti, da bodo klubski večeri bolj raznolični. Program bo na začetku treba prilagajati interesom. V ponedeljek bi si obiskovalci na primer lahko ogledali televizijsko dramo, ki bi ji sledila obrazložitev, naslednji večer bi bilo na sporedu predavanje s poljubno tematiko, nato bi se morda zbrali šahisti, ljubitelji glasbe ali ljubitelji likovne umetnosti.

Mladina bo prav gotovo pogosten obiskovalec kluba. Če pa je klub namenjen tudi mladini, je prav, da ji v kulturnem miljeju klubskega prostora kdaj pa kdaj dovolimo ples.

Pa končajmo za danes temo o klubih! Naj se oglasi še drugi in povedo, kako je s tem v Brežicah. Morda ima Socialistična zveza predlog za rešitev? Zimska sezona še ni zamujena in marsikateri občan bi želel prebiti kak večer ob dobrem programu v klubu.

Jt.

Miha Skrlac, predsednik odbora za gradnjo prosvetnega doma v Veliki Dolini, je pred poldrugim mesecem povedal, da bodo dom, če se bo le dalo, še pred dnevom republike spravili pod streho. Lepo namero jim je žal preprečil sneg, ki jih je za 2 dni prehitel... Ko se bo malce stopilo, bodo z deli takoj nadaljevali.

»Vsaka hotelska kuhinja bi bila zadovoljna s tako shrambo!« smo zadovoljno vzliknili, ko sta nam požrtvovalna tovariša upravitelj osnovne šole Pišce in njegova žena tov. Ostrelčeva pred kratkim pokazala zalogo, ki so jih v Pišciah letošnjo jesen pripravili za šolsko kuhinjo. Kako tudi ne! V shrambi imajo 800 litrov sadnih sokov, 200 litrov kompotov in 400 litrov marmelade. Razen tega so vložili 320 l kumaric, 2 kadi zelja (prvo so že pojedli), precej fižola in paradižnika. Otroci so prinesli od doma tudi veliko jabolk in tako na pišečki šoli nihče ni lačen, ko delijo šolarjem toplo malico, enolončnice, kisló zelje ali sadje. Šola Pišce se tudi letos ni izneverila svoji dobri in zgledni praksi!

Obnovljena klavnica v Brežicah

Kmetijska zadruga Brežice je 14. decembra proslavljala nov delovni uspeh — otvoritev obnovljene komunalne klavnice. Predsednik delavskega sveta tov. Pirc je gostom, med katerimi so bili predstavniki občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij, podjetij in zavodov, v uvodnem govoru obrazložil, čemu se je zadruga lotila te naloge, kakš so potekala dela in kakšen pomen ima modernizirani obrat za občino. Ob tem je seznanil prisotne tudi z naporom delovnega kolektiva za sodobno živinorejo in povabil goste, naj po ogledu klavnice obiščejo še živinorejske obrate v Trnju in Cerkljah.

Predsednik občinske skupščine tov. Milan Sepetavc je ob izročitvi ključev čestital delovnemu kolektivu za uspeh in razvil misel, da bi v perspektivi kazalo ta obrat še dopolniti z objekti za predelavo mesa. Kaj je pravzaprav narekovalo potrebo, da si zadruga uredi sodobno klavnico? Predvsem razširjena, sodobno zasnovana živinoreja in to, da je občinska skupščina zaupala zadrugi oskrbo celotnega območja občine z mesom.

Leta 1957 je bil napravljen investicijski program za gradnjo nove klavnice s predračunskim zneskom 80 milijonov dinarjev. Zadruga zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prvotnega programa ni mogla uresničiti. Kasneje se je raje odločila za prenove stare klavnice, ki jo je zdaj dokončala ob pomoči občinske skupščine.

Stara klavnica je bila zgrajena pred 108 leti. V tem obdobju so bile napravljene le manjše izboljšave, hladilnih naprav pa sploh ni bilo. V takih pogojih so zadnja leta klali v njej več kot tisoč ton živine. Zmogljivost rekonstruirane klavnice je za sto odstotkov večja. V klavnici bo urejena tudi hladilnica za deset ton mesa. Hladilne naprave bodo montirali prihodnje leto. Z nakupom avtomobila je zadruga poskrbela tu-

di za higienično razvažanje mesa.

Vrednost vseh investicij za klavnico bo znašala 34 milijonov dinarjev. Popolnoma bo dokončana prihodnje leto. Za brežiško občino pomeni ta rekonstrukcija spet korak k napredku. Potrošnikom se obeta boljše preskrba z mesom, pa tudi turistični in gostinski obrati zaradi pomanjkanja mesa ne bodo več v zadregi.

Občinska konferenca ZMS

V nedeljo, 22. decembra, bo v Brežicah občinska konferenca ZMS brežiške komune. Mladina bo pregledala dosedanje delo in sklepala o nalogah, ki so zdaj pred mladinsko organizacijo, o čemer bomo več poročali prihodnji teden.

ZA PRIJETNO RAZVEDRILLO

- JURČIČ: Kloštrski žolnir
 - SELIŠKAR: Ljudje z rdečo zvezdo
 - DULAR: Andrej in Katja
- Izdala DOLENJSKA ZALOŽBA

Priprave za praznovanje novoletne jelke

Občinska zveza prijateljev mladine v Brežicah je poslala vsem svojim društvom priporočilo, naj kar najboljše organizirajo praznovanje novoletne jelke za predšolske otroke. Društva naj bi nudila pomoč tudi šolam.

Otroci bodo prejeli skromna darila v vrednosti 200 din, za kar bo občinska zveza DPM potrošila del dotacij občinske skupščine in prispevke gospodarskih organizacij. Nekaj bodo prispevali tudi starši, vsaj za pogostitev otrok.

Zveza prijateljev mladine priporoča v otroškem vrtcu kolektivno obdaritev, vendar ne takih daril, ki jih lahko kasneje uporabljajo samo odrasli (npr. televizor). Društva, šole in vrtci naj izbirajo med športnimi rekviziti, pripomočki za delo v pionirskih krožkih in knjižnimi zbirkami.

Križišče v Globokem, seveda pred zadnjim snegom

Občani so prisluhnilli šolnikom

V vseh večjih krajevnih središčih brežiške občine so bili pretekli teden zbori občanov, na katerih so obravnavali izključno problematiko šolstva

Prebivalci Brežic so se minuli terek zbrali v Domu kulture in prosvete. Na dnevnem redu so bila poročila ravnateljev šol ter volitve šolskih odborov in pionirskih starešinskih svetov. Prosvetni delavci so torej imeli lepo priložnost, da se z občani temeljito pogovorijo o učno-vzgojnem delu, sistemu nagrajevanja, potrebah po novih šolskih prostorih, skratka o uspehih in težavah posameznih šol in celotnega šolstva v občini.

Pouk v treh izmenah

Ko je stopil pred občane prof. Gregorič, ravnatelj II. osnovne šole, je najprej izrazil obžalovanje, ker dvorana ni bila povsem zasedena. Na dosedanjih zborih tega nismo bili vajeni. Morda se občanom zdi važnejša gospodarska problematika, a vendar tudi šolstvo po svoje sodi v gospodarstvo. Obisk je bil kljub temu dober in za

vse tiste, ki so bili na zboru, lahko rečemo, da so prišli iz interesa, saj so ves čas živo spremljali poročevalce brežiških šol.

Na II. osnovni šoli je 15 oddelkov, pouk pa teče v treh izmenah. Učilnice so ves dan zasedene, prostorov za tehnični pouk in šolsko kuhinjo pa sploh ni. Delo prosvetnih delavcev na šoli je kvalitetno. Najboljše merilo za to je dobro napredovanje učencev v srednjih šolah. Neustrezen je še vedno sistem nagrajevanja. Osební dohodki prosvetnih delavcev so prenizki. Šola je za leto planirala 20 milijonov dinarjev izdatkov, a za materialne stroške je od tega namenjenih samo 2 milijona dinarjev. To razmerje med osebnimi in materialnimi izdatki bo spričo velikih potreb po nazornem učencem in učinkovitejšem pouku treba spremeniti in se približati razmerju 80:20. To bi bilo šele jamstvo za normalno oskrbo vseh šol z učil

Letos pod lastno streho

O delu I. osnovne šole je spregovorila ravnateljica tov. Rozika Bohinc. Šola obiskuje 580 učencev iz Brežic in bližnje okolice. Do letos so vsi gostovali v gimnazijskih učilnicah, jeseni pa so dobili lastno streho v zgradbi centra za blagovni promet. Stanje se je popravilo, čeprav trenutno ni možnosti za tehnični in gospodinjski pouk. Žal, tudi tople malice za otroke nimajo kje skuhati. Napredek je prav gotovo to, da ima pouk v treh izmenah samo še en ddelek. Se vedno primanjkuje učil in kabinetov. V oddelkih je preveč učencev, zaradi česar trpi šolsko delo. Učna mesta so zadovoljivo zasedena, posebnih kadrovskih težav ni, glede osebnih dohodkov pa velja tudi za to šolo ugotovitev v prejšnjem poročilu.

Finančna sredstva dobi šola le za najnujnejše. Po preselitvi je bilo treba urediti in opremiti šolsko stavbo, za kar naj bi porabili 3.500.000 dinarjev. Do sedaj je šola prejela le 1.750.000 dinarjev, 800.000 dinarjev pa še dolguje za pohištvo. Vse našete težave nujno odsevajo v rednem delu šole, ki bi bilo

SPODNJE

Izhodišče za delo poslancev naj bo v občini

(Nadaljevanje s 1. strani)

udeležiti, seznanjeni pa bodo vsaj s problemi, o katerih razpravljajo. Le tako in s skupnimi razgovori v okviru aktivna poslancev bi lahko preučevali razvoj na vseh področjih družbene dejavnosti in se dogovarjali o predlogih za izdelavo ali izpopolnitev zakonških predpisov.

Pomen dolgoročnega planiranja

V drugem delu posvetovanja so poslanci obravnavali nekatera aktualna gospodarska vprašanja celjskega okraja. Ugotovili so, da se je doslej veliko naredilo na gospodarskem področju, v prihodnje pa naj bi razvoj na tem in vsem drugim družbenim področju še kvalitativno zastavili z dolgoročnim planiranjem. V zvezi s tem so omenili, da je sestavljanje 7-letnega programa sprožilo v podjetjih mnogo pobud in ponekod nerealnih želja. Pri tem so nekatere gospodarske organizacije pokazale neresnost in program sestavljale v zelo ozkem krogu ljudi, namesto da bi bil nosilec programa delovni kolektiv in da bi pri sestavljanju upoštevali pobude kolektiva. Tudi je premalo množičnega razpravljanja o prehodu na 42-urni delovni teden in o statutih delovnih organizacij. Zaradi tega bo ena izmed nalog, da temeljito preučijo, katere investicije so najnujnejše, dejansko izvedljive in ekonomsko upravičene. Zavzeli so se tudi, da bi del sredstev ostal za komunistko gospodarstvo. Hkrati so ob razpravi o kreditni politiki omenili težave, v kakršnih se je znašel celjski okraj zaradi določitve nenotne proračunske potrebnosti. Zaradi kriterijev iz prejšnjih let je ta okraj v primerjavi z drugimi slovenskimi okraji precej prikrajšan glede proračunskih sredstev in ne bo mogel tako razvijati družbenih služb kot drugi okraji.

Škodljivo zapiranje v ozke občinske meje

V zvezi z gospodarstvom so govorili o kadrovske politiki kot o eni izmed zelo pomembnih stvari in poudarili, da bo treba to vprašanje temeljito reševati. Prav tako bo treba vsi skrb posvetiti najrazličnejšim oblikam povezave med gospodarskimi organizacijami in medsebojni pomoči, da si razdeljajo delo in specializirajo svojo proizvodnjo. Hkrati bo treba ustvariti enotno in celovito komunalnega sistema, da bi vsaka občina imela vse dejavnosti in da bi se zapirala v svoje meje. Zaradi takih

teženj so se doslej zapravljali milijoni, ki bi jih lahko koristno uporabili drugod. Po mnenju poslancev se bo treba zavzeti za takšne predpise, ki bodo odpravili vse tisto, kar zavira proces gospodarske integracije. Zda je namreč tista občina, z območja katere se gospodarska organizacija združila s podjetjem, ki ima sedež v drugi občini, prikrajšana, ker ji ostanejo le sredstva iz prispevka od osebnih dohodkov, medtem ko sredstva za sklade izgubi.

Nespodbudne cene živine

Na posvetovanju so obravnavali tudi pereč družbeni problem, ki je nastal v zvezi z zakonskim predpisom o ceni živine. Ker te cene niso spodbudne niti za proizvajalce niti za kmetijske zadruge, pri odkupu zavestno kršijo predpise, sicer bi živine nihče ne prodal. Inšpekcijska služba bo prekrške prijavila in kršilci bodo morali plačati kazen, čeprav se inšpekcijska služba zaveda, da bodo morali še naprej zavestno kršiti te predpise, če bodo hoteli tržišče preskrbeti z mesom. Na drugi strani prihajajo odkupovalci iz Hrvaške, ki teh predpisov ne upoštevajo tako dosledno in odvažajo živino za višjo ceno.

Pomoč zasebnim kmetom za dvig tržne proizvodnje

Sicer pa je na področju kmetijstva še več problemov, ki so povezani s povečanjem površin v družbenem sektorju. V celjskem okraju je izmed vseh 113.000 ha obdelovalne zemlje zajeto v družbeni sektor 8500 ha, do leta 1970 pa naj bi te površine povečali na 20.000 ha. Najmočnejše podružbljanje zemlje predvidevajo v Savinjski dolini in na Krškem polju. S tem procesom so povezani številni drugi problemi, predvsem pa ta, kakšne možnosti ima družba, da uredi življenjsko raven kmetov. Pri vsem tem povečanju družbenega sektorja pa bo ostalo še približno 80% vseh obdelovalnih površin, ki niso primerne za obdelavo v družbenem sektorju. Zaradi tega bodo kmetijske gospodarske organizacije morale tudi zasebnemu proizvajalcu pomagati, da bo razvijal tržno proizvodnjo in se specializiral ter si tako dvigal življenjsko raven.

Glede podružbljanja gozdarske proizvodnje so poslanci poudarili, da bodo gozdna gospodarstva morala spremeniti odnos do lastnika v tem, da bodo uvedla kompleksne sečnje, ki so cenej-

še. Odpraviti pa bo treba tudi protistovja med gozdnimi gospodarstvi in lesno industrijo in z boljšo povezavo med njimi doseči, da bo lesna industrija bolj izkoriščala les in izdelovala čimveč končnih izdelkov.

V razpravi so poslanci obravnavali tudi nekatere krajevne probleme z njihovih območij. Tako so omenili, da

VIDEM-KRŠKO pred obletnico dneva naše armade

Ob letošnji proslavi dneva ustanovitve naše armade je v Vidmu-Krškem čutili posebno skrb tako za centralno, kakor tudi za krajevno proslavo v počastitev tega dne.

V vseh večjih krajih naše komune bodo krajevne proslave, razen tega pa je pri-

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

pravljalni odbor za izvedbo centralne proslave, ki ga je imenovala komisija za narodno obrambo pri občinski skupščini, pripravili svečano akademijo. Celovečerni pro-

gram bo v soboto, 21. decembra, zvečer v dvorani Svobode na Vidmu izvedlo železničarsko kulturno-umetniško društvo »Vinko Jedju« iz Zagreba, ki smo ga pri nas pred leti že pozdravili.

Predsedstvo občinskega odbora ZROP je sprejelo nalogo, da v okviru proslave dneva JLA vse krajevne organizacije izvedejo letne konference in predvajajo filme za prebivalstvo. Jugoslovanski silm »Pesem« bodo predvajali tudi za šolsko mladino, tam, kjer imajo primerno kinodvorano.

Razen tega bodo pripravili za prvoborce skromno pogostitev. S skrbnim pripravi smo lahko zadovoljni in upamo, da bodo uspele.

Sele pred kratkim smo dobili izvod zanimivega turističnega prospekta, ki ga je izdalo Turistično društvo Videm-Krško že pred meseci. Domiselno sestavljena in okusno natisnjena propaganda je vsakomur eden prvih pogojev, ko se predstavljamo domačemu in tujemu turistu. Kaže, da so pri krškem turističnem društvu to dobro razumeli. Prospekt nam v zgoščenih besedah predstavi občino Videm-Krško, njene zgodovinske in kulturne posebnosti, turistične zmogljivosti, predvsem pa lepe fotografije človeka kar zamikajo, da bi si upodobljene lepote narave v tej občini ogledal sam. Osnutek prospekta je izdelal akademski slikar Miro Kugler iz Brezic; priznati mu moramo, da tudi razvajenega opazovalca ni razočaral, saj nam številne podobe zares hitro prikažejo značilnosti pokrajine in njenega človeka. Prospekt naravnost vabi, da si ogledamo Krko in Savo z okolico, govori v slikah v Drnovem in daljnih predelih prebivalcev Krškega polja, popelje nas v mesta in vasi, predstavi nam vinorodne kraje in naše hramčke, pa spet arhitektonske dragočnosti starodavnega mesta ob Savi in obnavljajoče se Kostanjevica na Krki. Pokaže nam Libno, Videm,

PRIZNANJE TURISTIČNEMU DRUŠTVU VIDEM-KRŠKO

Krško, vinske gorice in hotel Sremič, več drugih gostišč, Krko in kopaljšča, lovske motive in stadion v Krškem pa še kaj. Skratka: zanimive fotografije in kratak, a pregleden tekst nas vabita, da obiščemo to razgibano občino na Krškem polju. Prospekt je uredil M. Pogačar, tiskala pa ga je Triglavsko tiskarna v Ljubljani.

Zgodaj se je treba pripraviti na prihodnjo turistično sezono. TD Videm-Krško bo lahko pravočasno poslalo zanimive prospekte mnogim svojim starim in bodočim prijateljem, saj je že pred zimo poskrbelo za zares učinkovito propagando! To pa je pot, ki samo obeta in razveseljuje. Tg.

LISCA: o delitvi osebnih dohodkov

V sevniški Lisici so se že v prvi polovici letošnjega leta resno lotili pripravjanja osnutka statuta. Komisija je imela mnogo zasedanj, na katerih so vse potrebno gradivo najprej zbrali in uredili in ga nato začeli načrtno proučevati. Kmalu so ugotovili, da se bo treba v zvezi z načeli, ki jih mora vsebovati osnutek statuta, lotiti vprašanja delitve osebnih dohodkov. Ko so pregledali pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, so razbrali, da ga bo treba izpopolniti. Primerjave so pokazale, da

raven njihovih osebnih dohodkov ne dosega povprečja v stroki. Z umetnim povečevanjem osebnih dohodkov bi prav gotovo prej škodovali kot koristili. V pravilnik o delitvi osebnih dohodkov je torej treba vnesti spodbudna določila za nagrajevanje pridelnosti. Uvedli bodo premije, ki bodo spodbujale k povečevanju produktivnosti dela. Te premije bodo namenjene v prvi vrsti tistim delovnim mestom, ki z večjo produktivnostjo spodbujajo proizvodni proces na ostalih delovnih

mestih. Da ne bi zašli v skrajnost in ker je tak sistem nagrajevanja pri njih še nepreizkušen, bodo uvedli tudi kazni. Delavka, ki bo presegla svojo obveznost, bo imela pravico do izplačila premije, če pa delovne obveznosti ne bo dosegla, bo plačala kazen. Da bi zmanjšali stroške z bolezninami, so sklenili, da jih bodo začeli obračunavati posamično. Doslej so obračunavali stroške za bolezenske izostanke in bonifikacije zavoda za socialno zavarovanje v okviru celotnega podjetja in za morebitne primanjkljaje primaknili iz sklada osebnih dohodkov. Odslej bodo boleznine obračunavali v vsaki de-

lojni enoti posebej. Če bodo izdatki za hranarine v enoti večji od bonifikacij, sprejetih od zavoda za socialno zavarovanje, bodo primanjkljaj krile delavke iz delovne enote s svojimi osebnimi dohodki. O tako izpopolnjenem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov so v Lisici začeli razpravljati v sredini decembra.

Zbor volilcev v Loki

V nedeljo, 22. decembra, bo v loškem prosvetnem domu zbor volilcev. Obravnavali bomo predvsem šolsko problematiko in družbeni plan občine za prihodnje leto. Vabimo vse volivce s tega področja, naj se zbora gotovo udeležijo in s svojimi mnenji prispevajo k rešitvi perečih problemov.

V prihodnjem letu več spomenikov NOV

Na letnih konferencah organizacij ZB v Trzinu, Sentjanju in Krmelju, ki so bile te dni, so med drugim razpravljali o različnih priznanjih borcem v NOV. V Sentjanju so se odločili, da bodo ob 20-letnici AVNOJ priznali živečim borcem vse njihovo delo, v Hinjcah pri Krmelju, kjer so padli borci v 7. nemški ofenzivi, pa bodo postavili spomenik. V Sentjanju bodo tak spomenik postavili

na razvalinah Majonove hiše. V Trzinu so ugotovili, da je bila najbolj delovna komisija za priznanje posebne delovne dobe. Na žalost je nekaj takih borcev, ki so že deležni priznanja v obliki pokojnin in drugih oblikah, vendar se kaj malo zmanjajo za delo organizacije ZB in celo članarine ne plačujejo. S pobiranjem članarine so pričeli že kar na konferenci. M.

V Loki je zdaj svetlo tudi ponoči

Občinska skupščina Sevnica je namenila 200.000 dinarjev za obnovo cestne razsvetljave v Loki in Račici. Zaradi tega je bil pri OO SZDL v Loki izvoljen 3-članski odbor, ki je bil

Prunku. Tako so delavci podjetja Elektro pod vodstvom tov. Zumra v štirih dneh opravili delo. Zda imamo v Loki dobro razsvetljavo. Stare svetilke so zamenjali z novimi 200-watnimi žarnicami in namestili še 5 novih svetilk. Ločani pa menijo, da bi bilo treba postaviti pri pisarni Doma počitka kačipot za smer postaja in Sevnico, ker je že marsikateri avtomobil zavozil na poljsko pot. To je le malenkost, ki se da z majhnimi stroški urediti.

SEVNIŠKI VESTNIK

mnenja, da je treba postaviti vsaj 4 nove svetilke: pri Kocjanovem mostu, na trgu, pri Vrtovcu, pri Simončiču v Račici in pri

S. Sk.

v boljših pogojih mnogo bolj uspešno. Sola II bo nosila ime Lole-Ribarja in že dalj časa navezuje stike z ostalimi šolami, ki se imenujejo po tem velikem heroju naše revolucije. Vsako leto maja so medsebojna srečanja učencev teh šol, za boljše stalno sodelovanje pa izdajajo šole lasten zbornik. Življenje in delo učencev na II. osnovni šoli je zelo razgibano in se kaže v pionirskem aktivu, športnem društvu, v odredu bratov Milavcev in šolski zadrugi.

Šolski odbor je nudil kolektivu šole izdatno pomoč. Sproti se je loteval vseh zadev finančno-materialne narave, sprememb v učno-vzgojnem procesu, kadrovskih vprašanj, izvensolske dejavnosti ipd. Pomankljivo je bilo le sodelovanje s svetom za šolstvo in upravnim odborom sklada za šolstvo.

150 milijonov za kabinete, laboratorije in delavnice

Gimnazija je zaradi pogojev, ki jih je postavil izvršni svet SRS za verifikacijo, v posebnem položaju. Ravnatelj prof. Bogo Javornik je prisotnim obrazložil, da so vzgojno-izobraževalne naloge v reformirani gimnaziji zelo zahtevne in da terja sodobnejši način pouka tudi precejšnje izdatke za ureditev šolskih prostorov. Potrebni so laboratoriji, kabineti, šolske delavnice z

orodjem in stroji, mladinska soba, predavalnica in knjižnica s čitalnico. Ureditve obstoječih prostorov in dograditev gimnazijskega poslopja bo veljala 150 milijonov dinarjev. Toliko sredstev občina nima na razpolago, zato bo občinska skupščina zaprosila za kredit. Napraviti bo treba vse, da bodo sprejela brežiško gimnazije polnovečjavna, saj je to edina gimnazija v Posavju in za tolikšen okoliš brezpogojno potrebna.

Primanjkuje tudi nekaj učnih moči. Ta problem bo lažje rešljiv, ko bodo na razpolago stanovanja in ko bo urejeno nagrajevanje.

Dotok dijakov v brežiško gimnazijo se zadnja leta veča bolj kot to dopušča razmere. Letos je bilo sprejetih 129 dijakov, čeprav je najugodnejše število 60. Takšen priliv je predvsem zaradi zasedenosti srednjih strokovnih šol.

Poročilo o gimnaziji je sledilo poročilo tov. Elizabete Ošina o delu Centra za blagovni promet.

Mnogo koristnih mnenj in predlogov

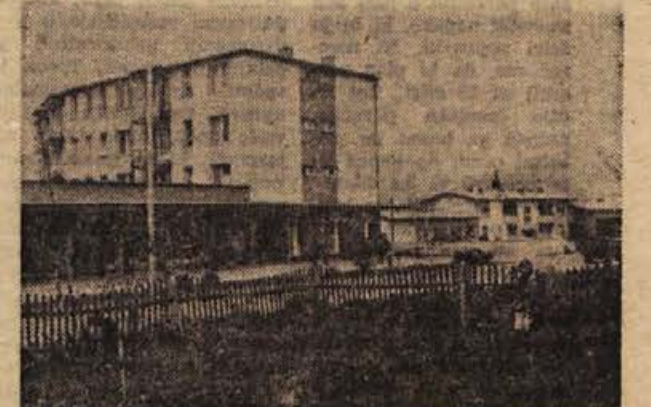
Razprava je pokazala, da je šolska mreža v primerjavi z gospodarskimi možnostmi občine vendarle dobro razvita in da črnogledost glede nadaljnjega razvoja šolstva ni na mestu. Občani se

srečujejo pretežno s težavami materialne narave, manj pa s kadrovske problemi. Srednjega strokovnega kadra ne primanjkuje, prostih pa je še več mest za predmetni pouk. To bo možno nadoknaditi s štipendiranjem slušateljev na VPS in Pedagoški akademiji ali pa z izrednim študijem prosvetnih delavcev na teh šolah. Računajo, da bodo vsa delovna mesta za predmetni pouk izpopolnjena v treh letih.

V vseh popolnih osnovnih šolah v občini bo treba urediti in opremiti tehnične delavnice, kabinete in šolske kuhinje, v Artičah, Dobovi in na Bizeljškem pa dograditi učilnice. Gradnja nove šole je predvidena v Brezicah in v Veliki Dolini, kjer je šolska stavba premajhna in neprimerna.

Na zborih občanov, ki so te dni temeljito pretresali šolsko problematiko, so zapisničarji zabeležili mnogo koristnih mnenj in predlogov. Za šolstvo se ljudje živo zanimajo in želijo, da bi ga reševali z enako prizadetostjo kot pereče probleme v tej ali oni gospodarski panogi. Vsakdo se tudi zaveda, da občina Brezice ne bo mogla stopati v korak z razvitejšimi področji, da pa bo ob razumevanju vseh odgovornih činiteljev lahko sproti zadovoljivo reševala šolsko problematiko.

JOZICA TEPPEY

SEVNIŠKA RAZGLEDNICA - seveda pred 6. decembrom, ko je tudi tu sneg pobelil ceste, travnike in vrtove...

POSAVJE

Plan naj bo objektivni, pa tudi napet!

Bralcem posredujemo razgovor, za katerega smo naprosili predsednika občinske skupščine Črnomelj inž. Radeta Dvoržaka. Osnutek družbenega plana občine Črnomelj za leto 1964, ki je že v javni razpravi, je sprejela črnomaljska skupščina na seji 7. decembra. Osnutek vsebuje kopico podatkov in smernic za razvoj gospodarstva in družbenega življenja v občini in je že na prvi pogled pravecni družbeni plan. Ker je bil prostor za poročilo o seji skupščine odmerjen bolj skopo, se bomo z najzanimivejšimi deli osnutka družbenega plana podrobneje seznanili v razgovoru s predsednikom inž. Radetom Dvoržakom.

— Tovariš predsednik, zakaj ste s sprejemanjem osnutka tako pohiteli?

— Mišljenje, da instrumenti za prihodnje leto in soudeležba občin pri dohodkih še niso dovolj znani, ne opravičuje čakanja v primerih družbenih planov. Na zadnji seji se v razpravi o osnutku družbenega plana sploh nismo dotaknili proračuna. Slednjega res ne moremo izdelati brez ustreznih instrumentov. Popolnoma drugače je z družbenim planom, ki naj opredeljuje gospodarski razvoj. Delovne organizacije v občini naj pravočasno določijo svoje naloge za prihodnje leto, seštevek teh pa je družbeni plan. Če se prične razprava o osnutku še dovolj zgodaj — vsaj v zadnjem mesecu prejšnjega leta — bodo

ljivim ciljem nihče ne hiti posebno navdušeno.

— Prav gotovo je v osnutku družbenega plana za 1964 kakšna posebna značilnost?

— Značilnosti je več, vsekakor pa je najpomembnejša ta, da postaja industrijska proizvodnja nosilec gospodarstva v občini, saj bo prihodnje leto predstavljala po vrednosti 47,6 odst. vsega, kar bomo ustvarili, in bo hkrati prispevala 46,6 odst. narodnega dohodka v gospodarstvu. Letos na primer je industrija bila udeležena v skupnem gospodarstvu z nekaj več kot 41 odst. Narodni dohodek na občana se bo povečal iz dosedanjih 229.900 dinarjev na 271 tisoč. Vrednost industrijske proizvodnje, katero zastopa 7 podje-

tij, se bo povečala za 37 odst., celotno gospodarstvo pa za 20,4 odst. V industriji je predvidenih za 709 milijonov dinarjev investicij, vrednost njenega družbenega bruto proizvoda pa se bo povečala za 1 milijardo 332 milijonov dinarjev. Vsak investicijski dinar naj bi torej v proizvodnji vrnil malo manj kot dva dinarja.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

V kmetijstvu se bo družbena proizvodnja povečala za 33 odst., zasebno kmetijstvo pa bo svoj prispevek v gospodarstvu zmanjšalo za 9 odst. Kmetijska zadruga je letos spitala 1300 glav goveje živine, prihoda leto pa jih bo 1500. V tujino je prodala približno 1000 glav goved ali 487 ton mesa, v letu 1964 pa naj bi izvozila 676 ton mesa. Da bi zagotovili krmo, se bo povečala proizvodnja žit od dosedanjih 181 ton na 278 ton, sena od 796 na 859 ton in silaže od 5852 na 8610 ton. V pogodbeni proizvodnji bo za druga skrbela predvsem za rejo pitanih prašičev, vzrejo telet in za pridelovanje krmnih rastlin. Podružbenih bo 250 hektarov zemljišč (odkup, zakup in arondacije).

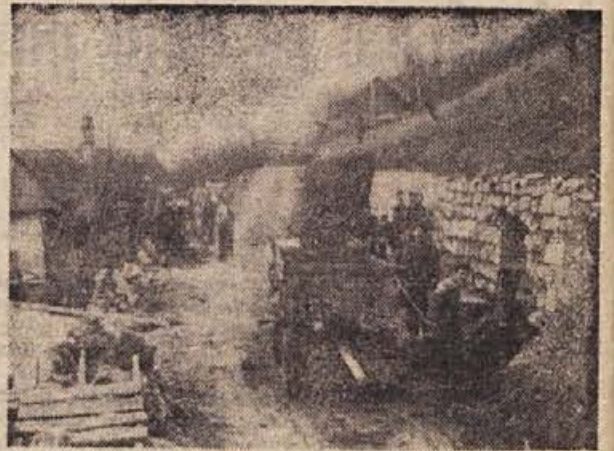
— Zdaj pa, tov. predsednik, še besedico, dve o izvozu in o turizmu!

— Močan poudarek smo v osnutku družbenega plana

dali tako imenovanim terotarnim dejavnostim: turizmu in gostinstvu. V okviru svečanega proslavljanja 20-letnice SNOS si obetamo precejšen obisk, pa tudi cesta od Metlike do Črnomlja bo prihodnje leto modernizirana. Vrsto gostinskih in turističnih objektov ob cesti že pripravljamo na to. 1964. leta nameravamo sklepati pogodbe za rekonstrukcije zasebnih gostišč, ki bodo morala biti urejena po predpisih gostinskega minimuma. Tu gre za opremljenost gostišč, pa tudi za jedajo in pijačo, ki naj ju nudijo gostom. Razen tega imamo v načrtu gradnjo turističnega gostišča v Semiču in izdelavo obsežnih programov za nastajajoči zimskošportni center v Črmošnjicah.

Za izvoz bomo skrbeli bolj kot doslej. K povečanju izvoza v naši občini bodo morala največ prispevati »Iskri« tovarna kondenzatorjev v Semiču, Belt, Lič in Zora ter kmetijska zadruga, ki bo svoje izdelke še naprej izvažala posredno. Razen tega pa bodo tudi vsa ostala manjša podjetja morala iskati možnosti za izvoz svojih izdelkov s pomočjo posrednikov.

Družbeni plan za leto 1964 bomo vsekakor uresničili in tudi presegli, saj bodo vse delovne organizacije lahko pravočasno ukrenile potrebno in si zagotovile prodajo svojih izdelkov. Naloga so značne dovolj zgodaj in so dovolj jasne.

Te dni urejajo delavci črnomaljske komunalne uprave cesto Semič—Črmošnjice. Nepregledno cesto med semiškimi vinogradi bodo razširili in zavarovali s škarpo. — Na sliki: skupina delavcev v Kotu pri Semiču.

Razširjena seja ObO SZDL

Za 21. december je sklicana razširjena seja občinskega odbora Socialistične zveze v Črnomlju. Na njej bodo razpravljali o šolstvu in izobraževanju. Dotaknili se bodo težav in nalog v osnovnem šolstvu, pri izobraževanju odraslih, pri izobraževalnem delu delavske univerze, v srednji tehniški šoli in vajski šoli. Hkrati s tem bodo obdelali tudi družbeno upravljanje in pa samoupravljanje v šolah in izobraževalnih ustanovah ter se pogovorili o vključevanju mladine v uk in zaposlitev. Kmalu po tej seji bo sklicana druga razširjena seja občinskega odbora SZDL, na kateri bo tekla razprava o telesni vzgoji in kulturno-prosvetnem delu v občini. Dnevna reda obeh omenjenih sej sta sestavni del programa občinskega odbora Socialistične zveze za drugo polletje 1963.

Moderna črnomaljska mestna četrt se vsako leto poveča za nov stanovanjski blok. Letos so zgradili tega, ki je na sliki v sredini. Del niso dokončali, ker jih je prehitelo hladno in za opravljanje zidarskih del neugodno vreme. Spredaj je skladišče bučkove hlodovine podjetja »Zora«.

imeli kolektivni dovolj časa naloge osvojiti in se nanje pripraviti. V letu 1964 bo prav gotovo boljše, kot je bilo letos, ko smo o družbenem planu razpravljali šele konec prvega četrtletja in so nekatera podjetja nato šele ob polletju sklepala pogodbe za proizvodnjo...

Tudi sicer o osnutku nismo razpravljali tako zgodaj, čeprav je bil sprejet na seji skupščine 7. decembra. Uresničitev plana za 1963 je do konca novembra po bančnih podatkih točno ugotovljena in po primerjavi dosežkov leta 1963 z onimi v letu 1962 pa lahko dovolj točno določimo start za leto 1964.

— Kaj menite o dosežkih v letu 1963?

— Preden začnem, naj vam povem, da smo v časnikih poročili o naši seji nasledili napako, ki ji jo žele popraviti. Ni namreč res, da bi plan presegel za 30 odst., kot trdijo časniška poročila, ampak ga bomo po približni ugotovitvi do konca leta presegli za 3,4 odst.

Vnovčeni iztržek je po bančnih pokazovalcih konec novembra bil uresničen s 93,8 odst., kar pomeni, da je bil nad dinamiko plana. Zgolj to je precejšen uspeh, ker je ob sprejemanju plana prevladovalo mišljenje, da je plan močno napet in da ga ne bomo mogli uresničiti. Številke, s katerimi sem pravkar omenil, pričajo o nasprotnem. Sodim, da velja poudariti tole: čeprav vsi zelo dobro vemo, da mora biti planiranje kar najbolj objektivno, mora biti hkrati s tem tudi napeto. Za lahko dose-

Svitanje v komunalni upravi

Ko so leta 1960 ustanovili komunalno upravo v Metliki, so menili, naj bi bila pod novim naslovom združena vsa tista drobna dela, ki jih ne morejo napraviti proizvodnim podjetjem. Torej naj bi komunalna uprava opravljala predvsem uslužnostna dela, s katerimi se je sprlo krajevnih potreb ves čas tudi ukvarjala. Po tem, kako se opravljajo posamezne usluge, pa se oblika te dejavnosti zdaj še prav malo razlikuje od tiste, ki so jo opravljali zasebni obrtniki pred desetimi ali petnajstimi leti.

Sprlo razvojnih možnosti prav gotovo ne more biti drugače kakor tako, kot je, daširavno razmišljajo o modernizaciji uslužnostnih in ostalih dejavnosti. Treba je vedeti, da je komunalna uprava pod svoje okrilje vzela dokaj malo takih dejavnosti, ki so imele dovolj pogojev za samostojen napredek. Zato je sredstva skladov, ki jih je medtem ustvarila, vlagala predvsem v ureditev in utrditev pogojev, pod katerimi je lahko uspevala s svojim programom. To pa šele v zadnjem letu, ko so npr. namenili za novo opremo okrog pol milijona dinarjev. Sodeč po vsem tem, je komunalna uprava šele zdaj na poti, da začne delati v ugodnejših pogojih.

Letošnji plan v višini 52 milijonov dinarjev je v skladu s sedanjimi možnostmi in ga bo komunalna uprava

po vsej verjetnosti dosegla. Prihodnje leto namerava bruto produkt še povečati. Povečanje tega je v najtesnejši povezavi s povečanjem obsega dejavnosti posameznih oddelkov, ki jih uprava združuje, tako vodovodnega, cestnega, olupševalnega, kleparskega, pleskarskega, remontnega, kovaškega, dimnikarskega, mizarskega in ostalih, ki bodo tudi v letu 1964 delali v okviru potreb.

Kar se tiče perspektivnosti posameznih oddelkov, se obetajo najboljši dnevi predvsem kovačem. Ustrezen od-

Mladinski list v Metliki

Glasilo »Cas hita«, ki ga je pred dnevi izdala metliška mladina, je poželo odobravanje. Na 12 straneh prinaša sestavke o taborništvu, o razvoju industrije, o športu ter hkrati razpravlja o raznih perečih metliških problemih. Zelo lepo likovno opremo je listu dal Zoran Hočvar. Izdajati ga nameravajo enkrat na mesec in v njem poleg ostalega načrtovati vse, kar je v Metliki pereče in boleče. Naklado 100 izvodov nameravajo povečati na 150. List je šapirografiran. Uredništvo lista, ki ga sestavljajo sami mladi ljudje, dijaki, si želi od Metličanov čimveč prispevkov in nasvetov.

Toni Gašperič

Nova samopostrežna trgovina

Malokatero manjše mesto se lahko ponaša s toliko sodobno urejenimi trgovinami kot Črnomelj. Številnim novourejenim lokalom pa se je pretekli ponedeljek pridružila še samopostrežna poslovalnica prehrabnih artiklov STP »Potrošnik«. Direktor podjetja tovariš Kos nam je povedal tole:

— Pred kratkim smo modernizirali eno naših trgovin.

Ne zato, ker to delajo tudi drugi, temveč zato, ker smo uvideli, da je to za potrošnika ugodnejše. Stranka lahko sproti preišča, kaj bo kupila, in ni treba prodajalca spraševati za cene. Razen tega je tudi postrežba hitrejša. Črnomaljši so se novim trgovinam že privadili in radi kupujejo v njih.

Mesec dni in pol so trajala preureditvena dela. Treba je bilo le nekaj manjših gradbenih storitev, za katere smo razmeroma malo potrošili, oprema in blagajna pa sta veljali malo manj kot 5 milijonov din. V tej trgovini računamo na 5-6 milijonov prometa na mesec. Ze v prvih dneh se je pokazalo, da se nismo uštel, saj je 6 nameščencev, ki delajo v izmenah, kajti poslovalnica posluje nonstop, vsak dan imelo za prek 200.000 din prometa.

V kratkem se bomo na seji DS pogovorili o 42-urnem delavniku. Pri nas ga pravzaprav že imamo. Trgovine so odprte 42 ur na teden, res pa je, da ostajajo uslužbenci na delovnem mestu dalj časa, ker morajo pripravljati material. Če bi uvedli še tretjo izmeno, tako da bi vsak delal le 42 ur, bi bili režijski stroški večji, kar bi se poznalo pri plačah. V tem

primeru bi imeli zaposleni manjše dohodke. To bomo temeljito premislili. Čas bo prinesel svoje!

Naše podjetje je imelo doslej tudi komisijsko prodajo »Planika« čevljev, te dni pa nam je tovarna odpovedala sodelovanje. Zaloge obremenjujejo njihova obratna sredstva, zaradi tega imajo težave z banko. Ta pa ne bi bili potrošniki prikrajšani, bomo skušali navezati stike s kako drugo tovarno. Trudimo se, da bi jim v vsem ustregili!

Spremembe v vodstvu ZMS v Črnomlju

Na nedavni konferenci mladine črnomaljske občine sta bila izvoljena za predsednika občinskega komiteja ZMS ALOJZ STERK, za sekretarja pa STANE MAVRIN. Dosedanji predsednik SLOBODAN DRAKULIČ je odšel na višješolski študij.

Garaže hišnih svetov

Prebivalci stanovanjskih blokov ob tako imenovani »Tovarniški cesti« v Metliki so letos zgradili osem garaž za osebne avtomobile. Sredstva sta zbrala hišna sveta obeh tovarniških blokov. V garaže so skupaj vložili okrog 1 milijon dinarjev, več del pa

Nedavno odprti hotel »Bela krajina« v Metliki je že prve dni sprejel nekaj inozemskih turistov, ki se skozi našo državo vračajo v severne domovine. Hotel je najodobneje urejen, trenutno pa tudi najbolj obiskan lokal v Metliki.

METLIŠKI TEDNIK

so opravili s prostovoljnimi delci. Prihodnje leto bodo olepšali okolico in uredili javno smetišče. V načrtu je še več drugih ureditvenih del, ki jih nameravata organizirati oba hišna sveta v četvorčrni in šestorčrni, kjer stanujejo člani delovnih kolektivov »Bela« in »Novoteksa«.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

Še vedno nepotrebni jezovi...

V preteklem šolskem letu je končalo osnovno šolanje v trebanjski občini 321 učencev, od tega 143 (skoraj polovica!) takih, ki niso prišli do osmega razreda. Ugotovitev je precej zaskrbljujoča, vprašanje nepopolne osnovnošolske izobrazbe pa pride do pravega izraza zlasti takrat, ko se mladi ljudje zaposlujejo. Pomanjkanje osnovne izobrazbe v gospodarstvu in kmetijstvu zaposlenih ljudi je dokaj očitno, ima pa tudi vrsto kvarnih posledic na samem delovnem mestu in pri uveljavljanju mladih v upravnih in samoupravnih organih delovnih organizacij. Spričo teh najbolj vidnih pomanjkljivosti se mladina ne more uveljaviti ako, iarkboki se lahko, to pa ji onemogočajo tudi druge težave, ki so navadno posledica zelo samovoljnega in pristranskega ukrepanja ožjega kroga vodilnih ljudi.

TREBANJSKE NOVICE

Ob teh pereh in žal še nerešenih vprašanjih (ob zadnjem še posebno), ki se kot pajčevina vlečejo skozi vse razprave v zadnjih letih, se je ustavljala tudi minulo nedeljo sklicana občinska konferenca ZMS v Trebnjem. Tako iz referata kot iz razprave (ta je bila izredno bogata in pravilno zastavljena) je bilo čutiti, da se mladina močno zaveda te resnice, o njej razpravlja in nakažejo rešitve. To večkrat ni lahko, ker tu in tam še vedno ovirajo polet mladih, zlasti tam, kjer prevladuje zastarela mezdna miselnost delovnega človeka. Huda stvar je danes po toliko in toliko letih delavskega samoupravljanja govoriti in nekemu očitati mezdnost. Toda to je potrebno, ker prenekatero dejstvo iz tega ali onega delovnega kolektiva trebanjske občine to potrjuje. Ali je n. pr. nagovarjanje, naj mladi, ki v podjetju zasede delovno mesto, čeprav zanj nima dovolj izobrazbe, ne hodi na take in

take izobraževalne tečaje, češ, da bo kljub temu prejel, da isti dohodek, pravilno? O tem pač ni potrebno govoriti! Nasprotno je Na konferenci pa so našli tudi druga vprašanja. Tako se je več diskutantov dotaknilo športnega in kulturno-zabavnega razvedrila mladine. Navedli so več ugotovitev, ki kažejo, da v trebanjski občini ni dovolj pogojev za življenje, kakršnega bi rada mladina. Hkrati so se v razpravi spraševali, ali je res potem potrebno iskati »uteho« v gostilnah? Dejstvo je, da ne bi bilo vzroka za črnoglednost, če bi vsaj to izkoristili, kar mladina že ima.

Če pripišemo na rob konference še misel, ki se je ponudila ob pestri in pripravljeno razpravi: dovolj ugotovitev, dovolj dejstev in dovolj predlogov, ki jih bo nedvomno treba v bodoče upoštevati. Ne zato, ker jih je načela mladina, pač pa zato, ker so problemi res pereči.

Izobraževanje mladine je bilo osrednje težišče razprave. Vprašanje so obdelovali vsestransko in predlagali celo, naj bi se pri komiteju ZMS ustanovila posebna komisija, ki se bo ukvarjala izključno s področjem izobraževanja. Izobraževati pa se hočejo tudi mlada vodstva mladinskih aktivov in bodo v ta namen pripravili več seminarjev, po možnosti pa tudi mladinsko politično šolo.

Mladinsko delo je v več krajih zelo težko, ker ni moči dobiti primernih prostorov za množične sestanke in razne vrste dejavnosti, ki pritegnejo večje število mladine. Tako v Trebnjem, kjer je v podjetjih veliko mladih, nimajo prostorov in so kritizirali razna vodstva, da preozko rešujejo vprašanja mladinskih prostorov.

MIRNA V TEMI

Z javno razsvetljavo na Mirni nekaj ni v redu. Ze dlje časa gorita samo dve žarnici, medtem ko šest drugih razsvetljivih mest čaka na popravilo. Morda bo krajevni odbor sčasoma le priredil tistim, ki pravijo, da Mirna ne bi smela biti nerazsvetljena!

Z zasnežene ceste na travnik

14. decembra je okrog 14. ure voznik osebnega avtomobila Iljaza Halilic na avtomobilski cesti pri Biču prehitel neki tovornjak, takoj nato pa ga je zaneslo na desno stran ceste, najprej na bankino in v bankino na travnik, kjer se je prevrnil. Cesta je bila poledenela. Škoda na osebnem avtomobilu so ocenili na 80.000 din.

Istega dne ob 11.45 je podobno nesrečo doživel voznik osebnega avtomobila LJ 186-67. Albin Benkovič, ki se je vračal iz Metlike po cesti I. reda. Pri Vitju vasi je začelo njegovo vozilo na poledeneli cesti zanašati. Zapeljal je z desne na levo stran ceste, nato na bankino ter je po njej zdrsel šest metrov globoko na njivo, kjer se je prevrnil. Nesreča se je pripetila zato, ker cesta ni bila posuta. Voznik ni bil ranjen, škoda na avtomobilu pa so ocenili na 400.000 dinarjev.

Temelji za zdravstveni dom

V bližini nove osnovne šole v Trebnjem so pred kratkim začeli urejati temelje za nov zdravstveni dom. Investitor je skupščina občine in je gradbena dela poverila SGP »Pionir« iz Novega mesta. Te dni pa so začeli kopati temelje tudi za zdravstveno postajo na Mirni. Objekt bo tu gradilo gradbeno podjetje iz Grosupljeja.

Tri sindikalne podružnice prosvetnih delavcev

Pred kratkim je bil na Mirni občni zbor sindikata prosvetnih delavcev v trebanjski občini. Obravnavali so nagrajevanje prosvetnih in pedagoških delavcev, njihovo stanovanjsko problematiko in podobna vprašanja. V posebnih točki dnevnega reda so razpravljali o reorganizaciji svoje sindikalne podružnice in se odločili za tri nove podružnice prosvetnih delavcev: v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni. Menijo, da bo na ta način lažje izpolnjevati naloge.

Nedavno je Mirna dobila svojo prvo trafiko. Lokalno stoji blizu železniške postaje.

Šentlovrenski HRAST povečuje proizvodnjo

Mizarstvo »Hrast« v Šentlovrencu na Dolenjskem je proizvodni plan za 1963 izpolnilo že prejšnji mesec. Osnutek ustreznega plana za prihodnje leto predvideva porast proizvodnje za okrog 10 odstotkov. Podjetje ga bo doseglo na ta način, da bo izpopolnilo strojni park in povečalo proizvodne prostore. V prihodnjem letu nameravajo uvesti nekaj novih artiklov, medtem ko bodo še nadalje izdelovali za ljubljansko podjetje »Lesnino« in »Medex«.

Pred kratkim je upravni odbor delovnega kolektiva v »Hrastu« obravnaval osnutek statuta svojega podjetja, ki je bil izdelan v jesenskih mesecih. Pred novim letom bo o njem razpravljala tudi delavski svet.

VSAK ČETRTEK:
Dolenjski list v vsako našo družino!

NESREČE

NESREČE NA POLEDENELI CESTI

V Kotu pri Semlju sta se 13. decembra ob 14.40 zaleta osebni avtomobil LJ 273-28 z voznikom Jožetom Fabjanom in motorno vozilo LJ 140-39, ki ga je vozil Andrej Medved. Fabjan je peljal iz Ormošnje proti Semlju, naproti pa je prihajal Medved. Oba sta vozila po sredi ceste. Pri srečanju je Fabjan močno zavrl, kar pa poledenela cesta ni bila posuta, ga je zaneslo v Medvedov avtomobil. Voznika nista ranjena, medtem ko so škodo na vozilih ocenili na okrog 150.000 din.

Na isti cesti sta se istega dne ob 15.15 na ovinku pri Lokah zaleta avtomobil LJ 370-57, ki ga je vozil Valentin Škof, in tovornjak LJ 66-79 z voznikom Miho Skofom. Voznik tovornjaka je na poledeneli cesti zavrl, zato je zadnji del njegovega vozila zaneslo. Vanj je trčil avtomobil, ki je pripeljal iz nasprotni smeri. Škodo na obeh vozilih so ocenili na blizu 200.000 dinarjev.

Prehitro zavijanje po prehitovanju

Podobno kot Iljazi Halilicu se je 15. decembra ob 15.10 na avtomobilski cesti pri Karteljevem pripetilo tudi vozniku osebnega avtomobila Karju Josipu, ki je potoval v Ljubljano. Pri 773. km je prehitel tovornjak s prikolico, nato pa naglo zavrl v desno, kar pa je imelo na zasneženi cesti prave posledice. Vozilo je začelo zanašati, naposled pa se je zaneslo na poboku usaka in se prevrnilo. Škodo so ocenili na blizu 90.000 dinarjev.

Avto zadel kamen

Ob priključku avtomobilske ceste pri Drnovem se je pripetila lažja nesreča vozniku osebnega avtomobila LJ 53-89 Dragu Zajcu, ki je 16. decembra ob 8.30 potoval proti Zagrebu. Zajčev avtomobil je na zasneženi cesti zaneslo v desno, kjer je bil kilometriški kamen. Pri trčenju v kamen voznik ni bil poškodovan, na vozilu pa je za okrog 80.000 din škoda.

Pri Zalokah prevrnen tovornjak

Na avtomobilski cesti pri Zalokah se je 16. decembra ob 8.50 prevrnil tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Jože Mikar. Z blagom naložen tovornjak je Mikar vozil proti Ljubljani. Nenadoma je opazil osebno vozilo, ki mu je prihajalo naproti in ga je zaneslo po zasneženem cestniču. Voznik tovornjaka je naglo zavrl, pri tem pa je prikolica zdrsela s ceste in za njo tudi tovornjak, ki se je nato prevrnil. Voznik ni bil poškodovan. Škoda so ocenili na 60 tisočakov.

Lokomotiva vlekla konja

Na nezavarovanem železniškem prelazu v Gornji Straži pri Novem mestu je 9. decembra ob 10.17 lokomotiva osebne vlake štev. 6624 zadel konja lastnika Marjana Mrvarja. Mrvar je v vprego zapeljal na železniški prehod, ne da bi se prepričal, če ima prosto pot. Vlak, ki je pripeljal iz Novega mesta, je zadel konja in ga vlekel s seboj okrog 50 metrov. Skupne materialne škode je okrog 180.000 din. Pri nesreči je bil laže ranjen tudi voznik Mrvar.

Ni bila šmarnica vsega kriva...

Alojz Gričar, nočni čuvaj pri Novolesu v Straži, je 17. oktobra ob nastopu službe ugotovil, da ni več gumijastega kabla, ki je bil vedno tam. Misli je, da so ga odstranili delavci. Ko pa so naslednjega dne začeli kabl iskati, se je zaveda zapletla.

Anton Majer iz Gor. Straže je kritičnega dne s tovariši v Straži pil, ko pa se je vračal domov, je s krampom odsekal 65 m štirizilnega električnega kabla (vrednega okoli 60.000 din). Ponedeljak ga je znanou, češ da mu je dal skladiščnik od Pionirja in da ga sam ne potrebuje.

Zmenila sta se, da bosta zabarantala za živila in tako je kabl ostal na varnem.

Kupec pa je takoj drugi dan ugotovil, da je kabl rabljen, zato je zasumil, da z njim nekaj ni v redu. Odpeljal ga je na Majerjev dom in izjavil, da ga ne mara.

Pri Novolesu pa so pogrešani kabl na vse pretege iskali. Milčniki so začeli pozivati... Majer je videl, da gre zares, zato je kabl lepo odpeljal nazaj.

Na prvi obravnavi na no-

vomeškem občinskem sodišču pred nekaj tedni se je obtoženec izgovarjal na to, da je pač pil in da v takem primeru zaradi posledice prometne nesreče ne ve, kaj dela. Obravnava je bila zaradi pomanjkanja dokazov preložena, medtem pa je bil obtoženec poslan na pregled k psihiatru. Druga razprava je bila pred nekaj dnevi, na tej pa je specialist, ki je Majerja pregledal, izjavil, da je imenovan povsem pristevna oseba. Obtoženec je bil že kaznovan, tokrat pa bo moral zaradi kraje sedeti 4 mesece.

Na račun dobrega glasu

Ladislav Zakošek, zidar iz Vremske gorice, se je pred leti priženil k Vidovidevcim, ki uživajo med ljudmi v domači vasi in tudi drugod ugled in zaupanje. Zaposlitev je opustil, denarja pa mu je venomer manjkalo, ker je rad pil, kadil ter se dobro imel.

Lepega dne je šel k znanici svoje družine v Videm-Krško in se z njo dogovoril, da ji bo pripeljal lepa drva, za katera je trdil, da so že posekana. Škodova mu je dala denar vnaprej, kasneje pa še 9.000 din, ker je Zakošek prosil, češ da mora za ženo nekaj kupiti. Škodova je za drva večkrat vprašala in vsakokrat ji je tvežil, da jih bo pripeljal. Nekeč je prišel celo povedat, naj pripravi prostor, da bodo drva z vozniš ob 15. uri pri nji. Škodova je pripravila za voznike kosilo, pa ni bilo ne njih ne drv.

V nekaj dneh je vse zapravil

Letos junija se je pojavil v Zužemberku Alojz Videčnik iz Zreč, ki je iskal zaposlitve. Pri zadruzi so ga vzeli na delo. Po dveh mesecih so zahtevali delavsko knjižico ali vsaj potrebne dokumente, teh pa Videčnik ni imel in je moral delo zapustiti. Medtem se je seznanil z družino Mežnaršič iz Vel. Lipovca, zato se je kot brezposelnik zatekel k njej. Pomagal je pri delu, obenem pa iskal nove zaposlitve v Novem mestu, Soteski in Straži.

Pri Mežnaršičevih je bil čisto domač in je vedel, kje imajo kaj spravljenege. Nekeč je domača hči brskala po omari in je videl, da imajo v usnjeni torbici de-

nar od prodane krave in jajc.

Kmalu zatem se je spomnil, da mora vendarle v Slov. Konjice po dokumente. Domača hči ga je spremlila do gozda, potem je šel — naravnost v Maribor k sestri. Nekaj dni je z ukradenim denarjem imenitno živel, kupil obleko, čevlje, perilo, celo usnjeno aktovko. Ko pa je denarja zmanjkalo, se je s praznim žepom vrnil v Zužemberk. Tam pa so ga milčniki že čakali.

Občinsko sodišče v Novem mestu je pretekli teden obravnavalo ta primer in obsodilo Videčnika zaradi kraje 51.000 din na 4 mesece zapora.

Kmalu zatem je poiskal novo žrtev v gostilni na Raki.

Umetna gnojila bi lahko spotoma kupil, slučajno pa ni manjka 7.000 din. — Anica Bon mu jih je dala.

Vsi, ki so mu denar posodili, so bili prepričani, da imajo opravka s poštenjakom, saj so njegovo ženo Slavko in njeno družino poznali in vedeli, da je poštena.

Navedene štiri goljufije je pretekli teden obravnavalo okrogno sodišče v Novem mestu. Na razpravi se je obtoženec sklačeval na bolezen in trdil, da bi prav gotovo denar vrnil, če ne bi bolehal za TBC.

Senat pod predsedstvom sodnika Antona Beleta je Ladislava Zakošku prisodil 6 mesecev zopora, upošteva, da to ni bila njegova prva kazen.

Tovornjak podri črpalko na Čatežu

Madžarska državljana Bela Tamasi in Jozef Toth sta se 7. decembra okrog 6. ure zjutraj ustavila s tovornjakom pri benolski črpalki na Čatežu. Nato sta v avtomobilu zaspala, vendar ne za dolgo. Tedaj je namreč zračna zavora popustila in tovornjak je zavozil po nagnjenem stranskem cestniču ter podri črpalko za mešanico. — Škoda na črpalki je ocenjena na 700.000 dinarjev.

Nesrečo je povzročila neprevidnost. Če bi voznik in sopotnik podprla kolesa, bi avtomobil ostal na mestu.

Vinjena na mopedu

Franc Zagorc in Jože Pangeršič iz Krške vasi, zaposlena na gradbišču v Čateških Toplicah, sta se 11. decembra zjutraj z mopedom odpejala na delo. Vozil je Franc Zagorc. — Spotoma sta se ustavila v gostilni in že nekoliko vinjena prispela na delo. Delovodja ju je poslal domov, nakar sta nadaljevala poplavanje.

Okoli 11. ure sta se odpravila proti domu in se na poti od gostilne Budič proti Krški vasi večkrat prevrnila v občestni jurek. Ogrožala sta varnost na cesti in ko jima je miličnik hotel preprečiti nadaljnjo vožnjo, sta se upirala. Odpeljali so ju na postajo LM v Brežicah in ju zadržali do iztečitve. Zagorc pa so odvzeli potrdilo o poznavanju prometnih predpisov.

Do plana še 5 milijonov

Mizarska delavnica v Trebnjem hiti dokončevati proizvodne naloge za leto 1963. Do plana manjka še 5 milijonov. To bodo nadoknadili v tem mesecu in tako ustvarili okrog 2 milijona več prometa kot povprečno v prejšnjih mesecih. Prihodnje leto bodo plan povečali za okrog 14 odstotkov.

Bife za upravo občinske skupščine

Sindikati občinskih uslužbencev v Trebnjem je v novembru odprl v upravnih prostorih občinske skupščine bife, kjer dobivajo po nižjih cenah malico člani sindikalne podružnice.

V vsako hišo
DOLENJSKI LISTI

Vojaki svojemu ljudstvu

Vojaške enote so pripravile obširne programe za obisk okoliških naselij, za ogled tovarn, za počitnice stikov z delovnimi kolektivi in njihovimi organi samoupravljanja, za spoznavanje gospodarstva na področju, kjer enote živijo, in podobno. Prav gotovo ne bi mogli naštetih vseh prireditev, ki se bodo na našem področju zvrstile v okviru proslavljanja dneva JLA. Naj nam bo torej dovoljeno, da spomnimo samo na tiste, ki jih pripravljajo novomeški garnizon:

16., 17., 18. in 19. decembra si bo približno 2500 šolskih otrok in dijakov iz novomeških in šmihelskih šol ogledalo brezplačne kino predstave, na katere so jih povabili vojaki v kino Doma JLA. Otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole bodo predvajali film »Ne obra-

čaj se, sinko!«, šolarjem iz 6. do 8. razreda osnovne šole ter dijakom gimnazije in učiteljska odloženke iz filmov »Smrt fašizmu - Svoboda narodu«, »Zastava slave« in »Sutjeska«, dijakom ekonomske srednje šole pa film »Stopnice hrabrosti«.

Vojaki iz novomeškega garnizona so že obiskali kolektive Novoteksa, Laboda, Novolesa, IMV, Krke, SGP Pionir, Industrije obute in Iskre v Novem mestu, ogledali so si Dolenjski muzej in obiskali nekatere druge prosvetne ustanove. V načrtu je, da se bodo delegacije vojakov udeležile sej nekaterih DS in zaprosile za razgovor pri občinskih skupščinah. Kulturne in zabavne skupine vojakov so obiskale Mirno peč, Dol. Toplice, Gabrje, Stražo, Smarjeto, Žužemberk in še nekatere druge kraje ter odnodne prebivalce razveselile s svojimi programi. 20. decembra ob 19. uri bodo vojaki obiskali kandijski otroški vrtec ter malčke iznenadili s pestrim programom. 21. decembra bo komandant novomeškega garnizona sprejel pionirje, ki so napisali najboljše nagloge o JLA, in jim razdelili priznanja ter jih pogostil. 21. decembra ob 19. uri pa prireja garnizon v dvorani kina »Krkak« za starešine JLA in prebival-

ce brezplačno uprizoritev veseligr »Vuk Bubalo«, ki jo je napisal Branko Čopić. Uprizoritev bo v izvedbi Istrskega narodnega gledališča iz Pule. Po svečani predstavi v kinu »Krkak« pa pripravijo starešine garnizona tovariški večer v Domu JLA.

Vsem vojakom in starešinam garnizonov JLA na našem področju naše iskrene čestitke za njihov praznik, ki je hkrati tudi naš praznik!

POPRAVEK

V zadnji številki Dolenjskega lista smo v drugem odstavku vesti »Podaljšan mandat krajevnim odborom« pomotoma objavili, da se razrešijo dolžnosti člani krajevnih odborov, ki so bili odborniki prejšnjega ljudskega odbora.

Sprejet je bil sklep, da se tudi članom krajevnih odborov, ki so bili odborniki prejšnjega ljudskega odbora, podaljša mandatna doba, sedanji odborniki občinske skupščine pa se vključijo v delo krajevnih odborov na območju svojih volilnih enot.

UREDNIŠTVO

OPOZORILO O ČIŠČENJU SNEGA

V smislu 3. člena odloka o izenačenju predpisov za okraj Ljubljana (Glasnik, uradni vestnik okraja Ljubljana, številka 23-103/63) se vedno velja na območju občine Novo mesto odlok o javnem redu in miru okraja Novo mesto (Uradni list LRS, št. 9-25/61).

V 6. členu tega odloka je izrecno predpisano, da morajo lastniki, upravitelji in najemniki nepremičnine ob javnih poteh ali druge odgovorne osebe skrbeti tudi za to, da so hodniki pred stavbami očiščeni. Zaradi tega so vsi navedeni dolžni sprosti počistiti in odstraniti s hodnikov zapadli sneg.

Kdor ne bo upošteval tega določila navedenega odloka, bo uveden zoper njega upravno-kazenski postopek.

Oddelček za gospodarstvo skupščine občine Novo mesto

Na Dvoru manjka mizarjev

V splošnem mizarstvu na Dvoru znatno občutijo pomanjkanje delovne sile. Trenutno manjka 5 kvalificiranih mizarjev in trije nekvalificirani delavci. V prihodnjem letu bodo izdelovali okrog 98 odstotkov svojih proizvodov za ljubljansko podjetje »Lesnino«. Proizvodnje novih izdelkov ne bodo uveljavili, ampak bodo v glavnem izdelovali še naprej opremo za dnevne sobe, razne vrste vitrin in knjižnih omar in drugo, s čimer so se že uveljavili na trgu.

Prvi letošnji sneg v Novem mestu: takole je bilo v petek, 13. decembra; v ponedeljek pa smo imeli že skoraj slovenski rekord, saj nam ga je nasulo že 30 cm

Ponovno: SOS hlodovina!

Nismo še pozabili težav v lesnopredelovalni industriji, katerim smo bili priče v minuli zimi. Gozdna proizvodnja je v mesecih pred snegom zaostala z dobavo hlodovine listavcev, pozneje pa je zapadel sneg in močno zavrl spravilo hlodovine iz gozdov. Domala vsi lesnopredelovalni obrati so bodisi stali, bodisi klicali na pomoč, ker ni bilo hlodovine. Zeleni smo, da se žalostna praksa iz lanskega leta in minule zime ne bi ponovila.

Kljub temu je videti, da bo letos še slabše... Novoles je imel lani 1. novembra na svojih obratih skupaj 6092 kubičnih metrov hlodovine. 1. novembra letos je imel na zalogi le 2229 kubičnih metrov hlodovine, torej kar 4 tisoč kubičnih manj kot lani... V novembru je domača gozdna proizvodnja sicer dobavila 2 tisoč kub. metrov hlodovine listavcev, toda v Novolesu je tekla proizvodnja in 1. decembra so je imeli na zalogi le še 2000 kubičnih metrov. Prva bukova hlodovina iz domačih gozdov je pričela prihajati v lesnopredelovalne obrate šele v začetku novembra. Iz področja SRH pa je Novoles dobil v avgustu, septembru in oktobru približno 3500 kubičnih metrov bukove hlodovine, ki je »rešila situacijo«, kot pravijo. Le kako, da so lahko v sosednji republikki kar tri mesece prej kot pri nas začeli s posekom in dobavo bukove hlodovine? Kje so vzroki, da se stare napake v oskrbi lesnopredelovalne industrije pri nas ponavljajo iz leta v leto in povzročajo ogromno škodo?

Toliko v premislek, preden bomo pričeli s ponovnim vpitjem SOS! ki bo, kot vedno, prepozno!

OBVESTILO

LEKARNA NOVO MESTO

obvešča

zdravstvene zavode in prebivalstvo, da bo imela letni popis blaga po naslednjem razporedu:

- LEKARNA NOVO MESTO: 27. decembra 1963 od 13. ure dalje ter 28. in 29. decembra 1963 ves dan.
- LEKARNISKA POSTAJA SENTJERNEJ: 30. decembra 1963 ves dan.
- LEKARNISKI DEPO ŽUŽEMBERK: 30. decembra 1963 ves dan.

V tem času bomo izdajali zdravila samo na nujne recepte.

Kdor je le površno spremljal življenje in razne dogodke v Žužemberku, bo moral priznati, da je ta kraj, ki ga je vojna hudo prizadela, v zadnjem času precej spremenil svojo zunanjo podobo. Samo letošnjih uspehov je toliko, da jih ne gre prezreti, s njim pa Žužemberk kot središče Suhe krajine počasi izgublja vzdevek pasivnega predela.

Na nekdanjih ruševinah Pehanijeve hiše je danes moderen trgovski lokal, ki ga je uredila »Dolenjka« iz Novoga

Iz Žužemberka

mesta. V zgornjih prostorih te stavbe pa je dvoje družinskih stanovanj. Gradbena dela je opravilo domače podjetje »Remonta«. To podjetje ureja te dni nekdanjo trgovsko hišo Milana Vehovca. V njej bodo štiri stanovanja. Adaptacija bo veljala okrog 18 milijonov dinarjev. Obrat »Iskre«, ki namerava povečati proizvodne prostore, pa urejuje bivše skladišče KZ. Prav tako urejuje »Remonta« lokal za prodajo tobaka in tobaknih izdelkov ter samsko stanovanje za zdravstveni dom.

Obnova Žužemberka, poverjena predvsem domačemu gradbenemu podjetju »Remonta«, se torej nadaljuje.

DEDEK MRZ BO OBISKAL DTKROKE V TOPLICAH

Društvo prijateljev mladine je na svoji zadnji seji sklenilo tudi letos organizirati prihod dedka Mrza in obdaritev otrok. V dvorani prosvetnega doma bodo otroci 23. decembra pričakali dedka Mrza, ki bo prišel tja v spremstvu palčkov in snežink.

Koristna novost: kiosk MK v Novem mestu

Mladinska knjiga bo te dni pri avtobusni postaji, nasproti hotela Metropol, odprla kiosk, v katerem bodo prodajali žepne knjige, slikanice, časopise, vrsto izdelkov, ki so sicer naprodaj v papirnicah, pošne vrednotnice in galanterijsko blago. Pozneje bodo v kiosku prodajali tudi tobakne izdelke in takšne vrednote. Zelo lep in za oko prijeten kiosk bo odprt vsak dan od 6. do 19. ure ter ob nedeljah dopoldne. Delovni čas bodo prilagodili potrebam in bo poleti odprt najbrž tudi ob nedeljah ves dan. Veseli smo pobude MK, ki je izpolnila veliko vrzel na avtobusni postaji, kjer je vedno dovolj potnikov. Ljudem bodo odslej na voljo časniki in razne drobnarije, ki so potrebne na poti, pa tudi delavci, ki odhajajo na delo že pred 6. uro zjutraj, bodo končno le lahko kupovali časopise.

Učiteljskišniki v Ljubljani

V petek so dijaki II. letnika obiskali prirodoslovni inštitut v Ljubljani. Ogledali so si bogat akvarij domačih živali in nekaj primerkov iz tujine. Zelo jih je veselil mali afriški krokodil, ki so ga takoj krstili z imenom Jure. Ogledali so si tudi razstavo »Vraževerje na Slovenskem« in prirodoslovni muzej. Poseben vtis je napravilo manjše velikansko okostje namuta. — S

Novomeška kronika

■ V nedeljo in ponedeljek je snežilo ves dan in tudi ponoči, tako da imamo že debelo snežno odejo. Ceste so pluzili, pločniki pa so bili v teh dneh skoraj neprehodni za vze, ki se nimajo najmoderneje obute — Skornjave do kolena. Čeprav lastniki hiš vedo, da so dolžni sneg očistiti izpred svoje stavbe, so bili le redki tisti, ki so to storili. Skupna delavcev komunalnega podjetja je očistila pločnike na mostu, kjer mesto pa smo morali hoditi kar po glavni cesti.

■ Že večkrat se je zgodilo, da so tisti, ki imajo na skrbi vodnjak poleg rotovža, posebili na svojo dolžnost. Že zdavnaj bi mu morali natakati leseno kapo, pa je reveža že spet pokril sneg.

■ Letos smo v mestu prvič opazili lampjončke in barvaste spletnice trakove, ki jih nudijo pri »Okrasus. Marsikomu, ki bo silvastoval doma v krogu svojcev in prijateljev, bodo uvoženi okrasni zelo dobrodošli, saj bodo uspešno nadomestili vzduške, ki so ga delni gostje v lokalih.

Dom pri Gospodični bo do spomladi zaprt

Planinsko društvo Novo mesto sporoča, da je 1. decembra zaprl svoj planinski dom »Vinka Paderišča« pri Gospodični na Gorjancih. Če bi večje skupine planincev želele preživeti novoletne praznike oziroma kdaj kasneje več dni na Gorjancih, naj to sporočijo gospodarju kuče Antonu Kranjcu, uslužbencu občinskega sodišča v Novem mestu.

Dom »Vinka Paderišča« bo predvidoma zaprt do spomladi. Kadar bo turistom spet na voljo, bomo objavili v časopisu.

■ Živilom je na ponedeljkovem živilskem trgu poskočila cena. Najprošaj je bilo malo blaga, še to pa je bilo dražje kot pred nekaj dnevi baje zaradi mraza. Kročnik radiča in motovlica je veljal 60 din, kilogram jabolk 120 din, kročnik kisle repe ali zelja 60 din, glavica solate 30 din, zeljnate glave pa so veljale 50 do 100 din. Jajca so ženske cente spet po 50 din, pa so morale popustiti vsaj za dva din, če so hotele dobiti kupca.

■ Gibanje prebivalstva: rodilo so: Jelena Landolac z Brega 15 — Lidija, Marija Slak iz Ljubljanske este — Sonja, Danica Dolinar iz Foersterjeve 11 — Matejo. — Poročili so se: Hans Hambroš, uslužbenec iz Kettejevega drevoreda 35, in Erika Filač, zobni tehnik iz Ljubljane; Hans Lamberger, kmetijski tehnik iz Ljubljane, in Božica Jordan, uslužbenka s Ceste komandanta Staneta 27; Alojz Matjašič, strojni ključavničar iz Ulice Majde Silc 7, in Veruša Trobec, uslužbenka iz Seidlove 2. — Smrti ta teden ni bilo. — Ponesrečili se je Alojz Macedoni, delavec iz Kostišlove 24, ki ga je podrl avtomobil in mu poškodoval levo nogo.

PROSLAVA DNEVA JLA

Krajevna organizacija SZDL v Kandiji vabi občane Novoga mesta na slavnostno akademijo, ki bo jutri, v petek, 20. decembra, ob 19. uri v prostoru družbenih organizacij v Kandiji. Prireditev pripravljajo pripadniki JLA.

VABLJENI! KO SZDL Kandija

Z dedkom Mrzom po nakupih

Ljubi dedek Mrz!

Vse leto sem se pridno učil, tudi doma so bili z menoj zadovoljni, zato Te prosim, da mi prineseš nekaj sladkarij, lepo jelko, podložene zimske čevlje, če boš zmogel, pa še bundo, da se bom lahko smučal.

Pišem tudi za sestrico Mojco, ki še ne hodi v šolo, pa tudi za mamo in ata, da prihranim papir, ker nas v šoli tako učijo. Mojca bi rada imela pajaca za sneg in kakšno igračo, mama pa lakaste salonarje, da bo lahko šla na novoletni ples, in stekleničko take vode, ki diši. Ata ni izbirčen in bo zadovoljen z vsem, kar boš prinesel. Vesel pa bi bil zimske suknje, ker je stara že oguljena, in pravi, da ga je že sram hoditi v njej v službo.

Jaz obljubljam, da bom v novem letu še bolj priden, ostali pa se tudi nameravajo poboljšati. Pozdravlja Te tvoj

Janezek z Glavnega trga

Zadnje je s številnih oken pobral dedek Mrz precej takih pisem. V mestu je več sto otrok, vsak ima najmanj dve želji, zato se je dedek takoj odpravil po trgovinah gledat, kaj imajo. Ima namreč slabe izkušnje iz prejšnjih let, ko je z nakupom odšel do zadnjih dni pred novim letom, takrat pa je po trgovinah že vsega zmanjkalo. Tako se je razjezilo, da so se mu kar brki postavili pokonci. Letos nas je povabil zraven, da bi zapisali, če bo spet tako.

Čokolada s popustom
Janezkovo pismo sva ime-

la s seboj in sva nakupovala po vrsti, tako, kot je on našteval svoje želje. Za sladkarije sva vprašala v ŠPECERLIJI na Glavnem trgu. Poslovodkinja Štefka Zunič nama je takole odgovorila:

— Bonbonov, čokolade in peciva imamo dovolj, tako da jih prav gotovo ne bo zmanjkalo. Imeli smo tudi čokolado s popustom, pa smo jo zaradi ugodne cene hitro razprodali. Polkilogramska tablica čokolade je veljala 450 din, sicer pa je treba zanjo odšteti tisočaka. Morda dobimo pred novim letom še eno tako pošiljko...

Pa počakajva sva sklenila in se odpravila iskat okras-kov za jelko.

Uvoženih in domačih okraskov je dovolj

Najprej sva pogledala v prodajalno Mladinske knjige, kjer imajo navadno največ takih reči. Cele skladvonice zvončkov, svetlečih krogel in drugih okraskov sva videla na policah. Pa tudi rakete in svečke — vse, kar spada na jelko!

Prodajalke so nama ponujale tudi mladinske knjige, ki jih imajo precej na zalogi. Marsikatera velja le 200

dinarjev, ker jih prodajajo s popustom.

— Kar 100 knjig rezervirajte! — je naročil dedek Mrz. — Janezek sicer knjige ni želel, vem pa, da bi jih radi imeli številni šolarji iz višjih razredov.

Zimskih čevljev št. 38 nisva dobila

Z iskanjem Janezkovih čevljev sva imela obilo dela. Vprašala sva zanje pri »Astris«, v prodajalni »Borov« in v poslovalnici »Pekov«, pa kaj pravišnega nisva našli. Poslovodja v prodajalni »Astris« nama je zadevo pojasnil:

— Imamo zelo majhno izbiro otroških podloženih čevljev. Na tržišču jih je težko dobiti. Tudi ženskih škorenjčkov in moške obute za zimo nam manjka. Večkrat sem že prošil tovarno za nove pošiljke, pa so odgovorili, da je ne bom dobil, ker večino izdelanih čevljev izvažajo. Poizkušam jih nabaviti pri kooperantih. Oglasita se prihodnji teden! Upam, da bom eno pošiljko pred novim letom vendarle dobil.

— Bo pri vas kaj novoletnega popusta?
— O tem še nič ne vem!

ODLIČNO, MLADI KRŠKI PROMETNIKI!

Na javni mladinski prireditvi »Spoznavajmo varnost prometa«, ki je bila 14. decembra zvečer v sevniški kino dvorani, so se med osmimi nastopajočimi ekipami odlično izkazali mladi tekmovalci iz Vidma-Krškega, ki so zasedli drugo mesto za ekipo Kranja. Ta uspeh jim je prinesel za nagrado električni gramofon z nekaj ploščami.

Organizatorju prireditve Avto-moto društvu Sevnica je uspelo privabiti toliko občinstva v dvorano, ki so jo v ta namen posebej aranžirali, da je bila že ob začetku oddaje popolnoma zasedena. Za to se niti ni bilo treba kdo ve kako truditi, ker je dejavnost AMD v tem kraju zelo razširjena, podobne oddaje, največkrat združene s kulturno-zabavnim programom, pa so še posebej mikavne. In če upoštevamo še to, da kvalitetne prireditve v Sevnici niso pogostne, se ne gre čuditi tako množičnemu obisku. Nemalo obiskovalcev je prišlo v Sevnico tudi zato, da bi videli in slišali, kako se bo pred svojo publiko odrezala sevniška tekmovalna trojka.

Prireditve se je pričela z majhno svečanostjo, na kateri je predsednik občinskega odbora Socialistične zveze v Sevnici Dušan Brelih izročil predstavniku AMD Sevnica društveni prapor ter zaželel društvu in njegovim članom še obilo uspehov. Po tem javnem priznanju domačemu društvu pa sta že stopila na oder pred mikrofon napovedovalca in razložila način in potek tekmovanja. Takole sta povedala:

»Vsaka izmed osmih ekip izvede po pet vprašanj, štiri prometna in eno zgodovinsko, ker je prireditve posvečena 20-letnici II. zasedanja AVNOJ. Na vprašanja iz prometa odgovarjata ena ekipa iz desne, druga pa iz leve kabine na odru. Vprašanjem so priložni tudi ustrezni odgovori, ki so označeni z A, B in C. Če se ekipa odloči, da je n. pr. pravi odgovor pod C, pritisne na električni gumb, ki je v kabini. Isto stori, če meni, da je pravi eden izmed ostalih dveh odgovorov, vendar mora v tem primeru pritisniti na enega izmed ostalih dveh gumbov. Na zgornjem robu kabine se ob pritisku na gumb osvetli črta, ki občinstvu in strokovni komisiji pove, za kateri odgovor se je odločila ekipa. Odgovore oceni strokovna komisija. Če meni, da je

odgovor pravičen, vžge zeleno lučko, za nepravilne odgovore pa se vžge rdeča lučka ob navpičnem srednjem robu kabine. Za vsak pravičen odgovor iz prometa dobi ekipa 5 točk, medtem pa se zgodovinska vprašanja ocenjujejo od 1 do 5. Za vse pravilne odgovore je torej možno nabrati največ 25 točk. Ekipe so razdeljene v štiri skupine, po dve ekipi v eni, zmagovalec ene skupine pa potem tekmuje z zmagovalcem druge. To traja vse dotlej, dokler ne dobimo končnega zmagovalca.

KRANJ : SEVNICA 25:24

Na oder sta prvi stopili ekipi mladih »prometnikov« iz Kranja in Sevnice. Občinstvo ju je podtrajilo z daljšim aplavzom. Na levi in desni kabini, kjer sta ekipi odgovarjali na prometna vprašanja, so se po polminutnem roku začele vžigati zelene lučke. Na vsa vprašanja pravilni odgovori! Dvojbo neodločen 20:20. »Morda se bo odločilo pri zgodovini,« so na tihem upali Sevnščani in spodbujali svoje tekmovalce. Mlada učenka iz Kranja je odgovorila, kot bi izstrelila iz topa. Vsi so pogledali na številčnico: odlično — 5! Sevnščanom se je malce zataknilo. Red iz zgodovine: 4. Naprej grede torej Kranjčani.

V drugi skupini sta se pomerili Videm-Krško in Ljubljana. Krščanom je štiri pravilne odgovore štirikrat posvetila zelena lučka Ljubljancem je enkrat posvetila rdeča. Končni izid: 23:19 za Krčane.

»Boj« med ekipama treje skupine ni bil enakopraven, saj so mladi tekmovalci iz Ajdovščine zbrali 25 točk, Brežičani pa le 8. Kar trikrat je rdeča lučka povedala, da so odgovorili napačno.

Tudi tekmovalcem iz Kočevja v tekmovanju s Celjanoma (v ekipi sta bila samo dva pionirja) ni šlo. Celjani so zbrali 25 točk, Kočevju pa je ponagajalo eno vprašanje iz prometa, pa tudi odgovor iz zgodovine je bil slabši.

Po krajšem kulturnem sporedu, v katerem so nastopili mladi sevniški pevci, sta tekmovala zmagovalna para: Kranj in Celje ter Ajdovščina in Krško. Kranjčani so se s svojo neprekosljivo poznavalko zgodovine enako odrezali kot v prvem delu tekmovanja in pustili za seboj Celjane za 2 točki. — V drugi tekmi proti Ajdovščini pa so se močno popravili Krščani in so plasirali v finale. Ajdovščina je tokrat zelo popustila.

Kranju kolo, mladim Krščanom gramofon

Pred odličnim tekmovanjem za prvo mesto med Kranjem in Krškimi so prireditelji zavrteli krajši barvni slovenski dokumentarni film o dejavnosti AMD in lanske letni prireditvi v Sevnici. Film so vrteli z namenom, da bi preizkusili spomin občinstva. Potrebno je bilo uganiti, kaj film prikazuje in kdaj je bila posneta prireditve. Odgovori (bilo jih je več kot dva ducata) so dokazali, da Sevnščani nimajo dobrega spomina. Seveda je bila to bolj prijetna šala, ob kateri so se nasmejnili marsikateri usta v dvorani.

In spet sta bili na odru dve ekipi: Kranj in Krško, »kdo bo bolj šif?« so začeli ugibati poslušalci. Prvi izid je bil 24:24. Na dodatno vprašanje iz zgodovine sta bili obe trojki odlično ocenjeni. Ponovno neodločeno. Še novo vprašanje! Tokrat so Krščani odgovorili slabše, medtem ko tekmovalka iz kranjske ekipe še ni do konca izčrpala svojega obširnega odgovora, pa jo je že zastavila odlična petica na številčnici.

Koliko nepopisnega veselja je bilo šele ob podelitvi nagrad! Kolo so odpeljali zares neprekosljivi mladi prometniki iz Kranja, električni gramofon kot drugo nagrado pa so prejeli Krščani. Tretje mesto je pripadlo Celjanom, četrto Ajdovščini.

Tekmovanje je dokazalo, da se na šolah v Sloveniji, kjer je nad 1400 prometnih krožkov, vzgaja mladina v smislu sodobnega razvoja prometa in prometnih sredstev. To je ponoven dokaz, da ji lahko popolnoma zaupamo, saj obvlada promet celo bolj kot marsikateri izkušen voznik ali prometnik. Še najbolj je razveseljiva množičnost mladine pri raznih varnostnih akcijah v prometu. S takim znanjem, kot so ga pionirji, člani prometnih krožkov, pokazali na sobotni prireditvi v Sevnici, pa se lahko ponašajo le v tistih krajih naše domovine, kjer so znali pravilno usmeriti mladega človeka tudi v smislu sodobnega prometa.

IVAN ZORAN

SREČANJE MLADIH PROIZVAJALCEV AVTOMOBILOV

V preteklem letu so mladinske organizacije TAM Maribor, IMV Novo mesto ter TOMOS Koper or-

ganizirale srečanja mladine avtomobilske industrije v Sloveniji. Ta srečanja so znana še posebej po glasbeno zabavnih prireditvah, ki so nosile skupen naslov »Aplavz za trie«. Prireditve so opravile svoj namen, zato so se srečanja tudi letos nadaljevala.

7. in 8. decembra je TK ZM iz Tomosa priredil v koprskem gledališču zabavno glasbeno oddajo pod naslovom »Pesem za volanome«, na kateri so nastopile mladinske ekipe iz omenjenih podjetij ter Avtomontaze iz Ljubljane. Kot gostje pa so sodelovali tudi pevec Marjana Deržaj, Elda Vliet, Rafko Irgolič in Ljubljanski jazz ansambel.

»Pesem za volanome« je tudi tokrat uspešno in je dosegla svoj namen. Istočasno so imeli mladinci avtomobilske industrije iz skoraj vseh tistih podjetij v Jugoslaviji posvetovanje o svojih problemih. Ogedali so si tudi tovarno TOMOS in bližnjo okolico Kopra. O koristnosti takih srečanj ni dvoma, zato bi bilo prav, da bi se tudi v prihodnje nadaljevala. PS

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

Skakalnica na Mirni je že dograjena

Te dni dokončujejo na Mirni dela na 40-metrski smučarski skakalnici, ki jo od jesenskih mesecev gradijo po načrtih pokojnega slovenskega strokovnjaka inž. Stanka Bloudka. Zgradili bodo še sodniški stolp, ki bo visok 8 metrov, nato pa bo skakalnica že uporabna za skoke. Prva tekmovanja bodo še to zimo. Med drugim bo TVD Partizan, na pobudo katerega so ta objekt gradili, v januarju organiziral tekmovanje v skokih za pokal predsednika občine, poleg tega bodo še druga tekmovanja v veslalomu in na letos urejenih smučiških in Debencu tekmovanja v smukih in sankanju, katerih se bodo udeležili tudi pionirji. Pred

domom TVD Partizan na Mirni bodo uredili drsališče, ki bo tudi pripravljeno za zimskošportni leden Mirenske doline.

Akcijo za zgraditev zimskošportnega centra na Mirni so moralno in materialno podprle tamkajšnje delovne organizacije, kakor tudi predstavniki občinske skupščine. Med drugimi se je za skakalnico posebno zanimal in pomagal pri izvajanju načrtov podpredsednik občine Janez Mihevc. Navdušeni občinarji iz domačega kraja in okolice še nesirjno pričakujejo dan, ko bo nova skakalnica odprta in bodo na njej preizkusili svoje znanje in pogum.

Šah je priljubljena igra v vseh garnizijah JLA. Ob šahovnicah prežive borci in starešine mnogo prijetnih uric in nešteto ostrih, zagriženih bitk dobojujejo na črno-belih poljih

ŠŠD v Mariboru

V soboto in nedeljo so gostovali v Mariboru pri II. gimnaziji športniki novomeške gimnazije. Pomerili so se v šestih panogah. Novomeščani so zmagali v ženski odbojarski tekmi in v namiznem tenisu, v ostalih štirih disciplinah pa so bili uspešnejši domačini.

Tekmovanje se je začelo z žensko odbojko. Setinova, Čučkova, Zupetova, Jakšetova, Beletova, Ur-

basova in Kotnikova so prvi set sicer izgubile, v nadaljevanju pa so zadržale zelo dobro in na koncu zanesljivo zmagale z 2:1.

Knoli, Vozlič, Blažič, Jereb, Berger in Spilhal so v moški odbojki izgubili tekmo po izredno dramatični borbi. V prvem setu so bili gostje boljši, nato pa se je razvila enakovredna igra. Domačini so imeli v odločilnih trenutkih več sreče in so zmagali z 2:1.

Z zanimanjem smo pričakovali tudi šahovski dvojbo, ker so Novomeščani pred kratkim v tekmi z isto ekipo napravili zmagovito pravi podvig. Mnogo močnejša mariborska skupina pa tokrat ni dopustila presenečenja. Najprej je Sporar izgubil proti M. Susterju, nato še Erpič proti Seriaurovi, Stokanovič pa je remiziral s Kumnovcem. Ko sta izgubila še Uhan z Detičkom in Berger z Božičem, je bil rezultat 0,5:4,5 in vse je kazalo na katastrofo. Picek je zabeležil prvo zmago, ko je premagal Jančiča, nato je izgubil Skube z Marušičem, na prvih dveh deskah pa sta Mrvar in Garvoda remizirala s Klemenčičem in A. Sosterjem. V zadnji partiji je Spilhal po prekinitvi premagal Drašlerja in postavil končni rezultat 3,5:6,5.

Neizkušene košarkarice so podjele Mariborčankam s 30:5. Turkova, Setinova, Jakšetova, Pezljova, Dobovškova, Glonarjevi, Somrakova, Markičeva in Bohtetova so v drugem polčasu popustile in Mariborčanke so jim napolnile koš ter zabeležile tretjo zmago.

Moška ekipa košarke je pokazala duhovito in lepo igro, na koncu pa je izgubila z 58:81 (28:38). Domačini so bili višji in so z boljimi skoki pobrali žoge pod obzema, zato so pa Novomeščani igrali hitreje in lepše. V drugem polčasu je pri rezultatu 63:53 Spilhal zapustil igro. Naši so močno popustili in izgubili s precej visoko razliko.

V namiznem tenisu sta Berger in Picek premagala Božiča in Ferlička posamezno in v paru ter zmagala s 3:0.

Povratno srečanje bo spomladi v Nove... mestu. —al

Pozdrav iz Bjelovara

Ob dnevu JLA čestitajo naši fantje, ki so pri voljkah v Bjelovaru: Pavle Okleščen, Jože Vahčić in Jože Grabnar. Ob tej priložnosti lepo pozdravljamo prijatelje in domače.

Otroške bunde imajo pri Varteksu

V prodajalni podjetja »Krojača« sva sicer videla nekaj otroških vetrnih jopičev, za nakup pa se nisva tako odločila. Zavila sva še k Varteksu. Poslovodja Resnik

nama je razkazal vse bundice. Imajo jih res veliko, v raznih barvah in v vseh velikostih. Izbrala sva rdečo z belimi krznenim ovratnikom.

— Zelite morda še smučarske hlače?
— Kakšne pa imate?
— Deftinaste in iz kamgarne. So zelo lepe.
— Raje ne! — opozorim dedka Mraza. — Danos so otroci že tako izbirčni, da nočejo drugih kot elastične smučarske hlače.

— Teh pa nimamo!
— Pa nič! — sva rekla. — Morava tako še za Mojco kupiti darila.

Mojca ne bo mogla na sneg

Iskala sva pajac modela »Medoa« ali »Cicibana«, ki ju izdeluje metliško invalidsko podjetje KOMET. Slišala sva precej hvale o tem pajacu, zato sva hotela prav tega in nobenega drugega. Hodila sva od trgovine do trgovine po vsem mestu, — pa nikjer nobenega nisva dobila. Pri »Sneguljčici« so rekli, da imajo naročene, drugje pa o njih sploh nič ne vedo. Seveda, tovarna v Metliki je preblizu...

Ker nisva dobila pajaca, sva hotela dobiti vsaj topel plašček. Ugotovila sva, da je

izbira prav slaba, le v poslovalnici OBUTEV-KONFEKCIJA so imeli bele »abibers« plaščke vseh števil, za otroke do 6. leta strosti.

— Kar tegale zavijte! — sva se hitro odločila. Če to priložnost izpustiva, Mojca le bo imela kaj obleči. Za na sneg tak plašček ni primeren. Mojca bo pa v njem na toplem, kadar bo šla z mamicco v mesto.

Kdor hoče igrata, jo lahko dobi

Pri »Suhi robie« imajo na zalogi precej igrac, le lokal je prenatrpan, tako da jih ne morejo razstaviti, kot bi bilo treba. Trgovina je tako polna vsega, da kupec komajda odpre vrata.

Za igrace sva vprašala še pri ŠPECERIJU, kjer imajo gumijaste igrace, in v samopostrežni trgovini. Tu so igrace tako v izložbenih oknih in nama ni bilo treba zaradi njih v trgovino.

Nazadnje sva kupila punčko za 3500 din pri »Okrasu«. Imela je lepo oblečko, predpasniček in čevljičke pa črne lase, spletene v kito.

Bodo ženske v gojzerih plesale?

Lakaste salonarje imajo samo pri »Peko«, pa še tu ne

vseh števil, in samo ene vrste primernih za ples. Tudi pri »Astris« jih imajo, so pa pri strani odprte, tako da jih Janezkova mama za novo leto ne bi mogla obuti, ker nimajo avtomobila.

Povsod so nama trgovci zatrjevali, da je zadnje dni vedno več povpraševanja po črnih salonarjih, pa jih nikjer ni. Baje je tudi v Ljubljani in Zagrebu suša.

Le kaj bodo ženske obule za ples?!

Mama bo dišala, aia pa bo moral na suknjo počakati

Janezek je pisal, da bi mama rada imela vodo, ki diši. Takih vod imajo v Drogeriji na kupe, v stekleničkah namreč. Prijazna prodajalka Anica je pokazala škatle, zavite v lep celofan papir, prevezan z zlatim trakom.

— Varna tole ni všeč? Saj je tudi kolonjska voda notri. Zraven pa še milo in krema.

— O, to pa, to! Pa naj mama dobi še milo in krema, saj je bila od vseh v družini najbolj pridna.

Tudi z novo suknjo sva imela težave. Še največ takih suknj, ki bi bile prav Janezkovemu atu, sva našla pri Varteksu. Kupila pa je vseeno nisva. Suknje so lepe, modernega kroja, midva

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 20. decembra: Svetozar Sobota, 21. decembra: Tomaž Nedelja, 22. decembra: Dan JLA Ponedeljek, 23. decembra: Vlasta Torek, 24. decembra: Eva Sreda, 25. decembra: Darko Četrtek, 26. decembra: Stefan

KINO

Brestanica: 21. in 22. decembra it. filmski film »Bele senice«, 25. decembra ameriški film »V znaku Zoraa«.
Cromelji: 20. in 22. decembra ameriški barvni film »Enooki Jacks«, 24. in 25. decembra francoski film »Dekliška pomlad«.
Dol. Toplice: 21. in 22. decembra film »Dve ljubezni Eddyja Duchinasa«.
Kostanjevica: 22. decembra nemški barvni film »Indijski nagrobni spomeniki«.
Metlika: 21. in 22. decembra ameriški film »V 30 dneh okoli sveta«, 25. decembra nemški film »Kole za državna točila«.
Mokronog: 21. in 22. decembra jugoslovanski film »Ljubeni in modas«, 25. decembra jugoslovanski film »Takšna pesem vse osvaja«.
Novo mesto — Krka: 19. in 20. decembra egiptovski film »Alizirka Džamilas«, od 20. do 23. decembra ameriški film »Fra Diavolos«, 21. in 22. decembra ameriški film »Zdravo, prijatelj«, mladinski program, 24. in 25. decembra jugoslovanski film »Dvojni obroč«.
Novo mesto — Dom JLA: od 19. do 22. decembra jugoslovanski film »Nevestinska puščica«, od 23. do 25. decembra italijanski film »Garonjerja«.
Straža: 21. in 22. decembra jugoslovanski film »Tistega lepega dne«.

Sevnica: 21. in 22. decembra ameriški film »Dawey Crockett med pirati«, 25. decembra sovjetski film »Ilija Muromec«.
Sentjernej: 21. in 22. decembra film »Osamljeni človek«.
Smarjeta: 21. in 22. decembra ameriški barvni film »Jaguar, gospodar džungles«.
Trebneje: 21. in 22. decembra nemški film »Zaljubljeni detektiv«. Zuzemberk: 22. decembra italijanski film »Velika vojna«.

KALTOGLAS

PRODAM motorni stroj za izdelavo cementnih zidakov votalakov. Jože Koritnik, Klanec 20, p. Komenda pri Kamniku.
PRODAM kombinirano sobno omaro. Naslov in upravi lista. (3461-63)
UGODNO PRODAM skoraj suhe smrekove deske, debeline 3 cm. Naslov v upravi lista. (3462-63)
UGODNO PRODAM košek z vložkom. Turk, V Ravog log 4, Novo mesto.
PRODAM 2 postelji in 1 vložek. Novo mesto, Kettejev drevored 36.
PRODAM dober nemški elektromotor s stikalom, avtomatom in električnim kablom, primeren za kmetovalca. Slak, Gor. Globodol 12, Mirna peč.
KUPIM rabljeno omaro. Novo mesto, Partizanska 19.
KUPIM psa volčjaka — mladiča. Naslov in upravi lista.
ODDAM opremljeno sobo ženski osebi. Novo mesto, Partizanska cesta 19.
SPREJMEM poštenega čevljarkega pomočnika, večšega šivanih in zbitih del, s 1. januarjem 1964. Plača po dogovoru. Ludvik Krevelj, Brestanica 61.
GOSPODINJSKO POMOČNICO k tričlanski družini iščemo. Lahko začetnica. Inž. Novak, Ljubljana, Cigaletova 8.

Mernik iz Vavpče vasi — Mileno, Marija Udovč iz Praproč — Stojana, Dragica Zupancič iz Vavpče vasi — Silva, Alojzija Ribič iz Brinja — Romana, Marija Viskič iz Češče vasi — Jadranko, Marija Zupan iz Cerovca — Faniko, Anica Stefančič iz Kvasice — Danila, Ivanka Šuklje iz Trnovca — Jožeta, Danica Kočvar iz Hrastnika — Damira, Martina Pečak iz Buštnca — Marinko, Stefa Mačeroč iz Budjanje vasi — Francija, Marija Jordan iz Zameškega — Tomaž, Milka Pevec iz Škoveca — Draga, Amalija Božič iz Stopič — Slavka, Francka Skušek iz Dobruše vasi — Slavka, Antonija Lenčič iz Lokke — dečka, Neža Jožef iz Smarjskih Toplic — dečka, Milka Lamovšek iz Skemljeva — deklco, Martina Bečaj iz Metlike — dečka, Erika Kramžar iz Glaviš — dečka, Marija Smrekar iz Goriške gore — dečka, Darinka Novak iz Trebnje — deklco, Marija Stih iz Jedrišnice — deklco.

šek iz Brečič — Aleša, Ana Kršan iz Oudrovca — Rada, Rozalija Bahč iz Pieterij — Janca.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Ludvik Makše, sin posestnika iz Rdečega Kala, sin padel s peči in si poškodoval desno nogo; Branko Senčar, sin delavke iz Lačkovca, je padel v banjico s vročim lugom in se opeknil po telesu; Dragoslava Laziča, sina oficirja iz Črnomlja, je povozil motorist in mu poškodoval desno nogo; Francu Mlakarju, posestniku iz Zloganja, je drevo padlo na levi kolik; Rudolf Simovec, upokojenec iz Starega trga, je padel in si poškodoval levo nogo; Avgust Skutler, vratar iz Drame, je padel s mopeda in si poškodoval levo koleno.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Perišič iz Globokoga — Romana, Ivanka Naraglav iz Vidma Krškega — Zvonko, Dragica Popelar iz Sevnice — Greto, Zofija Sokolovič iz Kostanjevice — Sonjo, Marija Krušč iz Pišec — Mirco, Ivana Hošč iz Skopje — Janeza, Irena Vidmar iz Gabrja — Andreja, Hedvika Preskar iz Velikih Malenc — Marjana, Anica Butkovec iz Boršta — Jožeta, Justina Hribčič iz Pišec — Darinko, Ana Zobarč iz Ponikve — Stefana, Jožica Grmov.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franc Zene, posestnik iz Ledine, je padel in si poškodoval glavo; Vlada Merka, čevljarja iz Zagreba, je nekdo pretepel in mu poškodoval glavo; Marjan Gregor, delavec iz Boštanja, si je na cirkularni poškodovalec prsne na levi roki; Milan Ivanušević, delavec iz Brečič, je padel in si poškodoval glavo; Ivan Kovčič, posestnik iz Glogovega krova, je padel in si poškodoval rebra.

OBJAVE — RAZPISI

Prodaja odvišnih osnovnih sredstev

Komisija za prodajo osnovnih sredstev pri KMETIJSKI ZADRUGI TRZISCE — SENTJANZ s sedežem v Krmelju bo 22. decembra ob 9. uri prodala odveča osnovna sredstva in nekaj kmetijskega orodja.

Licitacija bo v ponedeljek, 23. decembra 1963, ob 9. uri za družbeni sektor, istega dne ob 10. uri pa za zasebne interese, in sicer na sedežu kmetijskega posestva Kmetijske zadruge Brestanica.

Prodaja bo ob 9. uri na Malkovu v strojni hali in ob 15. uri v strojni hali v Sentjanu.

RAZPIS LICITACIJE

Likvidacijski upravitelj razpisuje licitacijsko prodajo: stroja za obrezovanje usnja na električni pogon, decimalne tehtnice, rabljenih koplj, novih ženskih čevljev, popravljenih čevljev in drugega.

Prodali bomo: 2 treler selektorja, 2 sadna mlina, 3 škropilnice, 1 stroj za izdelavo žitne mreže, 3 sadne škropilnice, 1 kotel za žganje, 1 ročno erpalko, 1 antiparozosporno hišico, 1 železni kotel, 1 električno ograjo, 2 vaza — zapraviljivka, 2 kmečka vosa, 1 voz z gumijastimi kolesi, 30 metrov gumijaste cevi, 1 škropilnico »Renetas«, 1 vprežni plug obračalnik, 1 repozensko, 1 slamosenzitko »Tempo«, 1 nahratno škropilnico, 1 okopalnico »Solo«, 1 stikalnico, 2 elektromotorja, 1 mlatinico »Zmaj«, 2 kosilnici BCS, 1 selektor.

Licitacija bo pri Kamilu Weissu, Loka, 23. decembra 1963 ob 15. uri, ponovitev pa 27. decembra.

Pri nakupu imajo prednost gospodarske organizacije socialističnega sektorja. Eno uro po določenem roku bodo navedena osnovna sredstva naprodaj tudi za ostale interese.

Čestitka za dan JLA

Vsem fantom iz okolice Boštanja, ki so pri vojakin, čestita za praznik 22. decembra Tone Pfeifer, ki služi vojaški rok v Titogradu.

Obvestilo KZ Brestanica

Kmetijska zadruga Brestanica bo na javni dražbi prodala razne vprežne kmetijske stroje, vozove, 2 mlatinjci (Ješek in Zmaj) ter drugo drobno kmetijsko orodje.

Fantom v vrstah JLA

Vsem domačim fantom v vrstah slavne JLA čestitam za praznik 22. decembra in jih lepo pozdravljam. Hkrati pozdravljam svoje in znance. Mirko Ajdnik, vojak v Brčkem.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.
PETEK, 20. DECEMBRA: 8.55 Pionirski tednik — 10.35 Novost na knjižni polici — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Radi bi vas zabavali — 13.30 Romanska glasba na francoskih festivalih — 14.35 Domače za prijetno popoldne — 15.15 Napotki za turiste — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldne pri skladatelju Janu Sibeliusu — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Revijska glasba.
SOBOTA, 21. DECEMBRA: 8.05 Vedre melodije za konec tedna — 9.25 »Mladina poje« — 10.35 Poje tuji zbori — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Izbrali smo za vas — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Naši amaterji poje: Sentjernejski oktet — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Prijubljene melodije, ljubljanski jazz ansambel, optimisti in solisti.
NEDELJA, 22. DECEMBRA: 8.00 Mladinska radijska igra: Josip Kriškovič: Praznik lepih želja — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I. del — 10.00 Se pomnite, tovariši... — 11.30 Nedeljska reportaža — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II. del — 13.30 Za našo vas — 13.50 Koncert pri vas doma — 14.10 Nekaj melodij, nekaj ritmov — 15.05 Iz francoske glasbe, starejše in novejšje — 16.00 Humoreska tega tedna: J. Švajncor: Dva na cesti — 17.15 Radijska igra: Vajsja Ocvirk:

Zivi in mrtvi — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Iserbite svoje pcepke.
PONEDELJEK, 23. DECEMBRA: 8.55 Za mlade radovedne — 9.25 Iz oper hrvaških skladateljev — 10.55 Glasbena meditra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Janes MURNAR: Problem dobave lesne surovine potrošnikom v zimski sezoni — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.45 S knjžnega trga — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Glasbena križanka št. 6 — 19.05 Glasbene razglednice.
TOREK, 24. DECEMBRA: 8.05 Vedri zvoki — 9.25 20 minut s orkestrom »101 Stringe« — 10.15 Majhni zabavni ansambli — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Radijska kmečka univerza: inž. Nada Puppis: Vtisi o živorehji v Sovjetski zvezi — 12.25 v paviljonu zabavne glasbe — 13.30 Simfonične rapsodije in plesi — 14.35 Z zborovskimi skladbami po slovenskih pokrajinah — 15.30 V torek na avdience — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.45 Na mednarodnih križtopih — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT, studio Novi Sad.
SREDA, 25. DECEMBRA: 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 9.25 Glasba ob delu — 10.45 Človek in zdravje — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 Radijska kmečka univerza: inž. Stefan Erjavec: Poljedelstvo KK »Dravsko polje« — 12.25 V novem letu mnogo sreče — 13.30 Koncertni plesi iz raznih del — 14.35 Znano in priljubljeno — 15.40 Dvajset minut s komornim zborom RTV Ljubljana pri francoskih skladate-

»ISKRA« — Kranj

tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov,

obrat usmerniških naprav
NOVO MESTO

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. ŠEFA RAČUNOVODSTVA,
2. MATERIALNEGA KNJIGOVODJE,
3. ADMINISTRATORJE - DAKTILOGRAFE — 3 delovna mesta,
4. KV STRUGARJE,
5. KV ELEKTROVARILCA.

POGOJI: pod 1. dovršena višja ali visoka ekonomska šola oziroma srednja ekonomska šola s 10-letno prakso; pod 2. srednja ekonomska šola s prakso ali nižja strokovna izobrazba s 10-letno prakso; pod 3.-5. ustrezna strokovna izobrazba oziroma kvalifikacija. Za delovno mesto pod točko 1. je na razpolago takoj vseljivo družinsko stanovanje. Pismene prošnje pošljite ali pa jih osebno dostavite v ISKRO, Kranj, obrat usmerniških naprav Novo mesto. Razpis velja do izpolnitve delovnih mest.

»AVTO« — KOČEVJE

potrebuje:

1. VODJO MEHANIČNE SLUŽBE v podjetju,
2. OBRATOVODJO mehaničnih in servisnih delavnic,
3. VODJO avtoelektričarskega oddelka,
4. AVTOELEKTRICARJA in 2 AVTOMEHANIKA, po možnosti vajena popravil vozil OM za potujoči servis v Ljubljani,
5. FINANCNEGA LIKVIDATORJA,
6. v bližini prihodnosti bomo potrebovali 10 SOFERJEV CE KATEGORIJE, ki izpolnjujejo pogoje za mednarodni transport.

Pod točko 1., 2. in 3. je zagotovljeno in vseljivo novo trisobno stanovanje. — Prošnje pošljite na »AVTO KOČEVJE«, Kočevje.

»ŽELEZNINA« — Novo mesto

obvešča CENJENE STRANKE, da bo

GLAVNO SKLADIŠČE

zaradi redne letne inventure blaga

zaprlo od 23. decembra 1963 do 10. januarja 1964.

Stranke naprošamo, da si blago pravočasno nabavijo, ker ga v omenjenem času ne bomo izdajali.

Fantje iz Sombora

Naši fantje, ki so pri vojakin v Somboru, pošiljajo za dan JLA priske pozdrave z najlepšimi željami pripadnikom JLA iz domačih krajev in domačin. Alojz Zupancič, Tone Miklavčič, Jože Hribar in Edo Hudorvac. Čestitkam se pridružuje tudi Anton Vidmar.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij SEKCIJE ZA VZDRŽEVANJE PROGE NOVO MESTO

RAZPISUJE

— dve prosti delovni — mesti za delo — v knjigovodstvu

Zahtevana šolska izobrazba: ekonomska šola ali popolna gimnazija z zaključnim izpitom.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Prijave sprejema tajništvo sekcije Novo mesto, Ljubljanska cesta 5.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Cromelji, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopc, Jožica Tepey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej za inozemstvo 1900 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 608-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani

V ZADNJEM TEDNU SMO PRIDOBILI še 133 novih naročnikov

Doslej ima rekord v letošnji akciji pridobivanja novih naročnikov še vedno pošta SENOVO z 224 novimi naročniki; kaže, da jo bo le težko kdo prehitel, čeprav se ji hitro približujeta pošti BRESTANICA in DOBOVA. Pošta CERKLJE je zbrala doslej 28 novih naročnikov, LESKOVEC pri Krškem 41, NOVO MESTO 99, BREZICE 49 itd. V času od 7. novembra do 17. decembra smo pridobili za naš teden že 1612 novih naročnikov, od tega na področju pošt v posameznih občinah:

BREZICE:	331
CRNOMELJ:	87
METLIKA:	11
NOVO MESTO:	222
TREBNJE:	70
SEVNICA:	216
VIDEM-KRSKO:	598
RAZNE POŠTE:	72
TUJINA:	5

Na srednji strani današnje številke lahko vidite, koliko znaša zdaj redna tedenska naklada DOLENJSKEGA LISTA, z veseljem pa povemo vsem starim in novim naročnikom, da smo predvsem po zaslugi marljivih pismonoš na našem področju v sedmih tednih pridobili skupno že

1612 novih naročnikov

Novo naročnike seveda še vedno pridobivamo, saj še vedno velja staro in dobro geslo: V VSAKO HIŠO DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN SPODNJEGA POSAVJA: DOLENJSKI LIST!